

Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD, Швајцарска 1,80 CHF, Шведска 10,00 SEK, Норвешка 11,00 NOK, Данска 11,50 DKK, Аустрија 13,00 ATS, Грчка 180 GRD

ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

20. IV 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 9 ДИН. • БРОЈ 1999

ОИШИ И 47 САМУРАЈА

Фирма

Веровати или не!

ЖЕНЕ ИЗ ПЛЕМЕНА ХЕРЕРО

У ЈУГОЗАПАДНОЈ АФРИЦИ И ДАНАС НОСЕ ХАЉИНЕ У ВИКТОРИЈАНСКОМ СТИЛУ КАКВЕ СУ ЈОШ ПРЕ 150 ГОДИНА НОСИЛЕ ЖЕНЕ МИСИОНАРА.

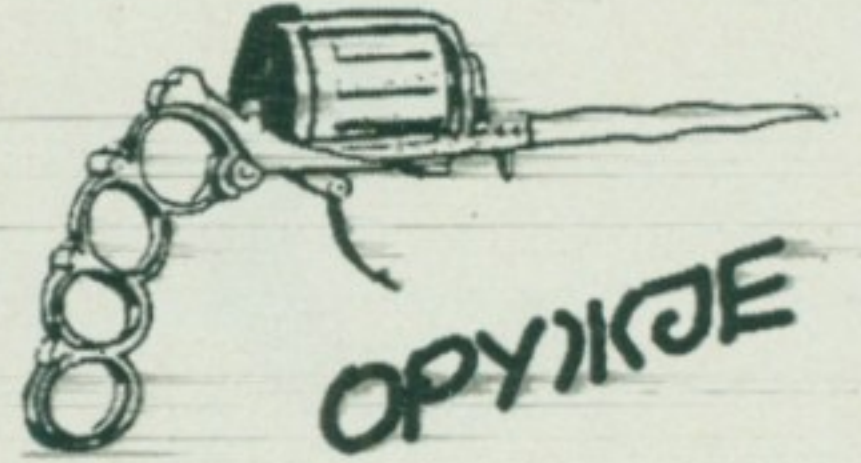

КАТЕДРАЛА СВ. ИСАКА

У ЛЕНИНГРАДУ ПРВОБИТНО ЈЕ БИЛА ПОДИГНУТА ОД ДРВЕТА, КАСНИЈЕ ЈЕ САЗИДАНА ОД КАМЕНА, ОНДА, ПО ТРЕКИ ПУТ, ОД МЕРМЕРА И НАЈЗАД ОД - ЦИГАЛА.

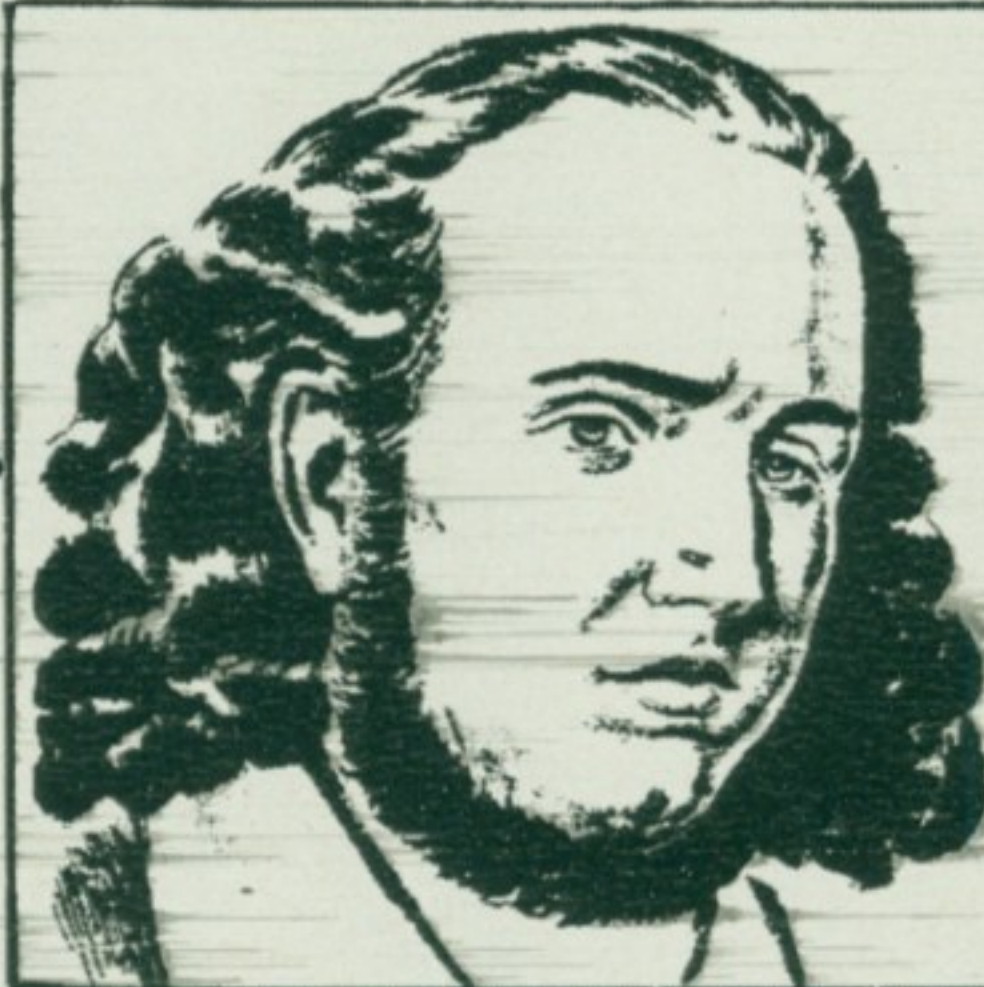
ДРВЕНА КРСТИОНИЦА

У ЦРКВИ У НАСУ (ШВЕДСКА), ВИСОКА ЈЕ 2.44 МЕТРА.

ОРУЖЈЕ

КОЈЕ СУ НЕКАДА УПОТРЕБЉАВАЛИ ГАНГСТЕРИ У ФРАНЦУСКОЈ, БИЛО ЈЕ КОМБИНАЦИЈА ПИШТОЛА, НОЖА И БОКСЕРА.

Емил Кауер

(1800 - 1867) ПОЗНАТИ НЕМАЧКИ ВАЈАР, БИО ЈЕ ОТАЦ ДВОЈИЦЕ, ДЕДА ШЕСТОРИЦЕ, А ПРАДЕДА ЧЕТВОРИЦЕ СКУЛПТОРА.

ЗГРАДА БАНКЕ

НЕДАЛЕКО ОД ФОРТ ЕНА (ЊУЈОРК) ЈЕ САВРШЕНА КОПИЈА НЕКАДАШЊЕГ УТВРЂЕЊА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● најновији попис становништва у САД социолози су искористили да утврде које су домаће животиње најраспрострањеније у овој великој земљи. Прво место, како се и очекивало, заузела је мачка, друго је, природно, припало псу, а треће - свињи! Наиме, испоставило се

чешће патуљасту вијетнамску врсту: ове мини гиче тешке су око 6 килограма, симпатичне и заиста украс сваког дома.

●●● у Центру за интензивну педагогију у совјетском граду Фрунзеу полазници могу да науче страни језик за - 36 дана, уз помоћ такозване сугестивне педагогије која се заснива на методама психотерапије. За то време они науче 2500 речи што је сасвим довољно за основно споразумевање. Засад се овде највише уче језици народности (киргиски, дунганки) које живе у овој републици.

●●● овај саобраћајни знак, постављен на друму у

близини града Пасау у СР Немачкој, упозорава да је могућ судар са ластама у ниском бришућем лету, па је зато и брзина вожње ограничена на свега 4 километра на сат.

●●● од 1970. године до данас у Европи је забележено тридесетак случајева обо-

љења од маларије и то искључиво у близини великих међународних аеродрома. Маларични комарци стижу као слепи путници из тропских крајева.

●●● у СР Немачкој, која има 59 милиона становника, два милиона поседује кредитну картицу, а 400 хиљада се спрема да је извади.

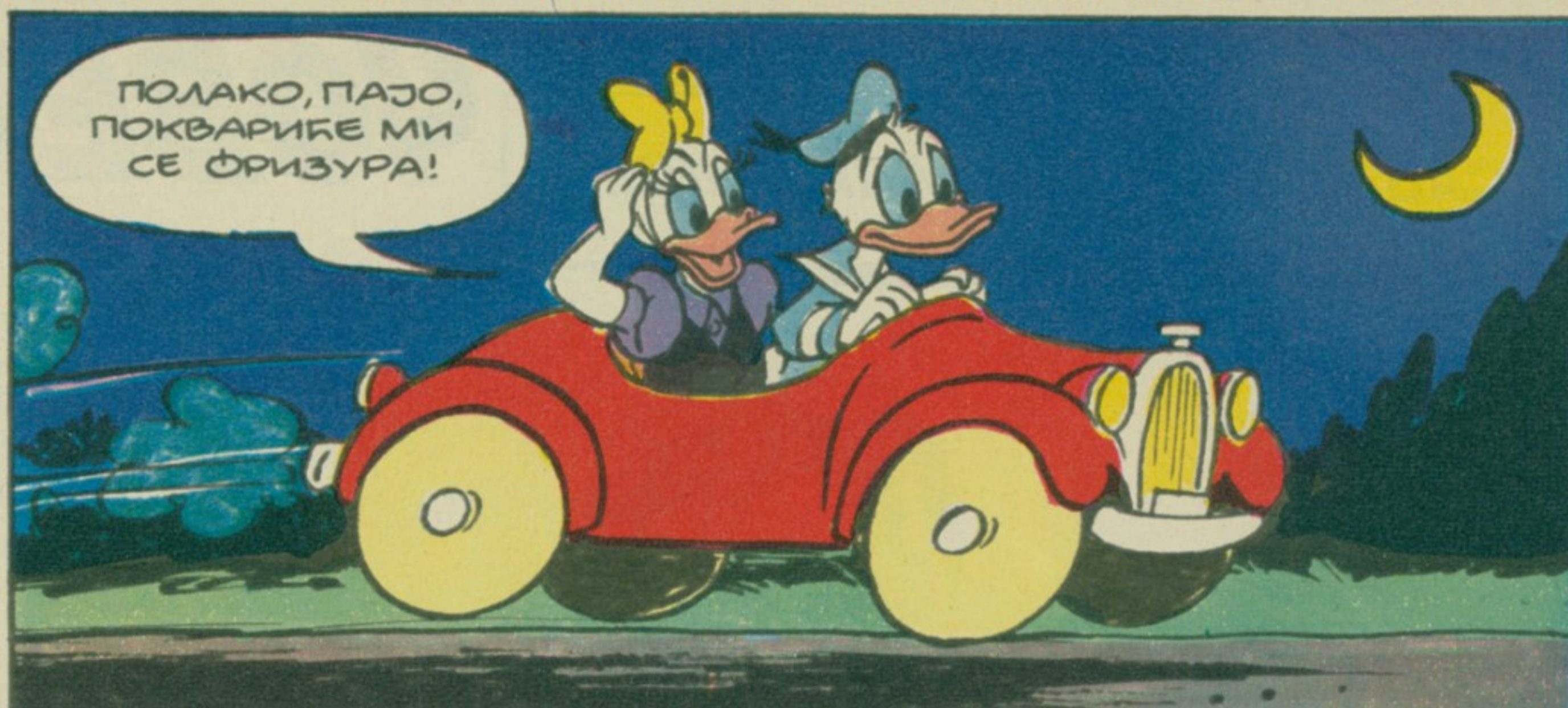
да свака десета породица у Сједињеним Државама држи у кући свињу. Истина, нај-

Илустровао: Зоран Петковић Петко

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

ПОЛАКО, ПАЈО,
ПОКВАРИЋЕ МИ
СЕ ФРИЗУРА!

ЗБОГ ЧЕГА ТОЛИКО ЈУРИШ...

...КАД ИМАМО
ДОСТА ВРЕМЕ -
НА?

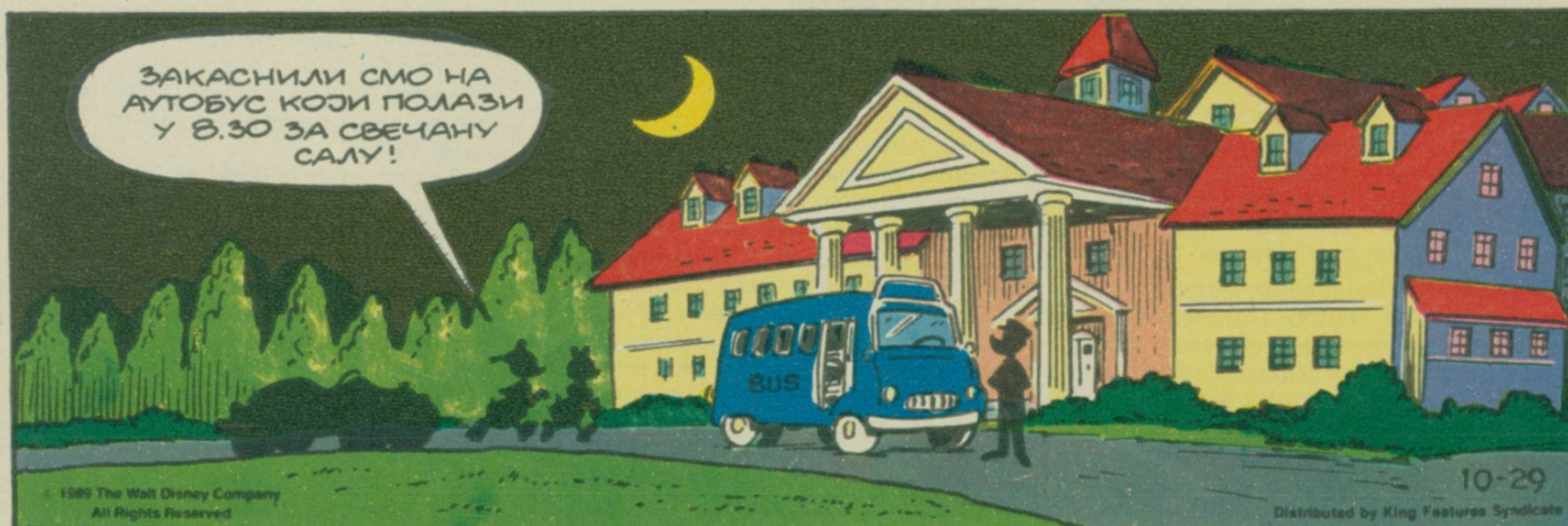
НИСАМ БАШ
СИГУРАН!

ИСТО СИ РЕКЛА И
ПОСЛЕДЊИ ПУТ КАД
СМО ИШЛИ НА ПРИ -
ЈЕМ КОД СТРИЦА
БАЈЕ!

И, СЕТИ СЕ ШТА СЕ
ДОГОДИЛО!

ЗАКАСНИЛИ СМО НА
АУТОВУС КОЈИ ПОЛАЗИ
У 8.30 ЗА СВЕЧАЊУ
САЛУ!

САБАХУДИН ВУГДАЛИЋ ИЛИ...

ЧОВЕК ЗВАН

Тачно у поноћ,
сваког последњег петка
у месецу, са таласа
Радио-Сарајева
јавља се познати
глас који
тражи помоћ
за несрећне
— Сабахудин
Саша Вугдалић.

Снимио: М. Ковачевић

Наслоњен на хаубу свог камионета Мануеле Симпанда с нестрпљењем је очекивао кад ће његове колеге оправити квар на стубу далековода па да што пре стигне Хуанити коју је волео и због сјајних јела која је умела да припреми. Истина, многи су му замерали што се толико угајио, имао је 115 килограма, али он се само доброћудно осмехивао и безбрижно одмахивао руком. И управо у тренутку кад је замишљао како завршава оброк чуо је препознатљиво варничење изнад главе а онда нељудски врисак.

Са висине од тридесетак метара падао је његов колега Педро. Потрчао је као без главе и, укопавши се ногама у тврду земљу, раширио руке. Ударац је био страховит, учинило му се да му је пукла кичма, руке ишчупане из рамена. Тек што је несрећног Педро положио на земљу, из шока га је повратио нови урлик. Сада је падао Пабло. Поново је Мануеле раширио руке петама тражећи поуздан ослонац у

земљи... Освестили су га уздрхтали гласови Педра и Пабла, носили су га у камионет сломљене ноге. Њима није било ништа.

Ситна жена убрзано је корачала ивицом индијске прашуме вукући мусаво дете за руку. Друго, мање, носила је на левој руци. И била је трудна, седми месец. Изненада, из зеленог густиша појавила се црна сенка. Жена се паралисала од страха. Удав, цар свих змија, већ јој је клизио преко рамена. Испустила је децу покушавајући крхким рукама да склони гомилу снажних мишића која се незауостављиво обмотавала око њеног тела.

Крик жене и неутешан плач деце чуо је млади Мархалал који је недалеко одатле мачетом секао лијане да би учврстио већ расклиматану ограду тора за козе. Скаме-

нио се кад је угледао приказ: жена се готово није видела из страшног загрљаја тамнопуте немани, деца су лежала у трави. Мачета која је доскора секла лијане сада се спустила на тело удава, неколико пута. Смртоносни загрљај, међутим, није попуштао. Уз то је, још, постојала опасност да мачетом повреди несрећницу. Обигравајући око два неравноправно склупчана тела, Мархалал је бесомучно ударао змију. И савладао је... Десетак минута касније жена се породила, помогао јој је Мархалал.

Деца су се безбрижно играла на залеђеном језеру. Лед је ненадано пукао и њих четворо се нашло у хладној води. Да несрећа буде већа, ледене санте брзо су се спојиле. Дечје главе више се нису виделе. Хоће ли финска језера поново узети свој крвави данак?! Ловочувар Урхо је сасвим случајно видео шта се десило и није оклевао. Уз помоћ секире, домишљатости и надаре храбрости успео је да из леденог оклопа извуче све четворо деце...

И Мануеле, Кубанац, и Мархалал, Индијац, и Урхо, Финац, чланови су Извршног комитета Светске организације за помоћ незбринутим људима, првенствено деци. Са њима су још четворица мирнодопских хероја. Свима њима је пуних пет година, од 1982. до 1987, председник био наш човек. Сабахудин Саша Вугдалић, данас новинар РТВ Сарајева и фудбалски судија, донедавно голман „Фамоса“, „Ријеке“, „Олимпије“... Човек коме је, изгледа, занимање да спасава људе.

Ватра на друму

Слапове Рајне заиста је вредело видети и бар за тренутак заборавити на несрећну повреду ноге која га је омела да у Цириху стане на гол младе репрезентације Босне и Херцеговине. Враћајући се из Шафхаузена заједно са др Зораном Живковићем, лекаром који му је и ставио ногу у гипс, Саша Вугдалић је повремено осећао болове на повређеном месту. Није много бринуо о томе, Цирих је близу и он ће се одморити. Био је 16. фебруар, зима 1975.

Зауставио их је језив приказ: гомила на брзину паркираних аутомобила и путници који посматрају „Форд-ескорт“ у пламену. Ватра је лизала са свих страна, сваког тренутка ће стићи до резервоара и све ће одлетети у ваздух. Због тога нико није смео да се приближи. Нико осим Саше Вугдалића.

Ослањајући се на гипс потрчао је према пламену. Бол који га је ошинуо у тренутку кад је дохватио врелу кваку на вратима аутомобила умало га није оборио. Унутра је видео избежумљену жену која никако није успевала да се ослободи си-

И ХРАБРОСТ

Некадашњи голман данас брани унесрећена детињства од свакојакних недаћа. У међувремену је одбранио животе многих, увек сам и на своју руку. Остали су били публика, као и данас кад „свира“ на фудбалским утакмицама

Сви учесници невиђене драме на ауто-путу Шафхаузен – Цирих пренети су у оближњу болницу и сви је, неповређени, напустили следећег јутра. Сабахудин Саша Вугдалић је проглашен за најхуманијег човека на свету у 1975. години.

С осмехом у очима

И код нас је Саша Вугдалић чинио чуда од јунаштва, много пута.

Септембра 1967. четрнаестогодишњи ученик осмог разреда безмало се бацио под трамвај на Башчаршији и спасао старију жену која се укочила на трамвајским шинама.

Три године касније, сунчајући се са друговима на мосту код Љубовије, скочио је с висине од тридесетак метара и из ћудљиве Дрине извукао једанаестогодишњег Јована Петровића из Лознице који је пао с аутомобилске гуме покушавајући да, невешто и сасвим дечачки, преброди горопадну реку.

Ни млада Барбара, Чехиња на летовању у Задру, није била много вештија. На гумену душеку отиснула се далеко од обале а није знала да плива. Срећом, Саша Вугдалић је био сасвим близу.

Онда се као војник, била је 1973, враћао у своје Сарајево. На Иван-планини налетео је на гомилу збуњених и уплашених људи који су прстом показивали да се

један аутомобил стрмоглавио у провалију. Слетео је доле и у слупаном аутомобилу новосадске регистрације угледао стравичан приказ: муж и жена мртви, девојчица Милена, девет година, плаче на задњем седишту сва у крви. Узео је у наручје, испентрао се на друм. Људи су и даље немо посматрали. Војник је утрчао у први аутомобил без возача и одјурио до прве болнице. Данас је Милена велика девојка...

Данас се сваком сусрету са Сашом Вугдалићем радују многа незбринута деца и деца инвалиди. И у Камнику поред Љубљане, и у Португалу, и у Лиону. А у јануару је организовао помоћ гладној деци Румуније, кроз кишу метака делио им чоколаде које су први пут видели, штапао их за образе, пробао патике.

– Сваки пут кад се сретнем с њима, с том децом којој је и детињство патња, кад се погледамо у очи, учини ми се да постајем бољи... Зашто заборављамо детињство, оно време кад смо постајали људи? – пита (се) Саша Вугдалић и јури да као члан Извршног комитета Светске организације за помоћ незбринутим деци стигне где год се стићи може.

Његов отац инжењер Мухарем Вугдалић није стигао да види свог сина. Погинуо је 16. јануара 1953. градећи хидроелектрану на Јабланици, два сата после рођења Сабахудина. Злехуда судбина и касније је била немилосрдна те је Саша Вугдалић детињство провео по сиротишима. И ту, мисли, постао човек, овакав какав је данас.

А данас му многи звижде, размажене фудбалске ведете оптужују да је „намерно и из ниских побуда“ свирао непостојећи офсајд, показао, еј, њему, жути картон и директно угрозио, чуј, регуларност првенства. Срамота, крађа, вичу они. Лина, Маргарета, Елза, Јован, Барбара, Милена... стотине оних за које даје своје судијске хонораре ћуте и ишчекују га. С осмехом у очима.

Петар Милатовић

гурносног појаса. Поред ње, исто тако несрећно везано, вриштало је дете. Пошто му је била ближа, прво је изнео жену, затим се вратио по дете. Људи су и даље гледали са стране, од све већих пламених језика више се нису назирали ни обриси „форда“.

Клоноу поред мајке и детета, на безбедној удаљености од ватре која је претила да сваког трена допре до резервоара са бензином, Саша Вугдалић је покушавао да дође до ваздуха. И управо кад је мислио да је и овога пута предахнуо несрећу, жена је, избезумљено вриштећи, потрчала према аутомобилу. Дете, дете, разумео је речи изговорене на енглеском и немачком.

Поновс је потрчао према запаљеној бомби и на задњем седишту угледао клонулу бебу. Аутомобил је имао само двоја врата. Завукао се у врелу кутију не обазирјући се на пламен који му је ухватио одело. Успео је да извуче и четрнаестомесечну Маргарету Швестер и однесе је у наручје мајке Елзе за чију се сукњу грозничаво држала петогодишња Лина.

ИСТИННЕ
ЛЕГЕНДЕ

ОНШИН И 47 САМУРАЈА

Изабрати соп-
ствену смрт као
исходиште ос-
вете за свог
убијеног госпо-
дара било је за
самураја нај-
часније дело

Мир након вишего-
дишњих сурових ра-
това између супар-
ничких самурајских
породица донео је
Јапану почетком 18. века бла-
гостање. На челу земље је
цар који живи у Кјоту, али сву
власт држи у својим рукама
шогунат Токугава који је за
своје уточиште изабрао Едо,
данашњи Токио. Да би локал-
ну властелу задржао у покор-
ности, имао их стално на оку
и надгледао их, шогун је увео
систем познат као „санкин ко-
таи” или „наизменична присут-
ност”. Сви велепоседници,
велики и мали, морали су од-

ређено време у току године
да проведу у шогуновом зам-
ку у Еду. Овај период је, у ис-
торији Јапана, познат и по
увођењу церемонија и прави-
ла понашања које су шогуни,
по угледу на царски двор,
увели на свом.

Господару Асану Такумину Камију, властелину дворца ако, за време боравка на шогуновом двору било је поверено да буде домаћин и да угости царског посланика из Кјота. Та обавеза је била знак великог поверења и части па је Асано, да би је достојно испунио, затражио да га подуче и објасне му најситније детаље церемонијала прописаног за такву прилику. Учитељ му је био високи племић Котсуке но Сука. У знак пажње и захвалности за пружену подuku Асано га је, након одласка царског посланика, посетио и донео му уобичајене поклоне. Похлепни и охоли Котсуке није могао да сакрије незадо-

тво парањем трбуха мачем, код нас познатије као харакири). Посед му је одузет а његови вазали распуштени. Постали су ронини – лутајући самураји без господара.

Кажу да заклетву на верност и оданост господару самурај поштује док је жив. Та обавеза не престаје ни после смрти његовог господара. У ратним или мирнодопским условима све је то ишло мање-више добро, све док се не деси да господар живот изгуби кривицом другог. Конфуције, под чијим су јаким утицајем васпитавани самураји, говорио је да човек не може да живи под истим небом под којим живи убица његовог оца. По мишљењу самураја господар је био више не-

дананоћно чувала. Поред тога, унајмио је бројне уходе да прате Асанове ронине. Ови су, опет, не знајући за то, припремали и спроводили посебну тактику успевајући да заваљају уходе и наведу их на помисао да су се опустили, одали лаком животу и заборавили на самурајску част и обавезе. Отишли су да живе у различите делове Јапана, почели да се баве разним пословима, чак и занатима, само да би, кад-тад, искористили прилику и ушли у Котсукеов дворца, научили распоред његових просторија и сазнали нешто о особинама његових вазала и слугу.

Сам Оиши Кураносуке, који је био под најоштријом призором и морао највише да

Све су то, у ствари, биле добро смишљене замке на које су, на крају, населе уходе господара Котсукеа. После њихових извештаја попустио је и опрез самог господара – чак је вратио тасту главнину ратника које му је овај дао као чуваре. У међувремену, један од уротника оженио се кћерком градитеља Котсукеовог дворца и захваљујући томе докопао се детаљних планова зграде.

Од Асанове смрти није прошло ни две године када је Оиши, оценивши да је куцнуо тренутак, позвао своје другове. Сви су се одазвали. Под окриљем снежне зимске ноћи 47 ронина опколило је

вољство што су поклони били испод његовог очекивања па је почео грубо да вређа Асана. Овај је испрва учтиво трпео увреде, али када су прерасле у ружење, извукао је мач и замахнуо на незахвалног и безобзирног домаћина. Присутни су са великом муком успели да ухвате и спрече разбеснелог Асана да не убије учитеља који је, користећи метеж, побегао.

Пошто се све то догодило у шогуновом дворцу, био је то недопустив и неопростив испад. По шогуновој заповести Асано је исте вечери морао да изврши сепуку (самоуби-

го отац. Иако је закон и у то доба забрањивао крвну освету, традиција и осећање дужности изричито су је налагали. Тако су и бивши Асанови вазали, под вођством Оишија Кураносукеа, решили да убију Котсукеа због кога је њихов господар узгубио живот. Оишијевом позиву на освету одазвало се 47 самураја који су, одлучивши се на овакав корак, знали да их чека смрт.

Убити господара Котсукеа и на тај начин извршити свету обавезу није било тако лако. Сам Котсуке слутио је да му прети опасност и окружио се моћном стражом која га је

се чува, да би отклонио и најмању сумњу, одао се пијанству и слатком животу. Мада узоран домаћин и отац, отерао је из куће жену и децу – све осим најстаријег сина Чикаре који се придружио ронинима. Једном приликом, док је пијан спавао поред пута, наишао је неки частан самурај који се запањено видећи га у тако недоличном стању. Почео је да грди пијанца питајући се како је могуће да овако бесмислено проводи живот уместо да мисли на освету свог господара. Изруживши га, плукао му је у лице и отишао даље.

дворца господара Котсукеа. На челу са Оишијем провалили су са свих страна. Након краткотрајне борбе, без губитака у својим редовима, заузели су утврђење, али у њему није било господара. И кад су већ помислили да им је умакао, нашли су га, преплашеног, у једном клозету.

Оиши, који је држао до самурајске етике и обичаја, учтиво га је позвао речима до-

● Наставак на 8. ●

стојним Котсукеовог високог положаја – да изврши сепуку.

– Ја ћу – уверавао га је Оиши – имати част да вам се нађем при руци и када, уз сву понизност, добијем вашу главу, моја је намера да је положим на гроб господара Асана Такумина Камија.

Насмрт преплашени Котсуке није имао ни храбрости ни снаге за тако нешто. Пошто није добио одговор, Оиши га је убио истим оним бодежом којим је његов господар одузео себи живот.

Када је све било завршено, ронини су понели Котсукеову главу на Асанов гроб на другој страни Еда. Док су пролазили градом, мноштво грађана и самураја, који су већ чули шта се десило, изашло је на улице поздрављајући их. Оставили су главу на господарев гроб и сами се предали властима.

Док су ронини, заточени, чекали пресуду, господар замка чашћавао их је као госте. У међувремену се водила расправа како, и да ли уопште, треба да их казне. После отприлике два месеца већања превагнуло је мишљење строжих судија и ронини су осуђени онако како су, у ствари, и очекивали – на смрт. Сви су, од најстаријег седамдесетогодишњака до најмлађег, шеснаестогодишњег Оишијевог сина, извршили сепуку. Покопани су поред гроба свога господара Асана.

По обичају, река људи упутила се да упали тамјан пред њиховим споменицима. Међу првим ходочасницима био је самурај који је ударио и плуноу пијаног Оишија. У знак извињења поклонили су се на Оишијевом гробу и сам извршили сепуку. И он је сахрањен поред осталих 47 ронина.

Токијски храм Сенгакуђи, поред кога су сахрањени, место је где се данас чувају поједини предмети који су припадали четрдесетседморици ронина. Ту је и њихово оружје које су, припремајући освету, сами израдили. Знали су да би, купујући га, побудили сумњу ухода и тако открили своје намере. Ту се налазе и два писма. Једно које су ронини понели са собом, свако по један примерак, када су пошли да остваре своје намеру, и друго које су, заједно са Котсукеовом главом, положили на Асанов гроб. Из садржаја писама јасно се види да су, одлучивши да испуне свету дужност и освете господара, били свесни да су и сами изабрали смрт.

Ј. Симишић

НЕПРИХВАТЉИВИ ПРИМЕРЦИ

Енглески мајор Филип Тревор делио је људе на оне који воле крикет и неприхватљиве примерке зване странци. Крајем 19. века он је забележио:

„Када сретнете човека који не мари за крикет, будите сигурни да ћете у његовом карактеру открити и неке друге сасвим неенглеске црте”.

СВЕ ДУГУЈЕМ ФУДБАЛУ

Француски књижевник и добитник Нобелове награде Албер Ками (1913–1960) био је својевремено голман фудбалског клуба „Оран” у Алжиру. Он је толико ценио овај спорт да је чак написао: „Све што знам о људском моралу и одговорности дугујем фудбалу”.

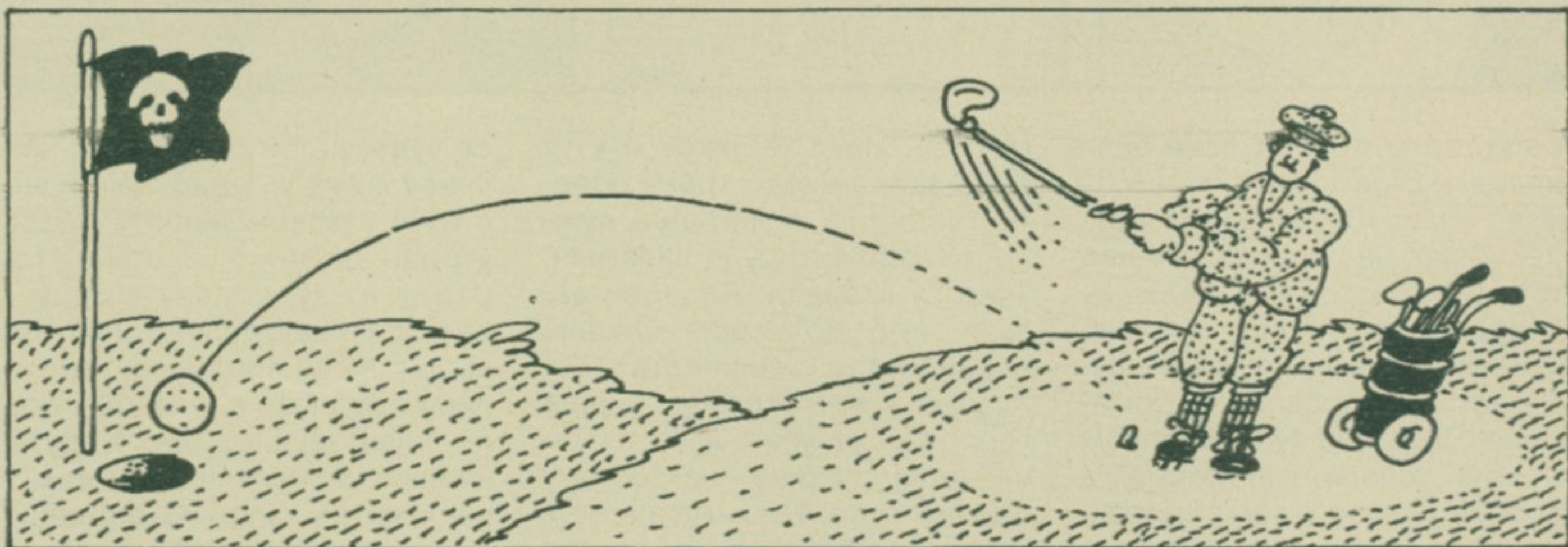
ЛАКО УСЛИШЕНА ЖЕЉА

Американац Томас Карадонио толико је волео голф да се потрудио да, када дође време, оде на онај свет про-

писно одевен: у тестаменту је написао да га сахране у пуној опреми за голф са свеципелама с клиновима, лоптицама и штаповима.

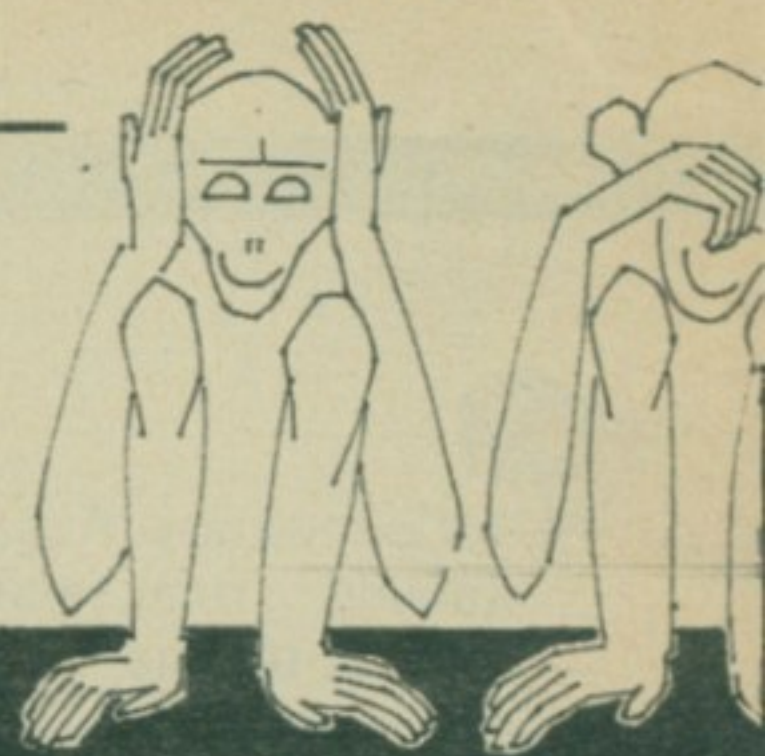
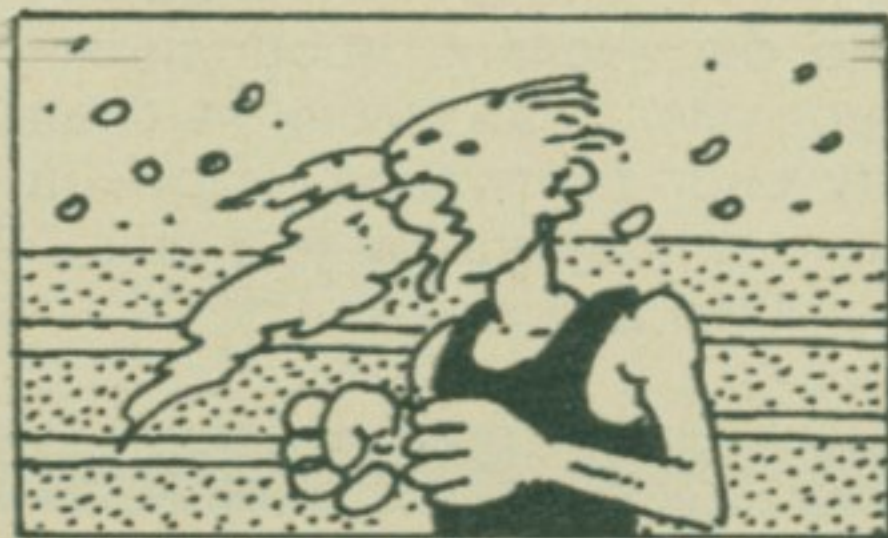
Судбина се побринула да му се жеља веома лако испуни. Једног августовског ви-

кенда 1984. године, док је на терену за голф Вилоувист клуба у Хјустону нишанио осму рупу, погодио га је инфаркт и покосио на лицу места – потпуно спремног за погреб.

НИШТА НИЈЕ ПРЕПРЕКА

Грчком атлетичару Димитриосу Јорданису било је потребно читавих седам сати и тридесет три минута да претрчи маратонску стазу октобра 1976. године у Атини. Посматрачи су били запрепашћени, али не због толике спорости већ како је уопште успео да заврши трку. Јорданис је имао деведесет осам година.

МА ШТА

МИ И ЈА

Анри де Тирен, један од највећих француских војсковођа који је живео у 17. веку, био је оличење скромности. Када је, у писмима и извештајима, јављао о победама, говорио је: „Ми смо је извојевали”. А када је писао о поразима, стављао је: „Изгубио сам битку”.

КАЖЕШ

МОГЛО ЈЕ И БРЖЕ

Американац Плен Винго кренуо је 15. априла 1931. године из Санта Монике у Калифорнији и препешачио око 13 хиљада километара до Истанбула у Турској где се нашао осамнаест месеци касније, 24. октобра 1932. Вероватно би стигао и много раније да није ишао унатарашке. ■

САЖЕТО

Текст најкраћег романа научне фантастике гласи: „Јутрос је Сунце изишло на западу”. ■

Антони Барцис

КО СВИРА, СУГЛАСНИКЕ МУМЛА

Као што је познато, ниједно људско лице није савршено симетрично. У мањој или већој мери, увек му је наглашена лева или десна страна. У томе и јесте штос, каже психолог Карл Смит, почасни професор Универзитета Висконсин-Медисон. Професор тврди следеће. Леволики су музички обдарени, десноликима би било боље да не траће новац на часове клавира.

До овог закључка професор је дошао проучавањем ликова давно покојних и савремених музичара. С малим изузецима музичари, без обзира на врсту музике коју свирају, имају видно развијенију леву половину лица. У славне примере спадају Бетовен, Брамс, Шуберт, Чајковски и Лист. Код неких од њих лева страна лица је до те мере изражена да готово може да се говори о изобличености. По професору, идеалан пример за тако „драматично наглашену леволикост” је Бетовен.

Додатне доказе за своју тезу Карл Смит је нашао проучавањем лица свих оперских певача који су наступили у

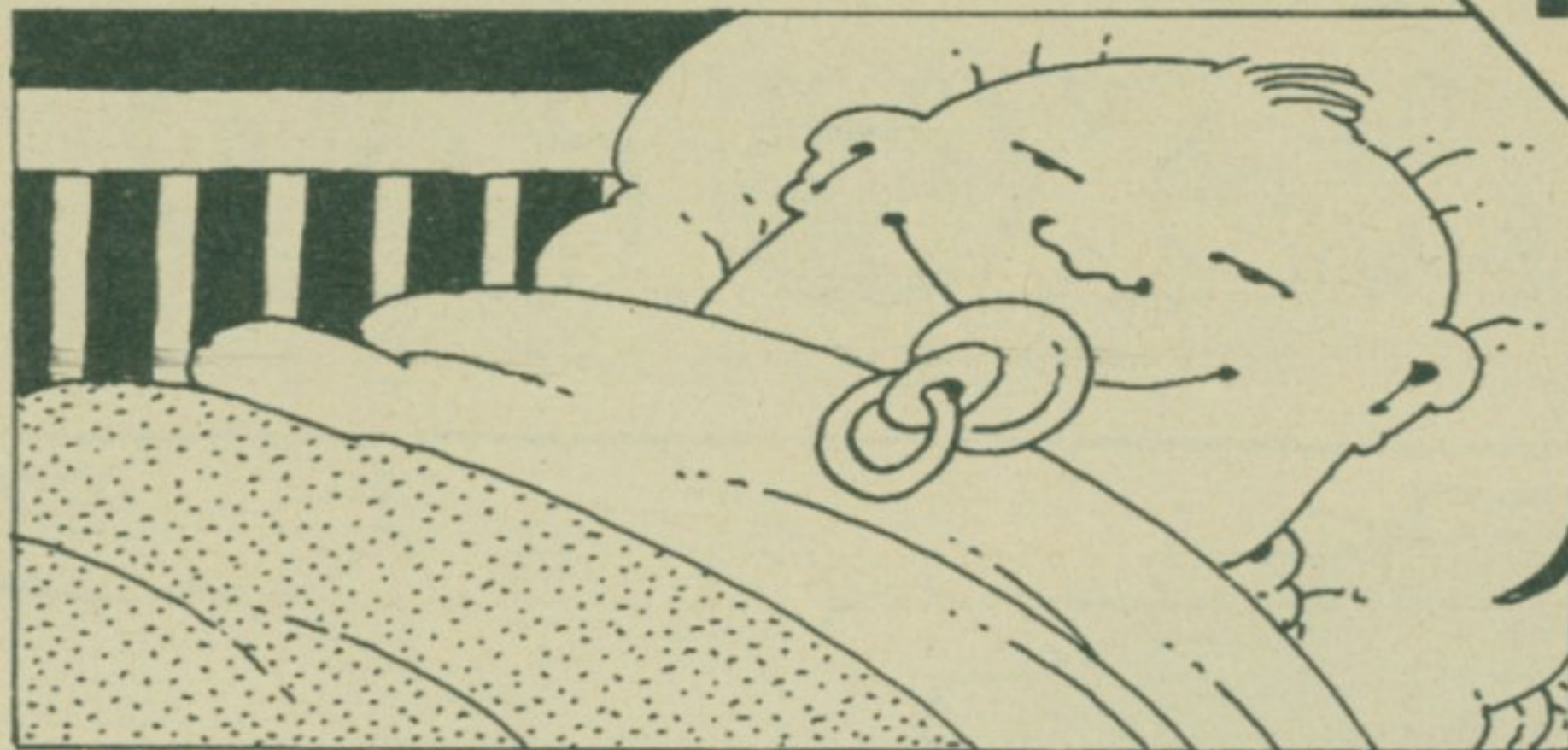
ЛЕПА БЕБА

Пошто је премашио сто двадесет килограма живе ваге, мој пријатељ је одлучио да се посаветује с лекаром.

– Која је била ваша најмања тежина? – питао га је овај.

– Хм... да се присетим... чини ми се три и по килограма. ■

„Тајмс”

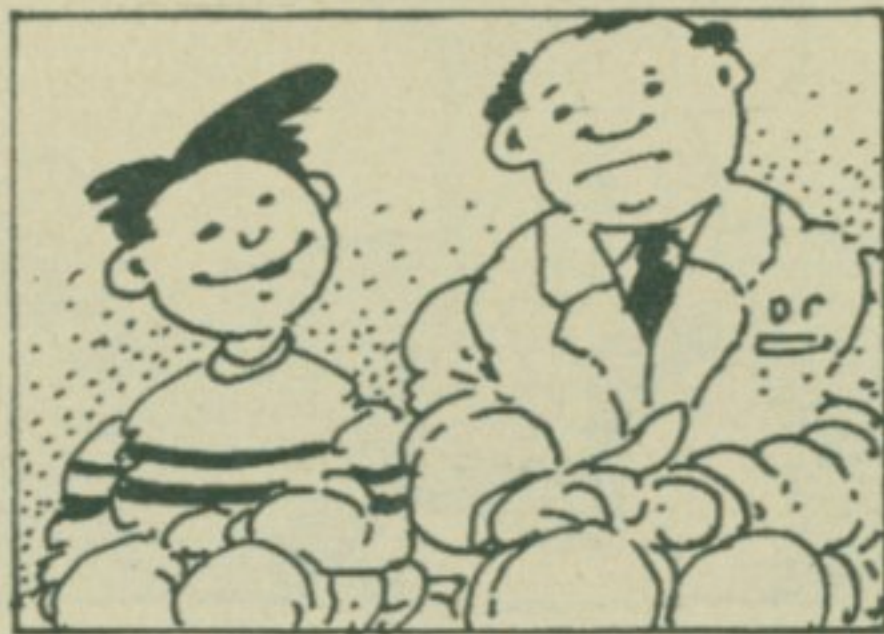

ЗА ПОКОЈ ПАЦИЈЕНАТА

На недељној миси седео сам иза лекара наше четврти и његовог малог сина. Пошто је изређао имена парохијана који су недавно преминули, свештеник је замолио вернике да се моле за покој њихових душа. А онда се, у мртвој тишини, јасно и гласно чуо дечији гласић:

– Тата, зар сви они нису били твоји пацијенти? ■

„Дејли Њуз Магазин”

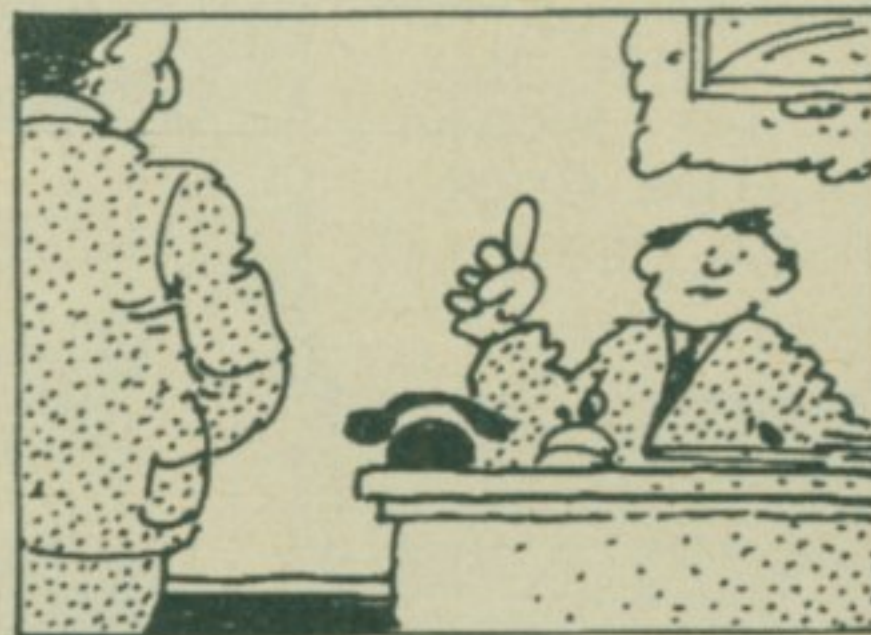

САМО БЕЗ ПРИВИЛЕГИЈА

Власник велике електронске компаније позвао је свог персоналног директора и рекао му:

– Мој син ће ускоро дипломирати и, наравно, потребан му је посао. Одлучио сам да га поставим за вашег новог помоћника. Али, пазите, не желим никакву протекцију. Понашаћете се према њему као према мојој осталој деци! ■

„Ротаријан”

Метрополитену у последњих педесет година. Осим уколико не спада у оних нетипичних два одсто, и Пласидо Доминго је леволик, односно један од 98 одсто обавезно леволиких музичких великана.

Какве везе, дакле, има јача страна лица с музичком надареношћу? Карл Смит прет-

поставља да се ради о следећем. Развијеност леве, односно десне, половине лица у вези је са хемисфером мозга која је за дотичну особу преовлађујућа. Ствари су теоријски изукрштеније него што би се на први поглед рекло јер леволики немају бољи „прикључак” за леву него за десну

хемисферу мозга. То је у њиховом случају од изузетног значаја пошто истраживања на која се позива професор Смит показују како је управо у том делу мозга смештен центар за музичку „осећајност”. Неуролошки прикључак, десноликих везује их за леву хемисферу која је „задужена” за сазнајне процесе и говор.

Погрешно би било закључити како деснолики имају разлога за очајање. Чак и ако никада ни на чему не засвирају, шансе да буду добри, па и врхунски, математичари и научници одличне су им.

Професор је и ову ствар испитао. Са занемарљивим изузецима, математичари и остали научници, кад их човек боље загледа, имају јачу десну страну лица. Леволики, истина, чистије изговарају самогласнике од „десних”, али су зато ови други ненадмашни у изговарању сугласника, а то им даје огромну предност када је уметност ораторства у питању. Тај део тезе Смит је испитао на (америчким) председницима јер би они морали да буду добри говорници. Испоставило се да су сви, са изузетком садашњег председника Џорџа Буша, деснолики.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ТРИ ДРЖАВЕ ГРАБЕ СЕ О
ЈЕДНУ ОЛУПИНУ...

А ОНА ЈОШ НА ДНУ МОРА

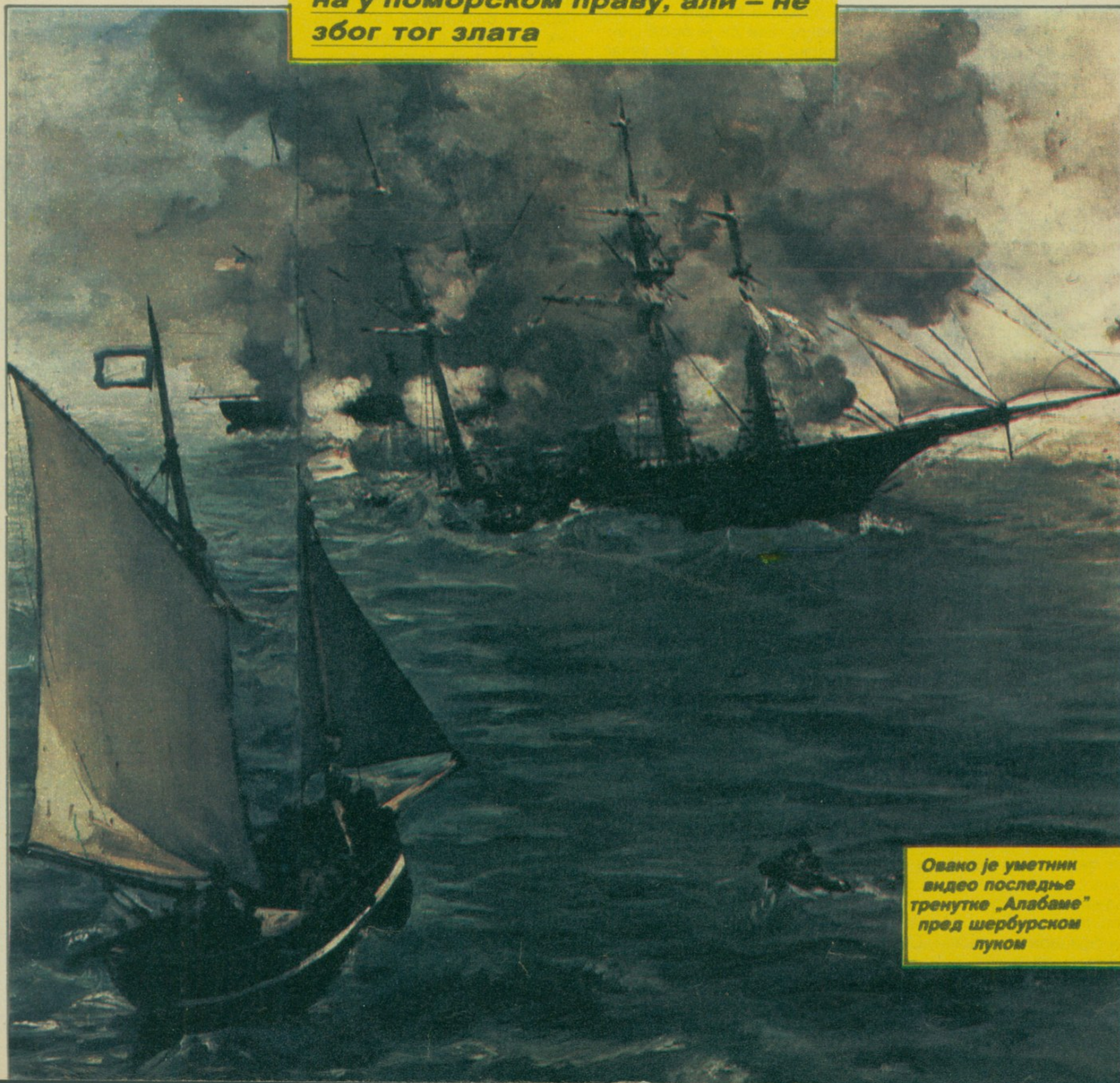
Најзад! Једног фебруарског јутра 1984. године француски миноловац „Кирка“ открио је толико тражену олупину: „Алабама“ је лежала под једном пешчаном дином на дубини од 60 метара у Шербурском заливу. Легендарна лађа и после сто двадесет година учинила је да устрепере многа срца, а Американац Џо Јеснон, први ронилац који се спустио до ње, без стида је изјавио да је заплакао кад је угледао њен бок прекривен песком, алгма и шкољкама!

Од тада траје својеврсна отимачина око власништва над овом олупином око које се споре САД, Француска и Велика Британија. Како је у међународном праву овакав спор без преседана, нашло се привремено решење по

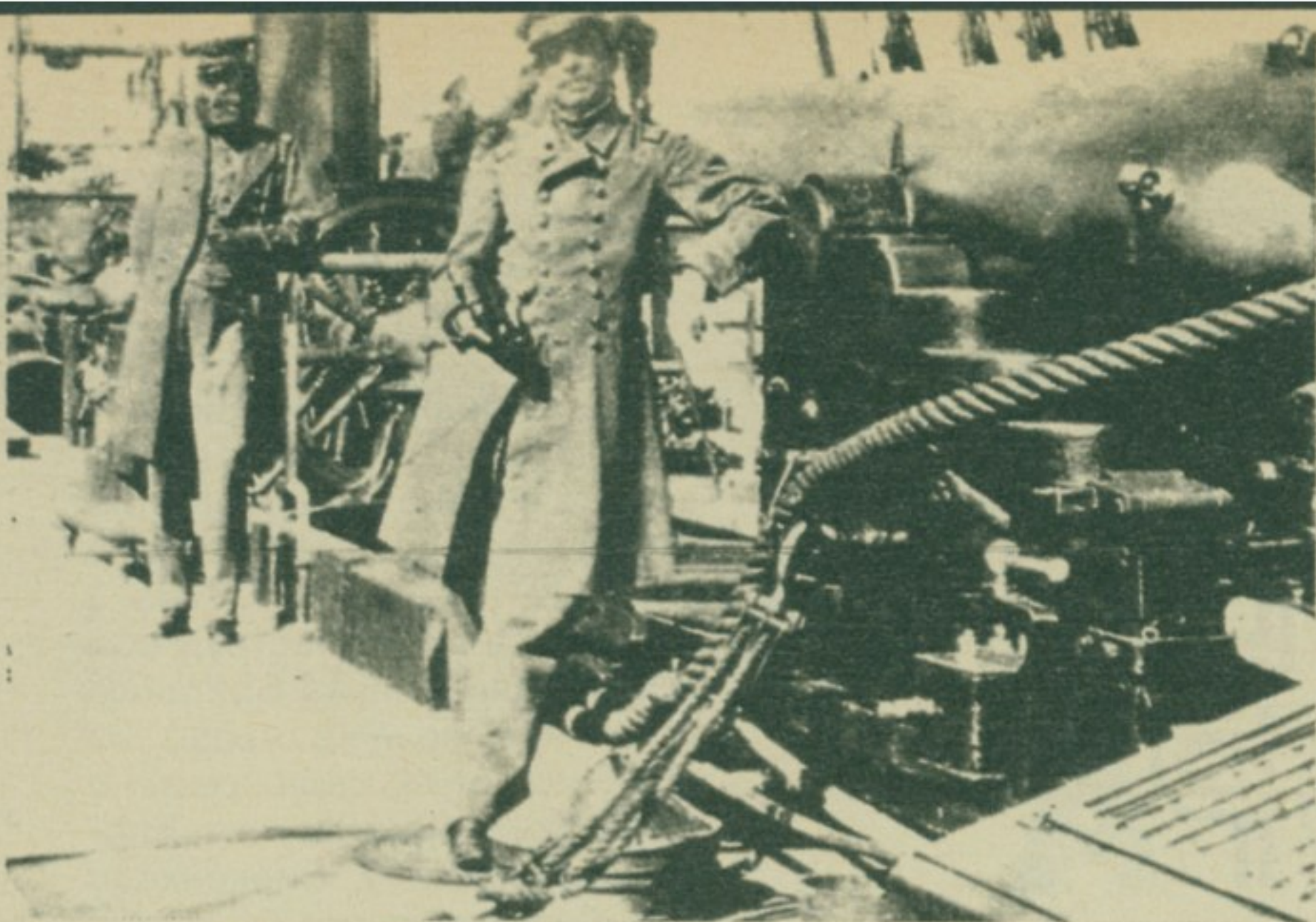
По злу чувени гусарски брод „Алабама“ преко сто двадесет година лежи дубоко у Шербурском заливу и то, можда, крцат златом. Последњих месеци изазвао је праву међународну заврзламу без преседана у поморском праву, али – не због тог злата

којем је Француској признато „право суверености“ над бродом који лежи на њеној територији а Америци се прећутно признаје власништво. Тако у истраживањима учествују обе земље, али Велика Британија исто тако полаже право на брод изграђен својевремено у њеном најпознатијем бродоградилшту у Биркенхеду крај Ливерпула.

Захтев Британије нипошто није неоснован: због овог брода који је изграђен за рачун јужњака у америчком грађанском рату и који је уништио безмало сву трговачку морнарицу северњака (!) Британија је 1872. имала да плати одштету од петнаест и по милиона ондашњих долара. Спор који се око тога водио у Женеви био је први међународни случај у помор-

Овако је уметник видео последње тренутке „Алабама“ пред шербурским луком

Капетан Рафаел Семс био је велики стратег, велики заповедник брода и велики гусар!

лишта „Лердс“ из Биркенхеда једну крстарицу за пловидбу по океанима.

Брод какав до тада није виђен урађен је за само седам месеци. И брз и јак, снабдевен и једрима и парним погонном, право чудо лепоте и технике. Имао је два мотора што је био први такав случај. Могао је да понесе 1.050 тона брзином од тада фантастичних 12 чворова, труп дугачак 78 метара био је од дрвета а не челика како би лако могао да се поправи у ма којем делићу света. Изнутра сав пресвучен бакром, са елисом од бронзе која је могла да се постави за само 15 минута, с опремом од које је застајао дах и најзад — са осам топова, „Алабама“ је представљала моћно оружје у рукама јужњака.

Остало је записано, руком њеног капетана, и ово:

„Љуљушкала се на мору с лакоћом и грациозношћу лабуда. На трупу, црном попут мастила, истиче се китњаста прова позлаћена руком, и грб црвен као крв...”

Гласовити пут смрти

Капетан се звао Рафаел Семс, адвокат међународног угледа. Био је заповедник старинског кова: гвозденом руком водио је брод и посаду, увек беспрекорна изгледа са сјајним, навоштеним и заврнутим брковима. Извео је „Алабаму“ из Биркенхеда и отпочео путовање смрти.

Мета топова са морске лепотице били су трговачки бродови Сједињених Држава Америке (северњака). А циљ није био само уништити их у што већем броју, него надасве изазвати панику у америчкој трговачкој флоти. Тај сурови задатак извршавала је посада „Алабаме“ коју су сачињавали морнари сакупљени по ливерпулском подземљу и официри — јужњаци. Сви одреда гледали су и слушали Рафаела Семса као самог Бо-

га или, можда, тачније — ђавола.

Сваки напад који је извела „Алабама“ одвијао се на исти начин. Са врха највише од три катарке стражар би повикао:

— Једра на видикунууу!

Тада би из топа био испален плотун, па би се један официр у чамцу упутио да са нападнутог циља покупи најпре бродске папире. Уколико се испостави да је брод „јенкијевски“, посада би зачас била заробљена, терет опљачкан, а на крају, уз тријумфални поклич, олупина запаљена.

Међу жртвама је било теретњака који су превозили жито, шећер или рум, али и суво злато које је из Калифорније пловило за Њујорк. За непуне две године „Алабама“ је опловила Тихи, Атлантски и Индијски океан и потопила укупно 150 бродова!

Кајање сурове душе

Злочиначка слава овенчала је брод који је стекао епитет као „фантомски“, „ђавољи“ и слично, а штета коју је нанео САД одиста је била немерљива не само због опљачканог терета и блага него и стога што су сва осигуравајућа друштва одбила да осигуравају њене трговачке лађе.

Али, „гвоздени Семс“ доживео је, изгледа, преокрет у својој суровој души. За разлику од оног усхићеног записа који је забележио кад је први пут угледао „Алабаму“ и кад му се дах откинуо пред њеном лепотом, последње што стоји у његовом дневнику пуно је горчине и, рекло би се, неког кајања:

„Море ми је постало одвратно, а од отаџбине ме дели половина глобуса...”

Био је 11. јуни када је спустио перо. Упловљавали су у Шербурски залив, можда слутећи, а можда и не, да је ту путовањима крај. Ту их је дочекао северњачки бродском праву и за успомену на

њега сала у којој се одвијао, у женевској већници, названа је „Алабама“ што је угравирано златним словима.

Оволику пажњу „Алабама“ је изазивала, и још подстиче, због славе коју је стекла током две ратне године на готово свим морима света. Али, била је то слава по злу! Овај лепи брод, елегантан као лабуд а моћан као лав, наручен је да би гусарио и тај задатак извршио је више него сјајно.

Злато и крв

Амерички грађански рат водио се од 1861. до 1865. године између, грубо речено, северних и јужних држава Америке и то због односа према ропству. Када је председник Линколн 1860. године изабран управо због свог програма који се заснивао на укидању ропства, јужне државе жестоко су се томе супротставиле (њихово богатство темељило се на ропском раду црнаца чега нису хтели да се одрекну). Линколн је наредио блокирање свих јужних лука, тако да из њих ниједан брод није могао да исплови.

Тада су се јужњаци досетили: у највећој могућој тајности наручили су од најчувенијег британског бродоградитеља „Кирсеју“, неколико плотуна и... „Алабама“ је отишла на дно. Све се одиграло брзо, нико није ни помислио да треба означити морску коту на којој су се затворили водени кругови када је све већ било готово.

Тако сада преостаје да се извуче све што је могуће са најзад нађене олупине, а њу саму изгледа да више није могуће усправити на површини. Да ли у трезорима „Алабаме“ злата има или нема, не зна се мада неки археолози тврде да је лукави Семс такав плен остављао на поузданим местима на копну.

У сваком случају, у Шербур већ постоји пројекат да се изгради огроман поморски музеј у којем би значајно место добили остаци са најчувенијег гусарског брода 19. столећа. Енглези не само да не заостају, него су, изгледа, већ на путу да направе копију брода према истим плановима по којима је био изграђен онај прави и да га сместе у Биркенхед. А у САД, јасно, сви музеји грађанског рата већ су поднели захтеве да се олупина, или све што се с ње скине, прода њима.

Још се не назире решење, али сви раде свој посао: и рониоци, и историчари, и доктори међународног поморског права...

М. Крстуловић

**ПРОЧИТАЈ
ПРОСКИТАЈ**

ДИНОСАУРИ: ПО КО ЗНА КОЈИ ПУТ

И, шта је на крају потаманило диносауре? Метеори, неподношљиво ниске температуре, нешто треће? У најновијој варијанти, то треће могла би да буде диновска локва

(више као омање море) усисане магме из утробе Земље. Ову теорију изнели су Дејвид Лопер и његови сарадници са Универзитета Флориде.

Професор и његова екипа верују како се сваких 20 до 30 милиона година из магматске сфере, слоја који се налази непосредно испод чврсте Земљине коре, на површину излије магма. Будући да је густина ужарене масе мања од густине горњег слоја, она се до површине пробија веома споро, по неколико десетина милиона година.

Када магма ка површини крене путем који је већ „ута-бала“ нека претходна, ствар није толико опасна. На површину ће се излити у релативно благој и неексплозивној ерупцији. Она друга могућност можда је дошла главе диносаурима.

Некада, наине, магма себи крчи нов пут, тада се креће

споро и успут нараста јер непрекидно одоздо црпе нове количине лаве. Када коначно избије на површину, могуће је да се ерупција претвори у катаклизму. Лава тада може да се разлије по површини пречника 160 километара и да достигне дебљину од неколико километара.

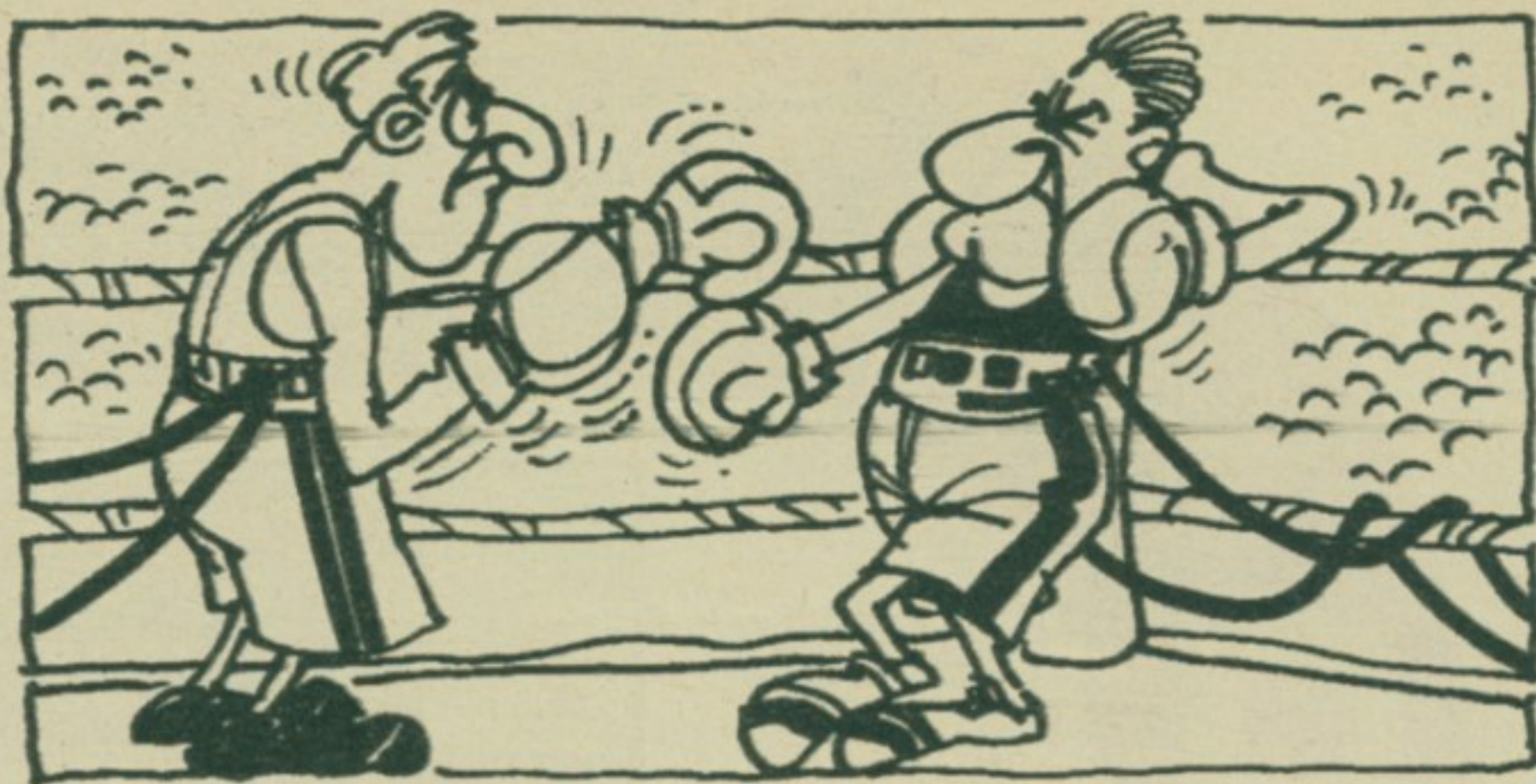
Таквих ерупција већ је било у прошлости, реч је о тзв. базалтима и има их дванаестак широм света. Најпознатији је онај у Индији, у Декану, чија се старост скоро сасвим подудара са временом тајанственог помора диносаура.

Мада су базалти свакако могли да одиграју некакву улогу у нестанку диносаура, чак ни Дејвид Лопер не верује како најзад знамо истину. „Ни теорија о кометама убицама ни моја теорија не објашњавају све“, каже Лопер. Другим речима: а шта то потамани онолике диносауре?

КАКО НОКАУТИРАТИ СЕНКУ

Одувек сте сањали да навучете боксерске рукавице, ускочите у ринг и средите противника само што вам је мука при погледу на крв, сопствену поготову? Вашој муци је крај. Њујоршка компанија „Моушнтрикс фор сајенс“ избацила је на тржиште опрему за компјутеризовани бокс – на даљину. Само навучете одговарајућу предајничко-сензорску опрему, ушетате у ринг и кренете да ударате. Исто ради и ваш противник.

Све је као право, само што по правилима компјутер-боксер морају да се држе растојања од најмање метар и двадесет центиметара и да су опремљени са по два пара

одашиљача у рукавицама и сензорским плочицама величине кованог новчића које се причвршћују на стратешким местима на телу: глави, рукама, грудима и стомаку. (Комплет сензора и одашиљача кошта 200 долара.)

Као и у правом боксу и овде супарници, у ствари, имају две могућности – да задати ударац избегну или да сензоре на угроженом делу тела покрију. Нокаут, аперкат и ос-

тали ударци који доносе поене непогрешиво се региструју када се предајник који се налази у рукавици нађе у правој ваздушној линији са непокривеним сензором.

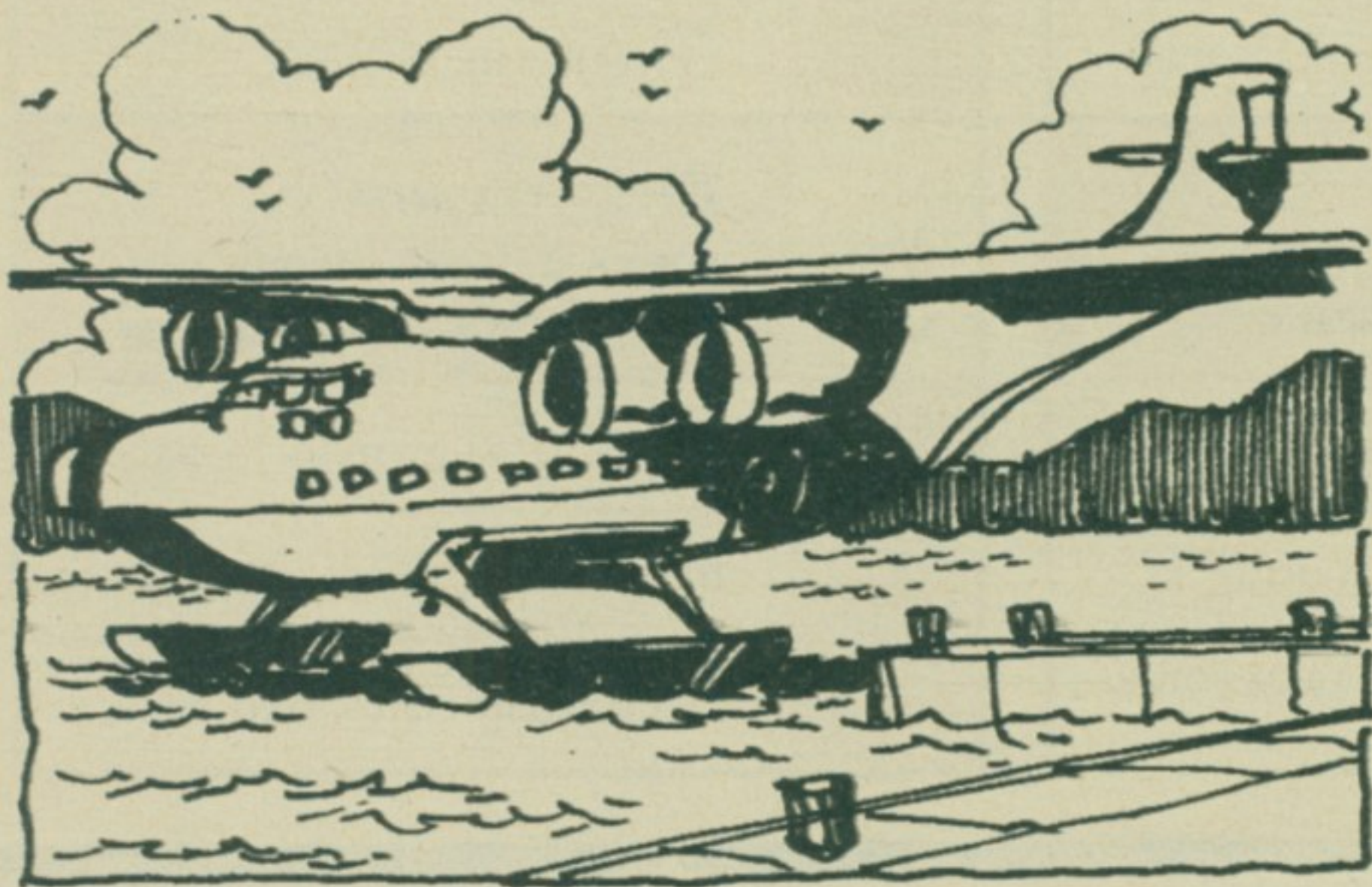
Принцип на коме ради компјутеризована боксерска опрема је пословна тајна, али људи из „Моушнтрикса“ зато спремно изјављују како би њихов изум могао да се примени и на друге спортове као што су карате, тенис и голф.

РЕНЕСАНСА ЛЕТЕЋЕГ ЦИНА

Јапанци се не либе да од Европљана позајме изуме, не само нове него и оне готово заборављене. Тако су се у Земљи излазећег сунца, где је густина насељености 330 људи на квадратном километру, присетили немачких

ка. И по данашњим мерилима овај авион привлачи пажњу: распон крила 48 метара, дужина 40.

Овим хидроавионом путници су летели од 1930. до 1932. године у Португалију, Велику Британију, Кубу и Њујорк, а затим само на унутрашњим линијама по Немачкој. За слетање су коришћена језера и реке. А он-

хидроавиона. Јер, места за савремене аеродроме немају, а експерименти са вештачким острвима на којима би се градили аеродроми показали су да је то врло скупо и, уз то, захтева много времена. Кудикамо је боље, закључили су јапански стручњаци, вратити се идеји о хидроавионима.

Немачки хидроавион „дорије – Х“ био је предвиђен за превоз 70 људи а 1932. године њиме је летело 170 путни-

да су 1938. године летелицу предали Берлинском музеју, да би је четири године касније потпуно растурили.

Јапански хидроавиони, према плану, треба да полете 1999. године. Располагаће са по четири турбореактивна мотора, а одједном ће моћи да приме до 250 путника.

Последњих година за хидроавионе се све више занимају стручњаци из Италије, Бразила и Канаде.

СВЕМИРСКИ ЛИФТ

Да вам се канцеларија налази на последњем спрату облакодера, сигурно не бисте сваког јутра седали у шатл на ракетни погон који би вас у трену катапултирао до радног места. Далеко је вероватније да бисте ишли лифтом. Ово друго је безбедније, јевтиније, а и уобичајеније.

Један број научника већ годинама је уверен да је лифт згодно средство и за пут до Земљине орбите. Невоља техничке природе је у томе што би свемирски лифт морао да буде веома висок. Тачно 35.680 километара. Друга невоља, односно иста посматрана из другог угла, јесте да за сада не располажемо материјалом који би био довољно чврст да носи конструкцију наведене висине.

Решења ипак има. Британски научник Пол Берч предлаже следеће: у орбиту се прво лансира огроман број електромагнетних калемова, распоређених тако да око Земље чине обруч у виду шупље цеви. Онда се кроз средиште цеви провуче електрични проводник око кога би се створило магнетно поље које би носило и држало читаву конструкцију. На тај начин добила би се нека врста свемирске куке о коју бисмо затим качили каблове за орбиталне лифтове.

Даље је све просто. Људи и опрема возили би се у уобичајеном правцу, горе-доле, с тим што би свемирски лифт увелико поједноставио и из-

градњу орбиталних станица, а сателите протерао у старо гвожђе јер би се уместо њих прешло на изградњу комуникационих орбиталних станица. Лифтом „Земља-орбита“ брже би се стизало и до будућих орбиталних лансирних рампи са којих би свемирски бродови кретали на далека путовања неоптерећени горивом које им је данас неопходно за излазак из Земљине атмосфере.

Свемирски лифт чак не би много ни коштао. Џеф Присон, директор одсека за структурну динамику Аеродинамичке лабораторије америчке војске, процењује да би овакав лифт могао да буде изграђен за око 20 милиона долара у следећих двадесет до тридесет година. „Ма колико невероватно звучала, замисао о свемирским лифтовима почива на једноставним физичким законима. За њено остварење није нам потребна висока наука, само стручан инжењеринг.“

Илустровао: Зоран Петковић – Петко

КОЛИКО ВОЛИТЕ СЕБЕ?

„ЗАБАВНИКОВ“ ТЕСТ

Одговорите на ових дванаест питања сасвим искрено, саберите бодове како је објашњено у решењу, па прочитајте тумачење. Будите спремни и на самокритичност, то је врлина!

1.	Посебно цените оне који...	5.	Сматрате да је код егонице најгоре што...
	а) ... се с вама опходе срдечно		а) све хоће само за себе
	б) вас цене		б) мисли само на себе
	с) имају поверења у вас		с) говори само о себи
2.	Задовољни сте собом када...	6.	Кад неко воли сам себе, онда...
	а) „освојите“ оне који вас слушају		а) радо купује себи поклоне
	б) вам се неко захваљује од свег срца		б) приређује себи угодности
	с) сами донесете неку одлуку		с) се сам себи и свиђа
3.	За вас, основ пријатељства је...	7.	Не волите кад се неко некоме подсмева, јер...
	а) добронамерност		а) то, барем, није тешко
	б) узајамно уважавање		б) то може човека да повреди
	с) искреност		с) то је заиста глупо
4.	Очајни сте ако вам више особа каже:	8.	Шта мислите о онима који проводе сате пред огледалом?
	а) „Лоше изгледаш данас.“		а) мисле да су пуни мана
	б) „Причаш макар шта.“		б) заборављају на обавезе
	с) „Па, није ти ни тако лоша јакна.“		с) сматрају да су јако лепи

Решење

У овој табели заокружите за сваки ваш одговор оно слово које сте заокружили и у тесту. Свако слово доноси један бод а подвучена два. Избројте бодове у сваком хоризонталном реду. Одговор на питање „Колико волите себе?“ добићете у оном реду у којем будете имали највише бодова. На крају прочитајте тумачење!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Ви себе волите
с	б	<u>а</u>	а	с	с	<u>б</u>	с	б	б	а	б	УМЕРЕНО
б	<u>с</u>	с	б	б	б	а	а	с	<u>а</u>	с	<u>с</u>	ПРЕТЕРАНО
<u>а</u>	а	б	с	а	<u>а</u>	с	б	а	с	<u>б</u>	а	РАЗУМНО

9.

Тешко вам је да волите неког ко...

- a) је пун мана
- b) замера вам на манама
- c) мисли да је савршен

10.

Које слово највише волите у речи „љубав“?

- a) љ
- b) б
- c) в

11.

Ваша самољубивост највише се пољуља када...

- a) се постидите
- b) сте љубоморни
- c) се уплашите

12.

Треба заиста бити заљубљен у себе, па...

- a) отићи сам на пут око света и то у једрењаку
- b) се стално фотографисати
- c) објавити сопствену животну причу

УМЕРЕНО

Ви не обраћате пажњу ни на своје ни на туђе мане. Пошто сте простосрдачни, имате и добре пријатеље. Ипак, не потцењујте себе и обратите пажњу не толико на критике које вам понеко упуту колико на оне охрабрујуће савете. Иначе, ваше су добре особине што сте љубазни и умете да се извините кад нешто погрешите!

ПРЕТЕРАНО

Пошто волите савршенство и њему тежите, сматрате да све знате најбоље. Догађа вам се чак да нисте задовољни собом ни онда кад вам сви честитају! Строги сте једино према себи, али и од других много захтевате и очекујете. Ипак се замислите над собом: понекад треба прихватити и неке слабости. Не живи се у облацима!

РАЗУМНО

Сматрате да нико није савршен и зато увек добро размислите пре него што реагујете. Према другима сте пажљиви, па очекујете да вам се тако и узвраћа. Жалости вас ако је неко љубоморан на вас или вам се претерано диви. Умете да сачекате „својих пет минута“, да у прави час кажете шта мислите. Људи вас уважавају управо због особина које имате.

Ово нисте знали о...

Земљи и

земљи

НАЈ-СТАРИЈЕ СТЕНЕ

Који су делови Земље најстарији? Уопштено говорећи, то су „језгра“ данашњих континената. Тако се у Амазонији, Аустралији, у Сахари као и на југу Африке могу наћи стене „наслане“ на тим местима још пре две милијарде и седамсто милиона година. Али, оне су, тако рећи, младунце у поређењу са стенама из Лабрадора (на северу Канаде) и са Гренланда које ових дана „славе“ рођендан од три милијарде и седамдесет осам милиона година.

ТОП-ЛИСТА ЗЕМЉИНЕ КОРЕ

У њој се налазе сви хемијски елементи које је наука открила, али „неправедно“ распоређени. Вероватно се нико неће изненадити када обелоданимо да су злато и платина веома ретки, али верујемо да ће многи зинути на ово: Земљина кора састављена је претежно од кисеоника! Има га готово половину, или 46,6 одсто. За кисеоником „каска“ силицијум који чини 27,7 про-

цената тла наше планете, а на трећем месту је алуминијум са својих 8,1. И тако даље, десето место топ-листе часно је заузео манган којег има свега 0,09 одсто.

ШТА СЕ НАЛАЗИ ИСПОД ПОВРШИНЕ?

Иако је човек крочио на Месец, а снимео и неке удаљене планете (Венера, Уран), унутрашњост сопствене и даље је прилична тајна! Јер, помоћу сателита лепо се види сваки делић Земљине површине, али унутрашњост, е, то је већ друга прича. Треба ло би свуда копати, а потом цртати геолошке карте. Ето много посла за генерације и генерације будућих истраживача!

ЗЛАТО, ГВОЖЂЕ И ДИЈАМАНТИ

Каже се да је стена у руднику злата богата ако се из тоне добије – десет грама! Што се тиче гвожђа, ствари стоје тако да из тоне треба извући око 600 килограма како би се вађење исплатило. А тек дијаманти! Колико су они „злата вредни“ говори овај податак: из стене од 250 тона у руднику дијаманата добија се један

карат, што значи камичак тежак два десета дела грама...

ПА ИМА ЛИ ВЕШТАЧКИХ ДИЈАМАНТА?

Има, само их је толико тешко направити да не вреди ни да покушате. Као прво, потребно је имитирати услове под којима се они праве у Земљиној утроби, а то значи ужасно велики притисак који влада на дубини од 150 до 200 километара испод површине. Уз то, да би угљеник постао дијамант, а не, рецимо, мина за оловку, температура мора да буде исто тако одговарајућа – врло висока – баш као некада давно, дубоко, дубоко испод јужноафричког копна где се данас налазе најбогатији рудници дијаманата на Земљи. Све ово не значи да у лабораторијама са посебном опремом није могуће направити вештачке дијаманте. То се и ради, али са много мање успеха него што га постиже мајчица природа. За разлику од крупних јужноафричких дијаманата, ови камичци из лабораторија су сићушни, употребљиви једино за прављење алата којим се режу веома тврди материјали.

М. К.

Кад целату
задрхти рука

ПИН
У
ДИЖ

Човеку који је одрубио главу великом броју осуђеника само једанпут је задрхтала рука. Због тога је одлетела и његова глава

Становници француског града Дижона, окупљени 13. маја 1625. на Тргу Моримон, очекивали су смакнуће лепе Хелен Жиле, кћерке дижонског трговца. Иако је девојка све време тврдила да је невинна, суд је прихватио као истину сумњу да је убила дете које је, тврдило се, родила после грешне љубави са месним учитељем.

– Све су то гнусне лажи! – валила је. – Учитеља не познајем!

Није вредело. Неко је желео да Хелен Жиле умре. Пресуда је гласила: смрт одрубљивањем главе!

Извршење смртне казне обављао је у граду свима знани целат Симон Гранжан. Често му је помагала жена, ниског раста, окрутна, која је више од свега волела да види људску главу у кошари!

Крвникова грешка

Јавно погубљење није остављало равнодушним ни грађанство. Народ се окуп-

ЧОВАЊЕ

КОМУ

љао и неколико часова раније само да би заузео место са кога се добро види губилиште.

Џелат Симон Гранжан имао је вишегодишње искуство. Никада му рука није задрхтала. Свој посао је сматрао часним, попут сваког другог, ковачког, столарског, ратарског... О осуђенику никада није размишљао. Поштовао је правило да осуђенику ни име не зна.

Ипак, Гранжан, је једанпут одступио од правила, присуствовао је суђењу Хелен Жиле. Шта га је натерало да то

уради, није умео себи да објасни. Џелата је потресло девојчино часно држање на суду, али га је много више узнемирило сведочење неке старе монахиње која је не само стала у одбрану девојке већ је проклела крвника који јој одузме живот!

Судије нису придавале никакав значај монахињином сведочењу и девојка је осуђена. До погубљења су остала два дана. Толико је, наиме, било потребно да се од греда и дасака подигне подијум на коме ће се извршити смртна казна.

Два дана и јесте и није дуго време. За Гранжана је трајало као вечност. Клетва старе монахиње није му давала мира. Ипак, о својој мори никоме није говорио. Проћи ће, веровао је. Мора да изађе на губилиште и да заради плату.

Освануо је и 13. мај. Народ је пристизао на трг од ране зоре. Већ у 11 часова није имала где игла да падне!

Невина је

Осуђеницу су довели на трг колима и у пратњи стражара и четири свештеника. Џелат Гранжан стајао је ослоњен о мач на подијуму губилишта. Око ногу му се врзала жена, по одлуци суда одређена за помоћника џелата!

Припреме за погубљење су се отегле. Зачули су се звиждуци и захтеви масе да се пожури. Окупљени су се примирили тек кад је осуђеници подсечена коса и голи врат постранице приљубљен уз пањ.

Гранжан је високо подигао мач и замахнуо. Рука је задрхтала! Први пут у животу! Зачуо се фијук сечива, но, оно је, уместо да падне на врат, склизнуло низ девојчину леву плећку начинивши плитку посекотину!

Настао је тајац. Зар џелат да промаши?! После неколико тренутака из хиљаде грла разлегао се повик. Гранжан је брже-боље подигао мач и опет замахнуо. Нови промашај, само што је сада сечиво знатно засекло девојчина леђа. Крв је шикнула!

Рашчупане косе, исколачених очију и обливена крвљу девојка је устала и вриштећи јурнула на џелата.

Запрепашћени џелат бацио је мач и у страху потражио уточиште у оближњој цркви.

У то време веровало се да осуђени на смрт није крив ако погубљење из било ког разлога не успе. Народ је понео девојку на рукама вичући:

— Невина је, невина је!

Бес окупљених окренуо се према џелату. Али, где је?! После пола часа Гранжан је нађен склупчан у подруму једне зграде у побочној улици.

Линчован је на губилишту!

И поред тешких повреда, Хелен Жиле је преживела. На жалост, догађај је оставио тешке последице — умно је пореметила. Замонашила се и умрла у дубокој старости у једном манастиру.

М. Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

ОЧАЈНИЧКИ ПОЗИВ ОЦУ

Живот
пише
драме

Дастин Пирс заградио је врата учионице и тринаест својих другова задржао као таоце. Имао је довољно муниције да направи прави покољ...

Држећи револвер уперен у леђа Брајана Бонда, Дастин Пирс је упао на час историје око девет сати. Запањеној професорки Бренди Кларк и половини одељења наредио је да сместа напусте учионицу. Као потврду да мисли сасвим озбиљно почео је да пуца у сијалице на таваници. Стакло је прштало на све стране.

Бренда Кларк се прибрала и што је могуће мирнијим гласом замолила своје ђаке да се умире и послушају наређење. Дастин је стао на врата и почео да пропушта једног по једног ученика. Кад их је у учионици остало још тринаест, саопштио им је да ће бити његови таоци. Приморао их је да догурају ормане с књигама и заграде врата. Онда је сео на катедру држећи револвер „магнум 44“ у руци и пушку крај себе. Били су му на нишану.

Мирни момак крије тајну

Брајан Бонд је био у истом разреду с Дастином Пирсом у средњој школи у Џексону, у југоисточном делу америчке државе Кентаки. Знао је да седамнаестогодишњи Дастин, његов вршњак, иза маске одбојности крије изузетно рањиву природу.

После развода родитеља Дастин је већ 13 година живео с бабом и дедом у кућици на точковима. Мајка Керол, службеница у једној дејој установи на Флориди, посећивала је Дастина два-три пута годишње. Али, за свих тих тринаест година оца ниједном није видео. Ретким друговима као што је Брајан поверио је тајну непроспаваних ноћи и суза за

оцем за којим је чезнуо. Није више могао да се сети ни како Доналд Пирс изгледа.

Тог 17. септембра прошле године Брајан Бонд је очевим колима отишао по Дастина. Кад се овај појавио с револвером за који је дао 1000 долара, читаву своју уштеђевину, и дедином пушком, Брајан се само насмејао и почео да се шали с другом како изгледа као прави Рамбо. Али, кад је Дастин ускочио у кола и наредио му да га вози у шуму, Брајану је било јасно да се нешто озбиљно догађа.

– Ни тада се нисам уплашио – прича Брајан Бонд. – Био сам уверен да су то само његове бубице. Показујући се преда мном у ствари је желео себи да докаже своју унутрашњу снагу и одлучност. Јер, био је уверен да ће скренути очеву пажњу ако учини неко „велико“ дело.

А самоубиство?

После пуцњаве у учионици сви су се умирيلي. Гледали су у Дастина и очекивали шта ће даље да уради.

– Плашио сам се да је то тек почетак његовог беса – каже Карлос Камерон. – Имао је код себе толико муниције да је могао све да нас побије и да му остане још метака. Седео сам потпуно паралисан и мислио да сам готов... Мртав.

Наравно, Бренда Кларк је сместа обавестила полицију. За неколико минута све расположиве снаге биле су пред школом. Обавештена је и полиција Франкфорта, главног града Кентакија, а хеликоптером су долетели и специјалци. Сви су били у приправности.

Шеф полиције је знао Дастина Пирса, што и није било тако тешко у малом месту као што је Џексон. Узео је мегафон.

Чим је схватио да је школа опкољена, Дастин као да се још више разбеснео. Опет је почео да пуца насумице – у прозоре, увис...

– Нисам успевала да се контролишем – касније је причала шеснаестогодишња Кети Хејз. – Језа ми је пролазила кроз читаво тело, дрхтала сам, али и даље ни гласа нисам пуштала. Плашила сам се да не навучем његов бес.

Гери Питерс, један од тринаест талаца, одлучио је да поразговара с Дастином. Чинило

му се да момак, заправо, не жели било кога да рани, још мање убије. Пришао му је и сео на катедру.

– Дастин је одложио и револвер и пушку на клупу – каже Гери. – У једном тренутку хтео сам да му одузmem оружје, али сам, страхујући да би га то само разјарило, одустао. Заједнички смо прелиставали дневник и правили шале на рачун наших професора.

Пред школом је било све више света. Родитељи су чули шта се догађа и, окупљени око полицијских кола, са зебњом су пратили шта ће се десити. Наравно, одмах су почеле приче о сличним случајевима.

Претходне године револвераши је убио петоро деце на игралишту у Стоктону, у Калифорнији. А у Винетки, у држави Илиноис, нека хистерична жена пуцала је 1988. године на ђаке основне школе. Једно дете је убила а петоро ранила.

Шта ће бити с њиховом децом?

Док је Дастин држао своје другове као таоце, власти су грозничаво настојале да нађу Доналда Пирса, курира у приватној детективској фирми на Флориди. Ако се појави Дастинов отац, младић ће можда пустити ученике. Свима је било јасно да Дастин жели да скрене пажњу на себе. Био је то његов очајнички позив оцу.

Кад је огладнео, Дастин је замолио да им донесу пице. У замену за храну пристао је да пусти троје другова. Онда је Карлосу Камерону дозволио да оде у WC и да се не врати.

Касно после подне Дастин је држао још само троје ђака. Онда двоје. У пет их је све ослободио.

Наступила је друга врста бојазни. Шта ако Дастин Пирс покуша себи да одузме живот?

Шеф полиције је непрекидно разговарао са младићем. Замолио га је да ништа не предузима него да изађе пред школу, баца оружје и преда се. Ништа му се неће десити.

* * *

Дастин Пирс је смештен у специјализовану установу. Сада га посећују и мајка и отац који тврди да се није усуђивао да дође и види сина јер се плашио шта ће на то рећи његова бивша жена. А много пута је долазио у Џексон и гледао Дастина из даљине. Срећан је што су после тринаест година поново заједно. Дастин је врло надарен и неће бити тешкоћа да преброди кризу.

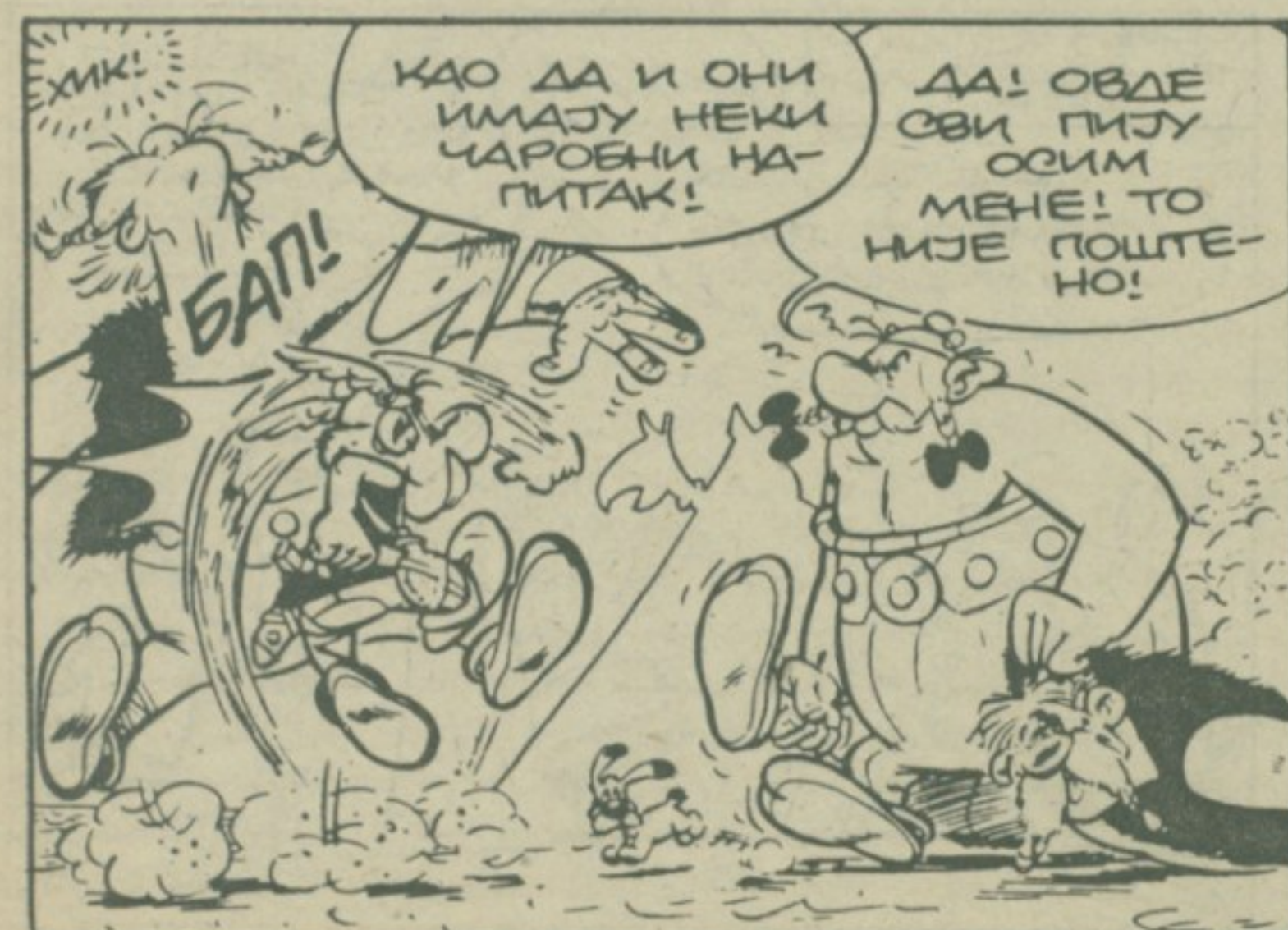
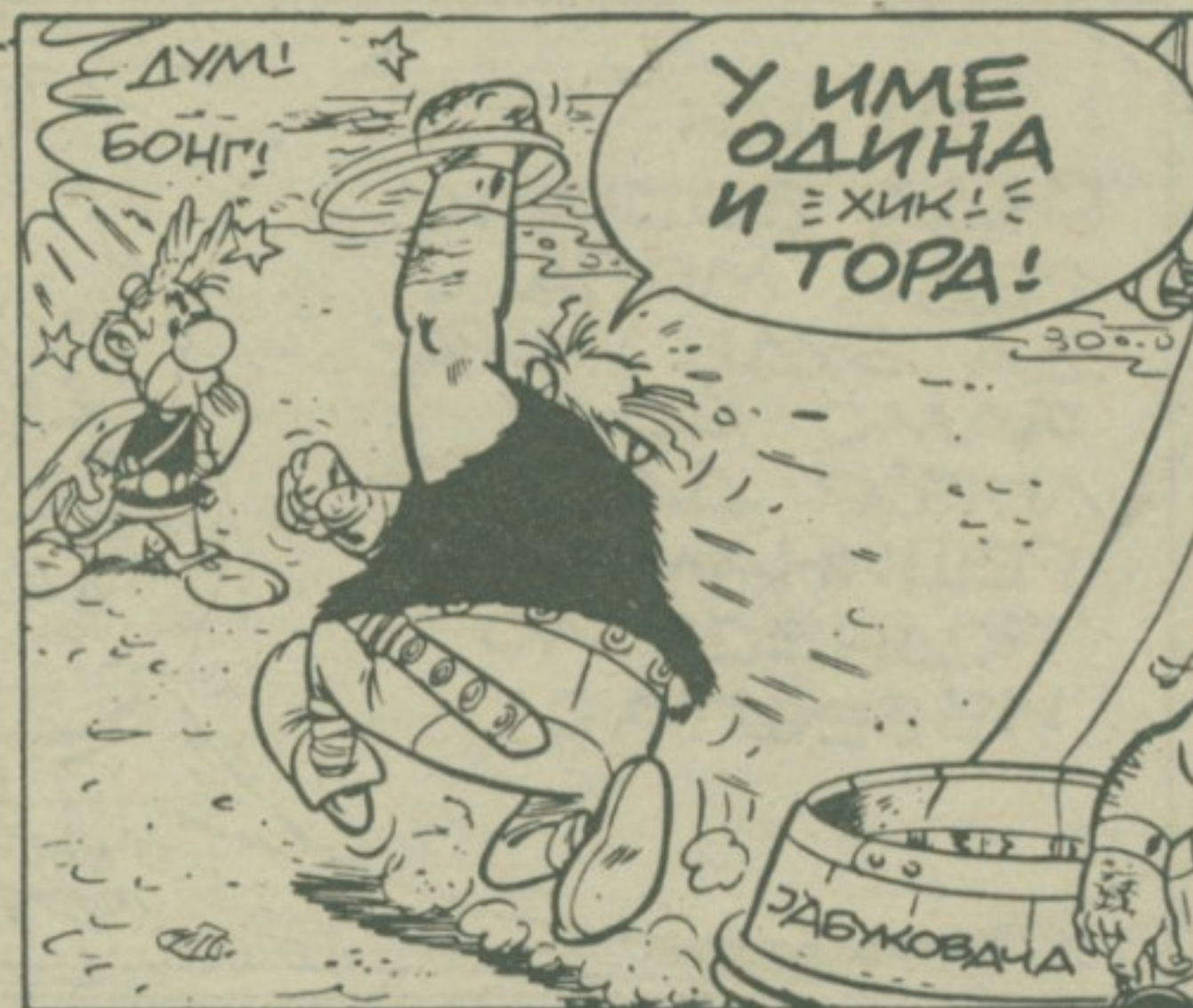
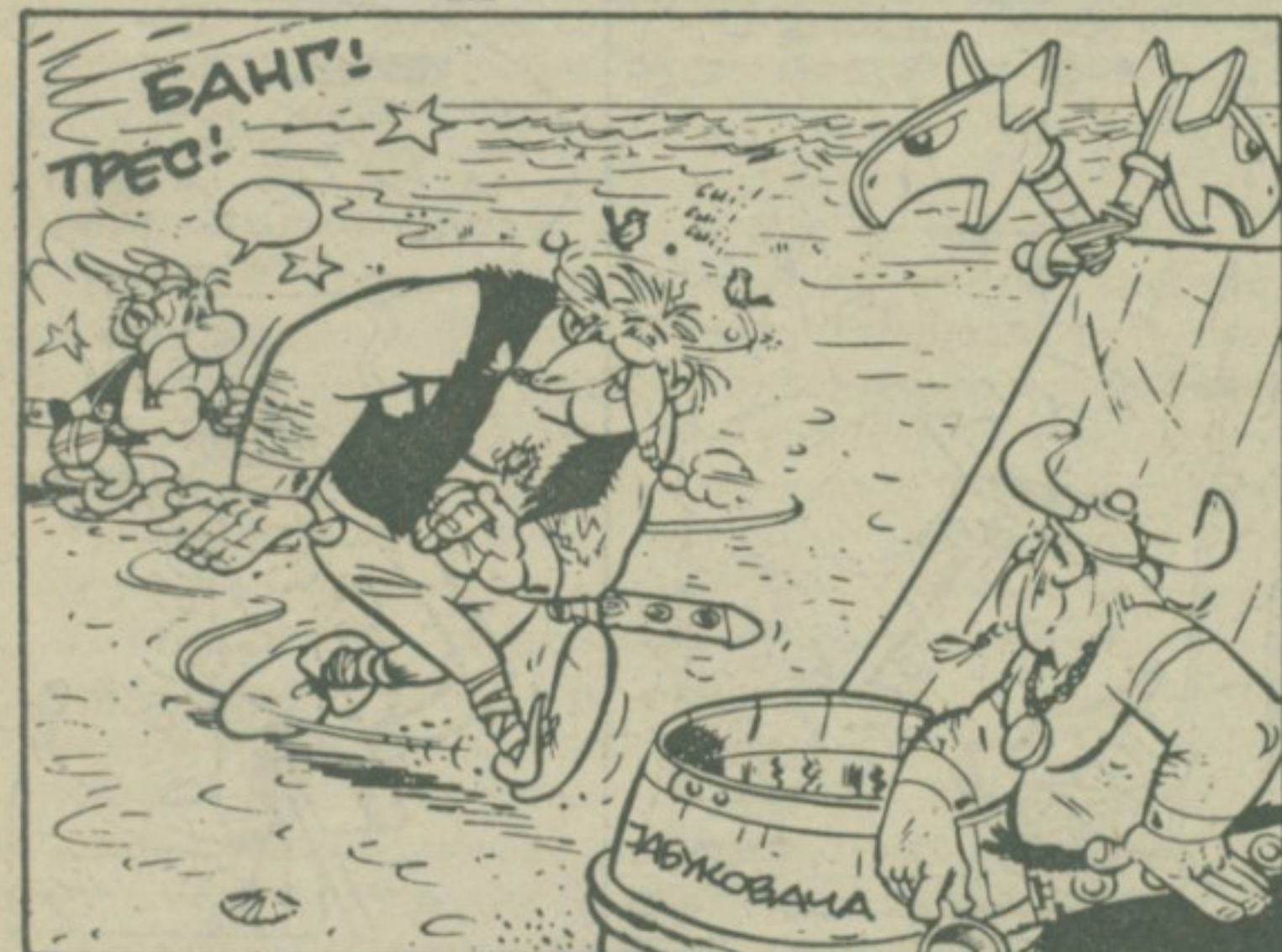
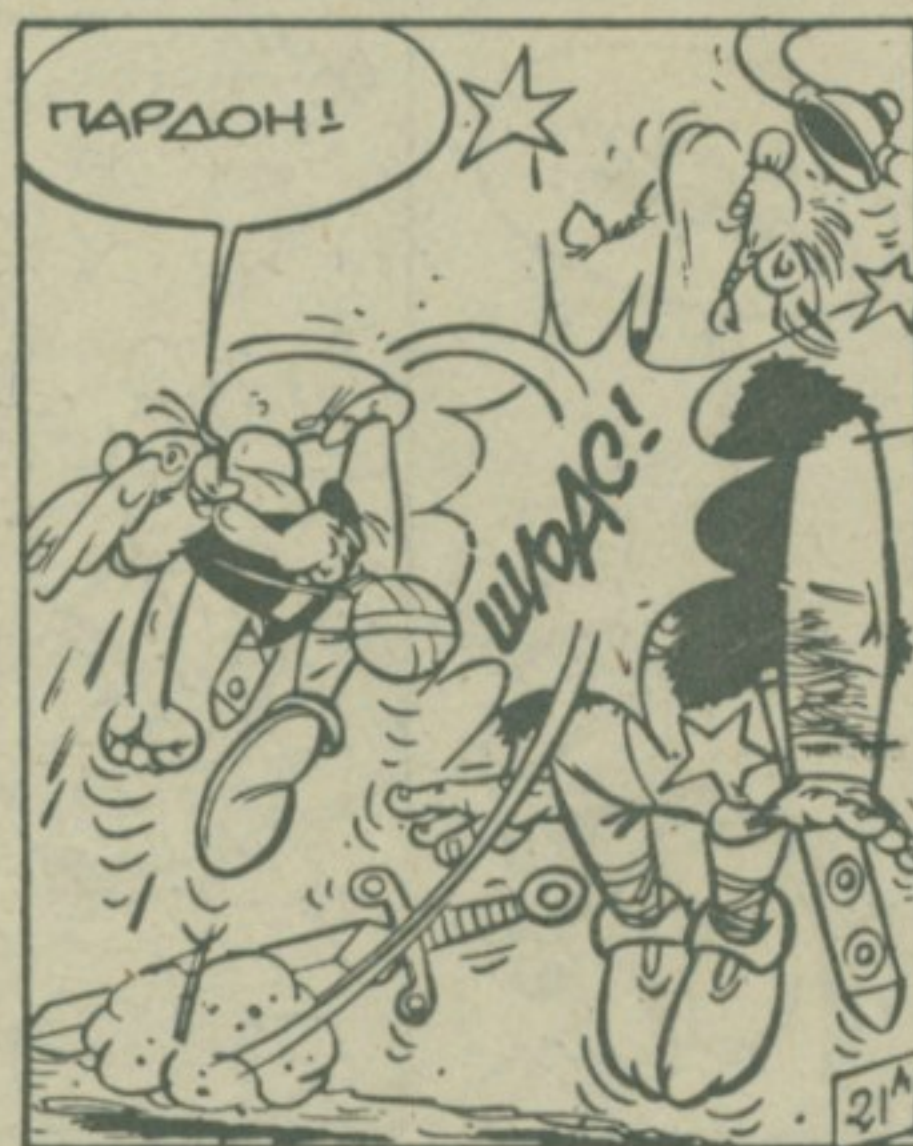
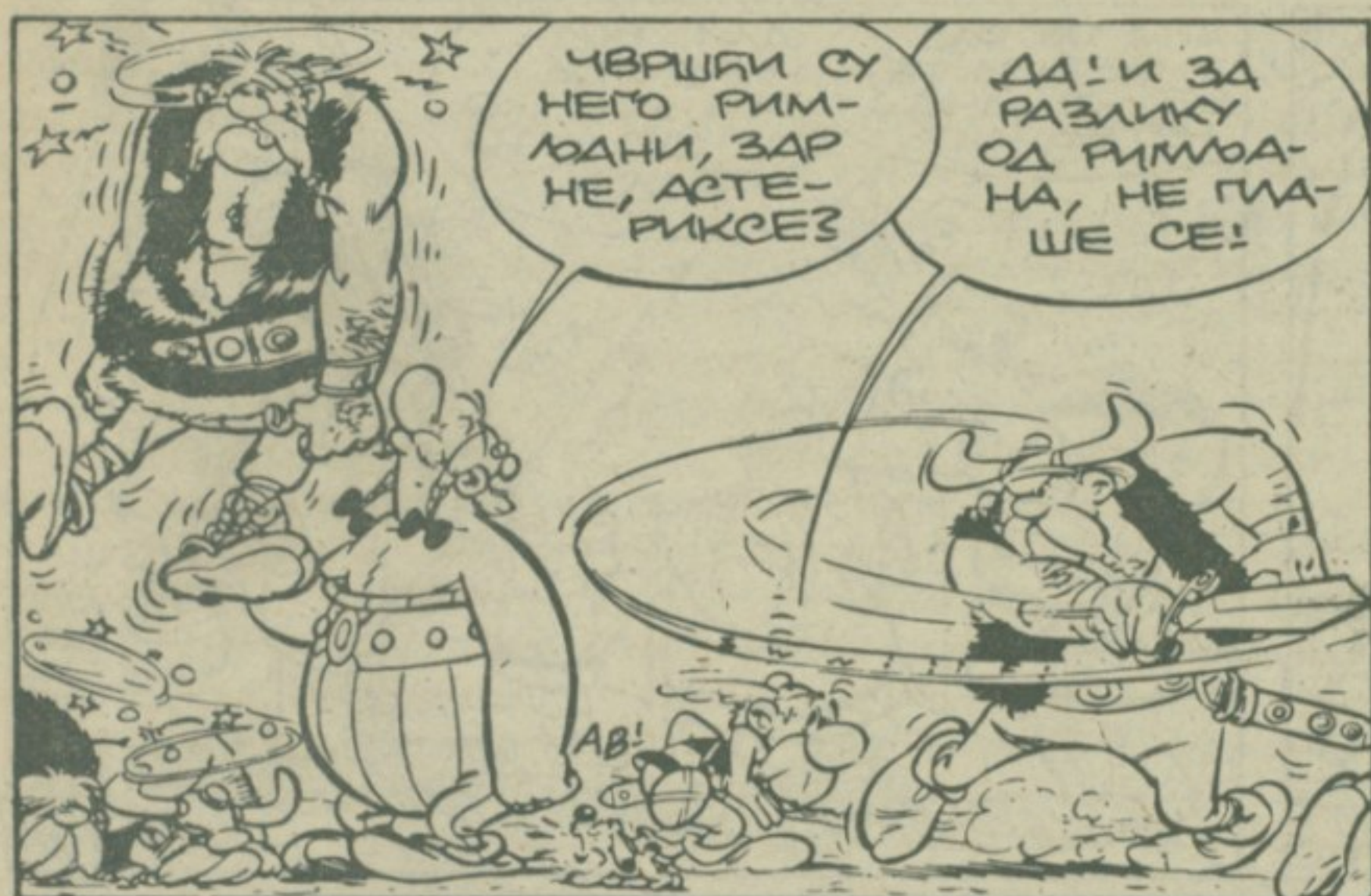
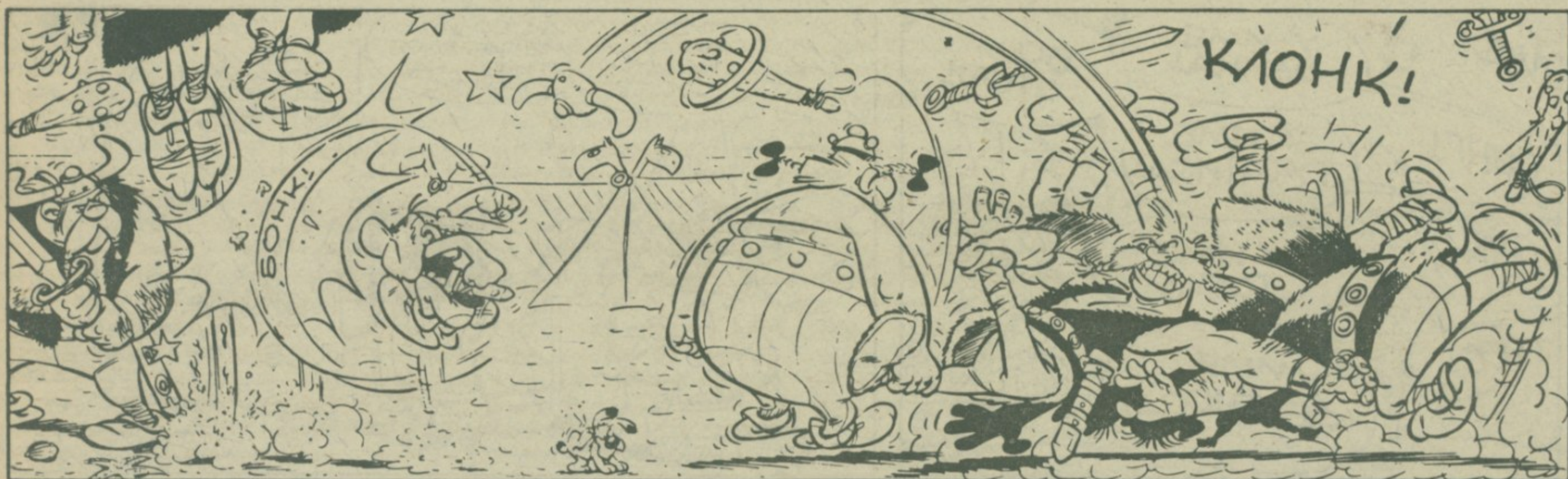
В. С.

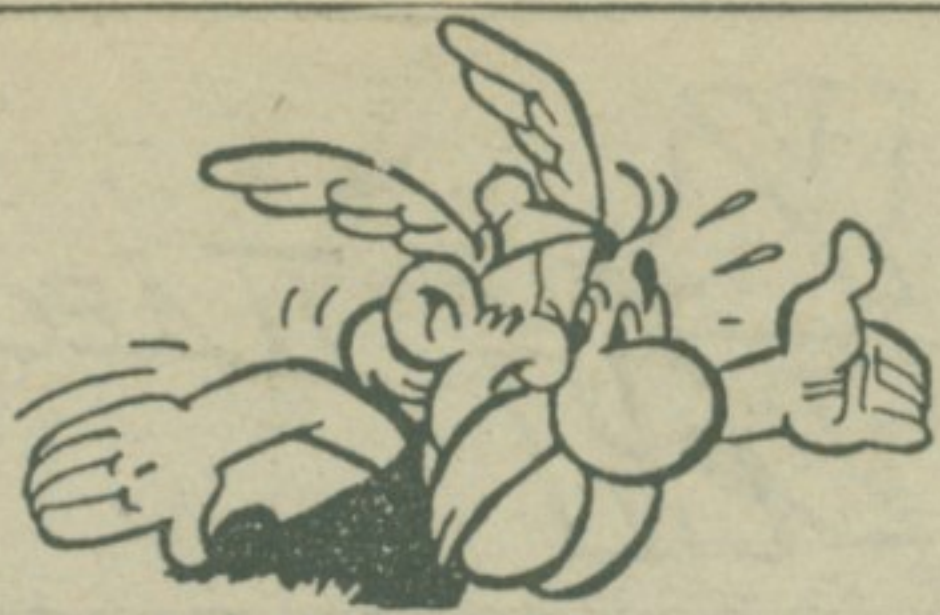
ПИСМЕ: ГОШИНИ
(GOSCINNY)

ЦРТА: УДЕРЦО
(UDERZO)

АСТЕРИКС У НОРМАНАНТИ

ПЛЕО

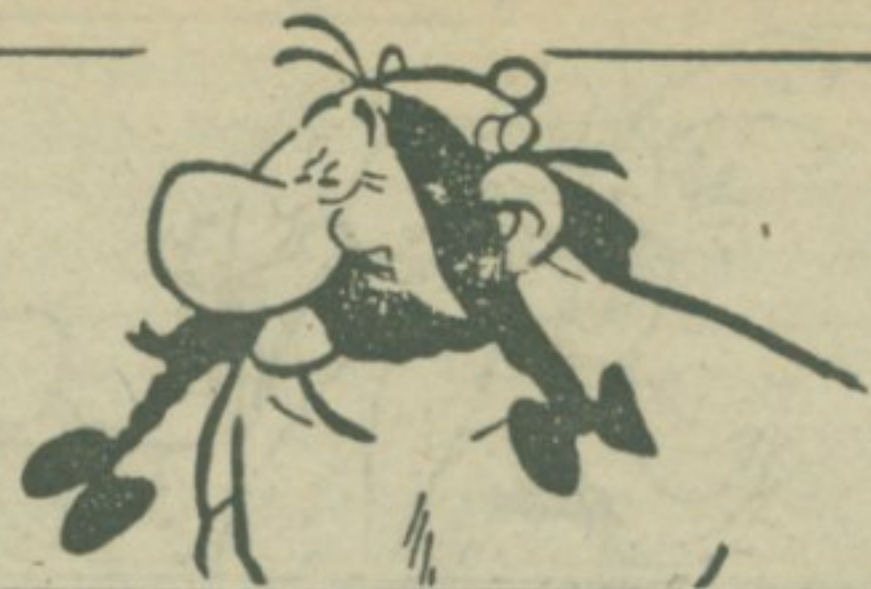

АСТЕРИКС, ЈУНАК ОБИХ АВАНТУРА, ОМАЛЕН, БИСТАР, РАТОБОРАН, СПРЕМАН ЈЕ ДА ОБАВИ СВАКИ, И НАЈОПАСНИЈИ ЗАДАТАК. СВОЈУ НАДБУДСКУ СНАГУ ДАЈУЈЕ ЧАРОБНОМ НАПИТКУ ВРАЧА ПАНОРАМИКСА...

ОБЕЛИКС, АСТЕРИКСОВ НЕРАЗДВОЈНИ ПРИЈАТЕЉ, ПО ЗАНАТУ НОСАЧ МЕНХИРА (КАМЕНИХ СПОМЕНИКА), СВЕ ЋЕ ДРУГО ОСТАВИТИ ДА БИ С АСТЕРИКСОМ ПОШАО У НОВУ ПУСТОЛОВИНУ. ПОД УСЛОВОМ ДА ИМА ДОБРЕ ТМЕ И МАСНИХ ВЕПРОВА...

ПАНОРАМИКС, СТАРИ И МНОГО ПОШТОВАНИ ДРУИД (ВРАЧ), БЕРЕ ИМЕЛУ И ПРИПРЕМА ЧАРОВНЕ НАПИТКЕ. ЊЕГОВ НАЗВЕЛИ УСПЕХ ЈЕ НАПИТАК КОЈИ БОРЦИМА ДАЈЕ НАТПРИРОДНУ СНАГУ...

ЛЕГИОНАРИ, ЗБОР! НАПАЛИ СУ НАШЕГ ВОДНИКА!

ОВАЈ ЈЕ ЗАИСТА ЛУД!

ДАНАС СВАКУ БУДАЛУ УЗИМАЈУ У ВОЈСКУ!

ЈУРИИ...

ТОНК! ТОНК! ТОНК! ТОНК!

БОП!

ШУИС! ШУАС! ШУИС! ШУАС!

КАКВА ЈЕ ТО ВИКАЗ КАКВО ЈЕ ТО ПУРАЊЕЗ КО ТЕ УМНО ЛЕПОМ ПО-НАШАЊУ? АЗ?

ПАРДОН! А ЈАЗ?

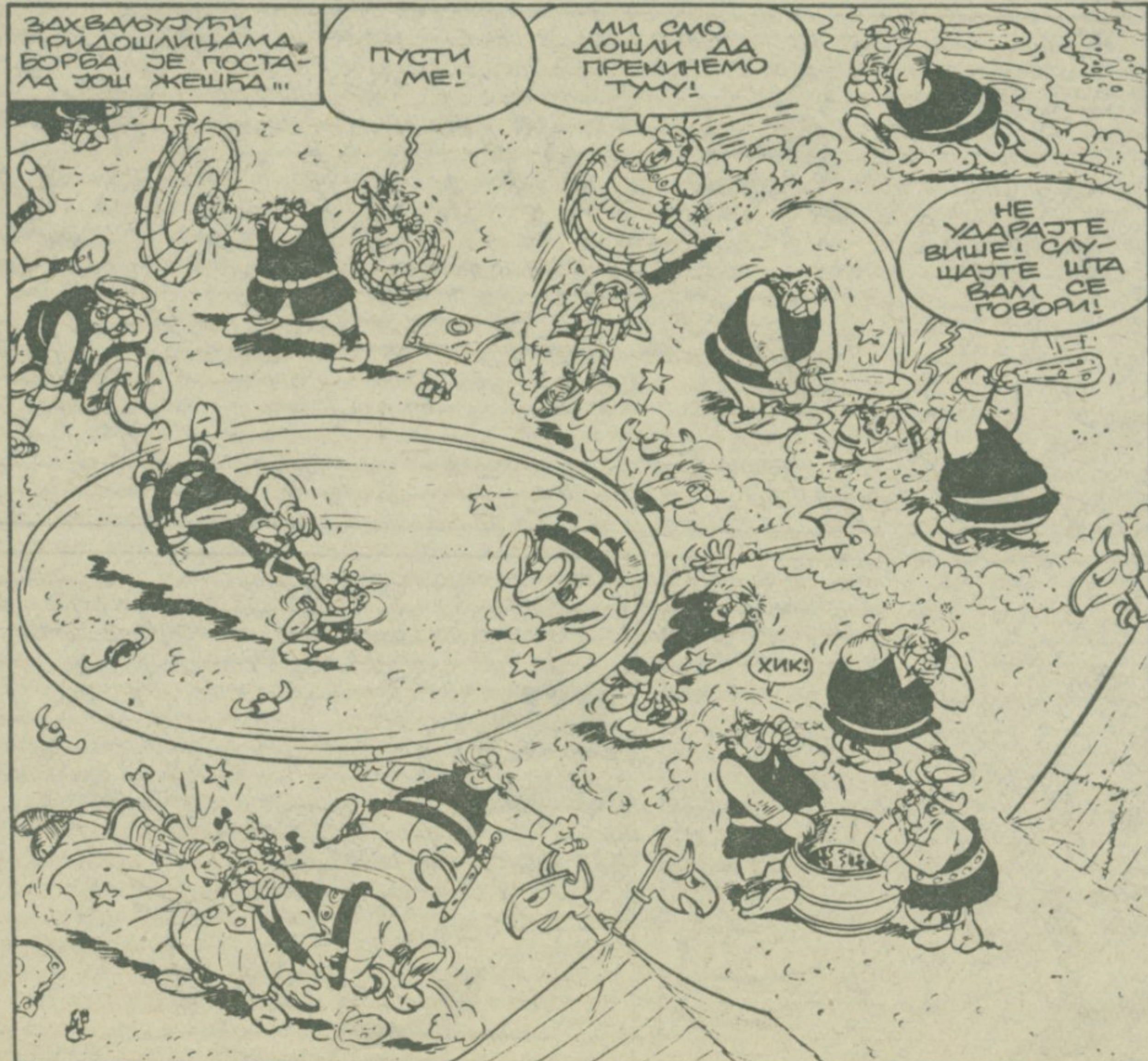
ЖЕЛИТЕ И ВИ МАЛО?

АКО СМЕМ!

ГДЕ ИМА ЗА ЈЕДНОГ, ИМА И ЗА ДВОИЦУ!

БАШ СТЕ БУВАЗНИ!

ЗАХВАЉУЈУЋИ ПРИДОШЛИЦАМА, БОРБА ЈЕ ПОСТАЛА ЈОШ ЖЕШЋА...

ПУСТИ МЕ!

МИ СМО ДОШЛИ ДА ПРЕКИНЕМО ТУУ!

НЕ УДАРАЈТЕ ВИШЕ! СЛУШАЈТЕ ШТА ВАМ СЕ ГОВОРИ!

ХИК!

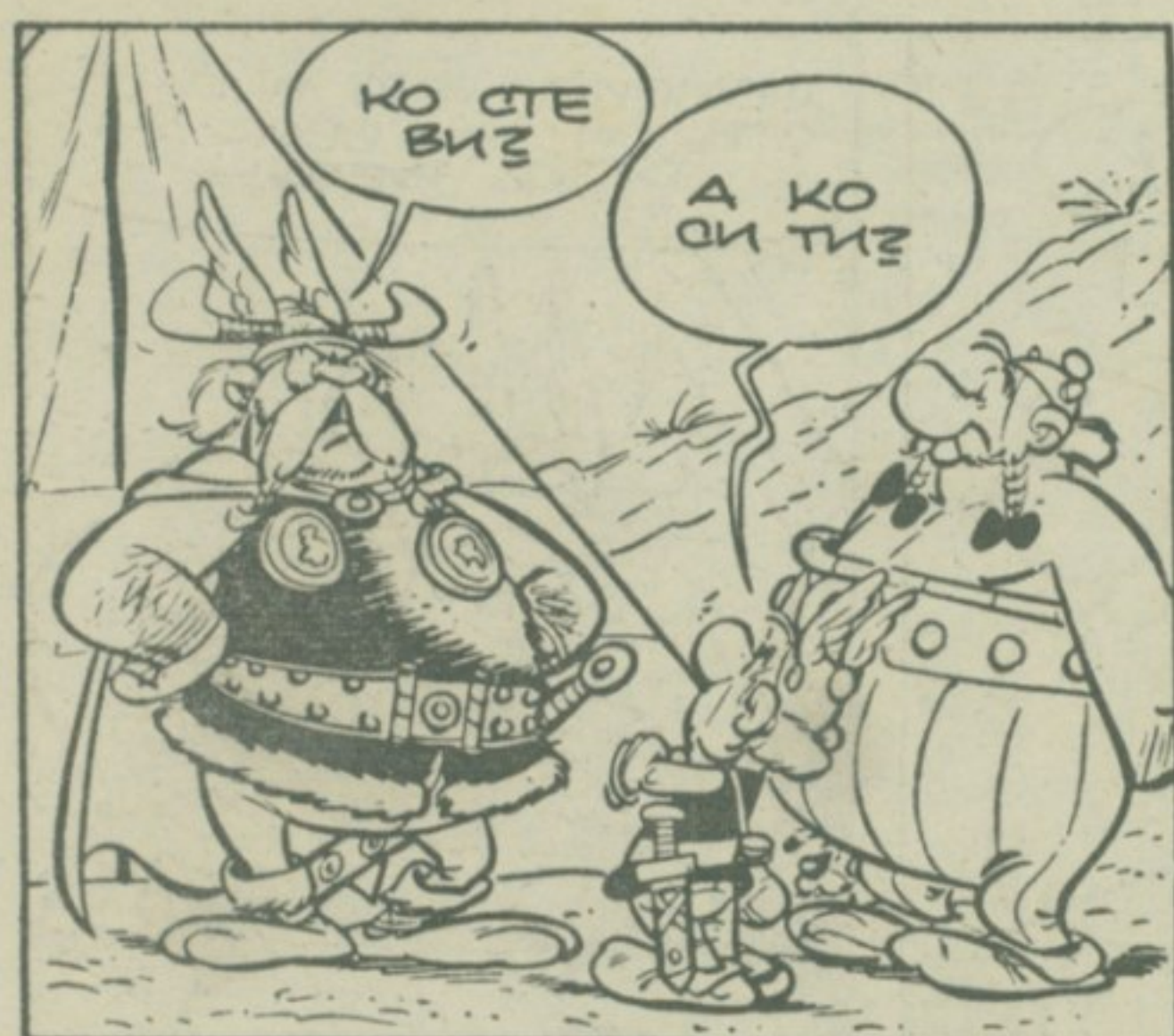

КАКВА ЈЕ ТО БУКА, ОДИНА МУ! ЗАР ЧОВЕК НЕ МОЖЕ НА МИРУ ДА ПОЈЕДЕ ВЕПРА НА КАЗМАКУ?

АЗ ВЕПАР НА КАЗМАКУ?

ТАНДАРАВРИКС ЈЕ СЕОСКИ ПОГЛАВАР. ХРАВАР, ДОСТО-
ЈАНСТВЕН, УЖИВА ПОШТОВАЊЕ СВОЈИХ ПОТЧИЊЕНИХ.
ГЛАШИ СЕ САМО ЈЕДНЕ СТВАРИ: ДА МУ НЕБО НЕ
ПАДНЕ НА ГЛАВУ...

ХАРМОНИКС, СЕОСКИ БАРА (ПЕВАЧ). О ЊЕГОВОМ ТАЛЕНТУ МИШКЕИДА СЕ РАЗИМАЗЕ; ОН СМАТРА ДА ЈЕ ГЕНИЈЕ, А СВИ ОСТАЛИ - ДА ГА ЈЕ МУКА СЛУШАТИ. ИНАЧЕ, КАД НЕ ОТВАРА УСТА, ЗАИСТА ЈЕ ДОБАР ДРУГАР...

ПАТРОЛА СЕ ВРАТИЛА У ЛОГОР. ЗАДАТАК ЈЕ БИО ОБАВЉЕН...

НА ОБАЛИ?

БАШ НИШТА!

МАЛА СВАДБА МЕЂУ КУТАЦИ-МА!

ДА, И ОДУЖНО ВРЕМЕ!

ДАКЛЕ? ШТА СЕ ЗБИ-ВА НА ОБАЛИ?

УОСТАЛОМ, НАПИСА-РЕМО ИЗВЕШТАЈ У ТРИ ПРИМЕРКА!

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ШАТОРУ СТРАШНОГ О'ЛАФА...

ВИ СТЕ ОТЕЛИ ШИЗИК-СА?

МИСЛИТЕ, ШАМПИОНА?

ШАМПИ-ОНА?

!

ШАМПИОН ЗНА МНОГО СТВАРИ! МИ БЕМО УМИ-ТИ ОД ЊЕГА!

А, СХВАТАМ! ОН ЈЕ ШАМПИОН У ОНОЈ НОВОЈ ЛУТЕЦИЈСКОЈ ИГРИ... ПА ЊУ ЗНАМ И ЈА!

ПОКАЗАЋУ ВАМ! ИДЕ ОВАКО! ДА-ДИМ! ДА-ДИМ!

А ОНДА ОВАКО! ДА-ДИМ! ДА-ДИМ!

ЈЕ Л' СЕ ТВОЈ ДРУГ МЕНИ ПОДСМЕВА? ЗА-ШТО ИЗИГРАВА МАЈ-МУНА?

СТАНИ, ОБЕЛИКСЕ! НОРМАНЕ НЕ ЗАНИМА ТВОЈ ГЛАС!

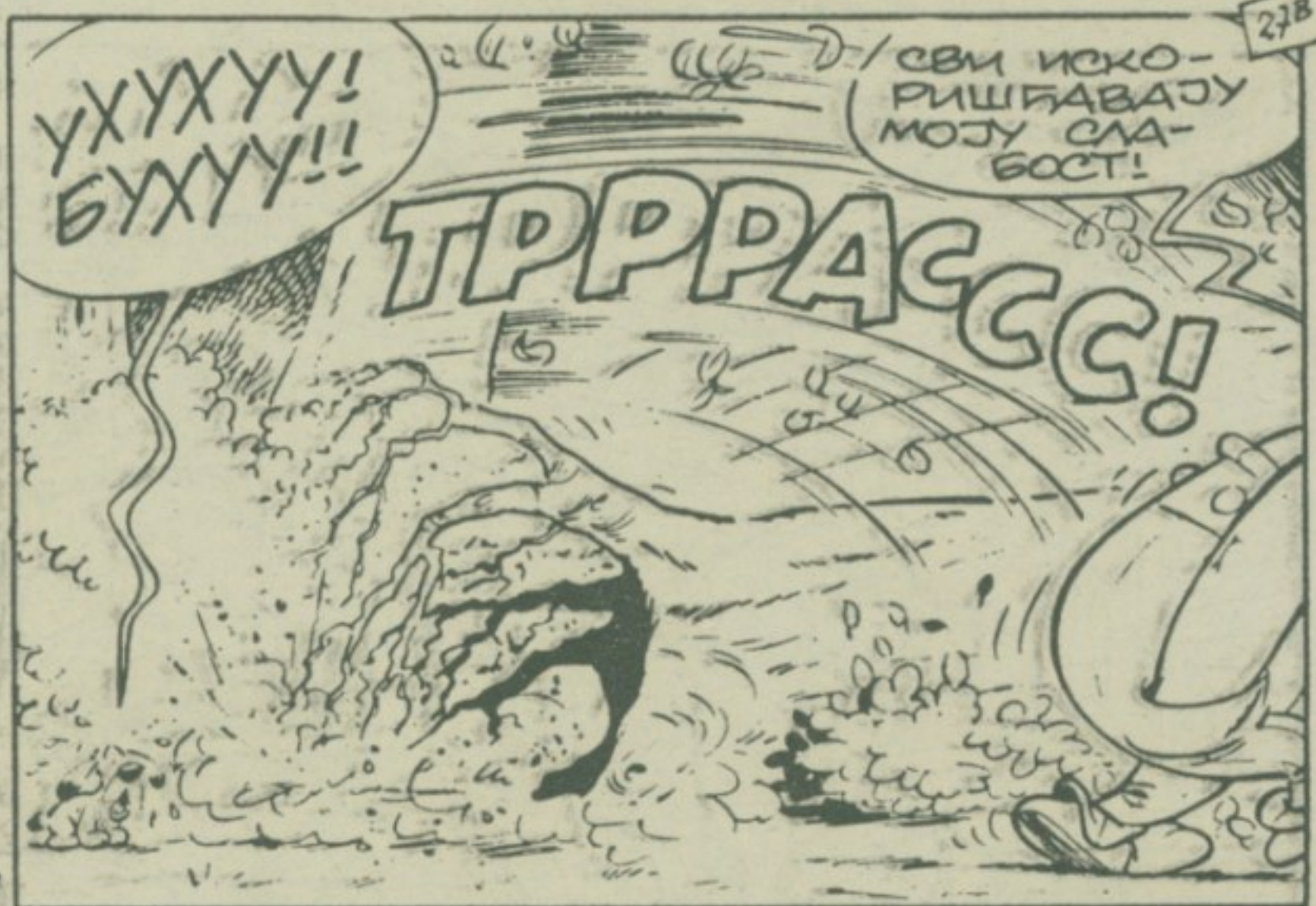
ЧУО САМ... НАЗИ-ВА МЕ МАЈМУ-НОМ! БИЛО БИ МУ БОЉЕ ДА НЕ ШТО НАУМИ!

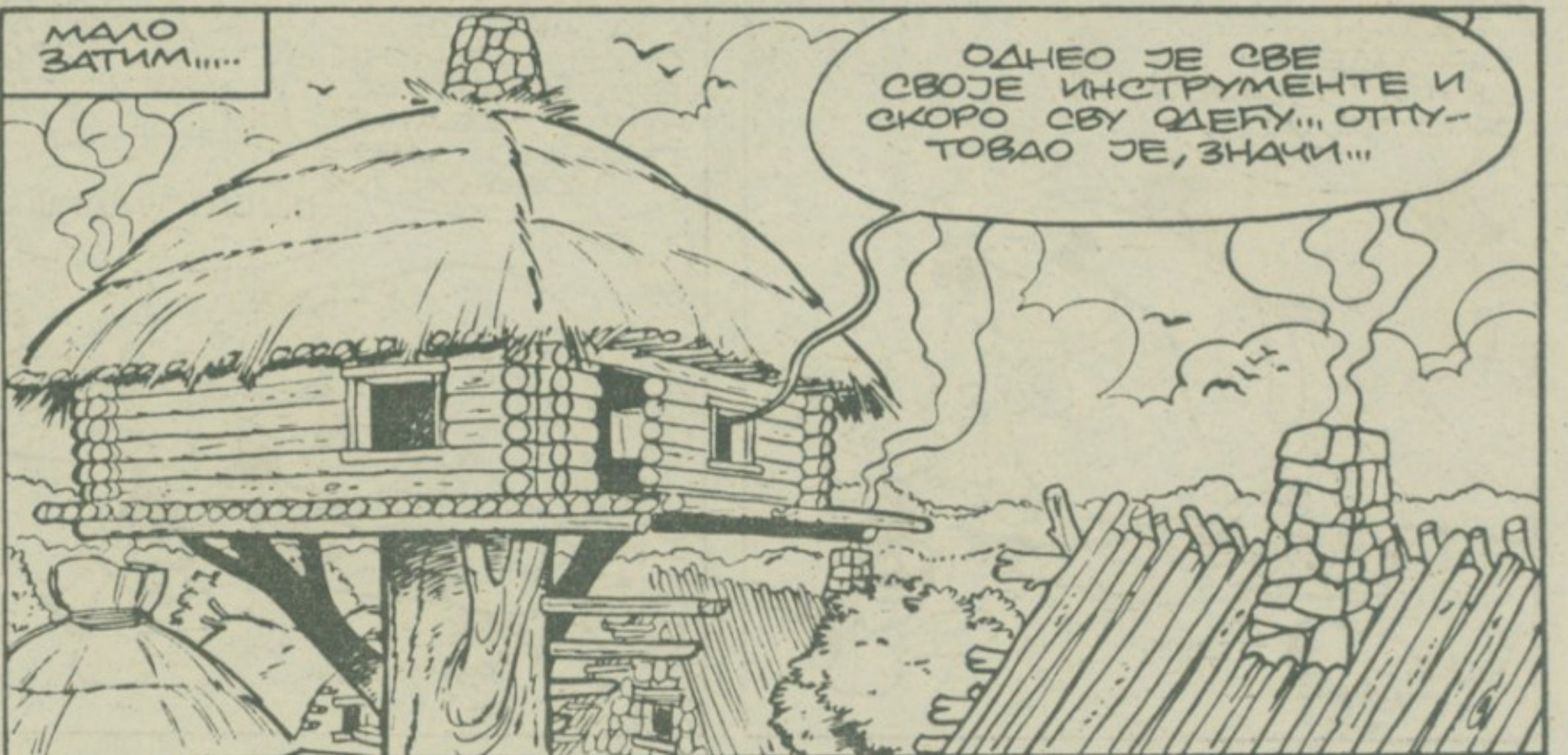
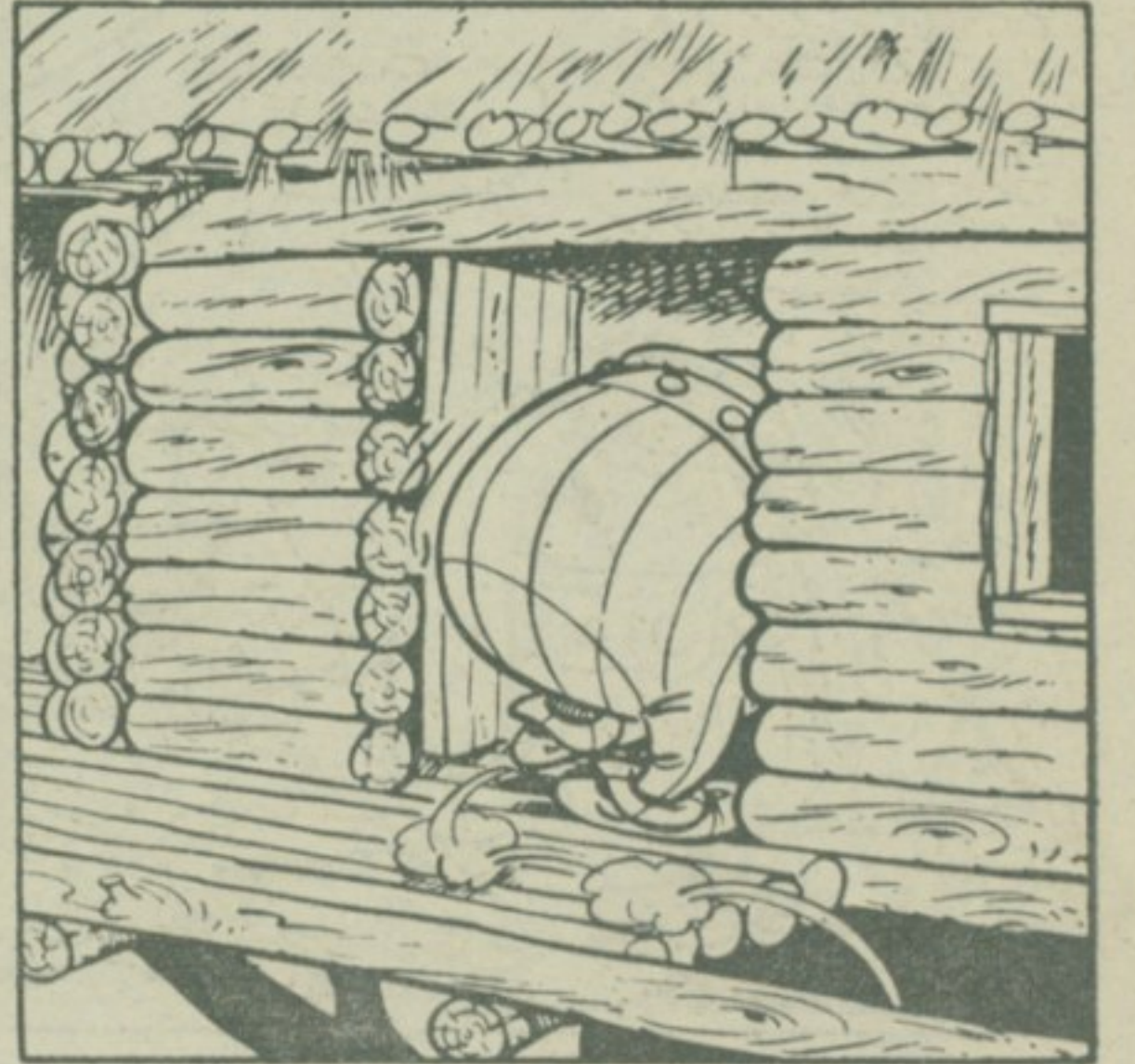
ХА, ХА, ХА!

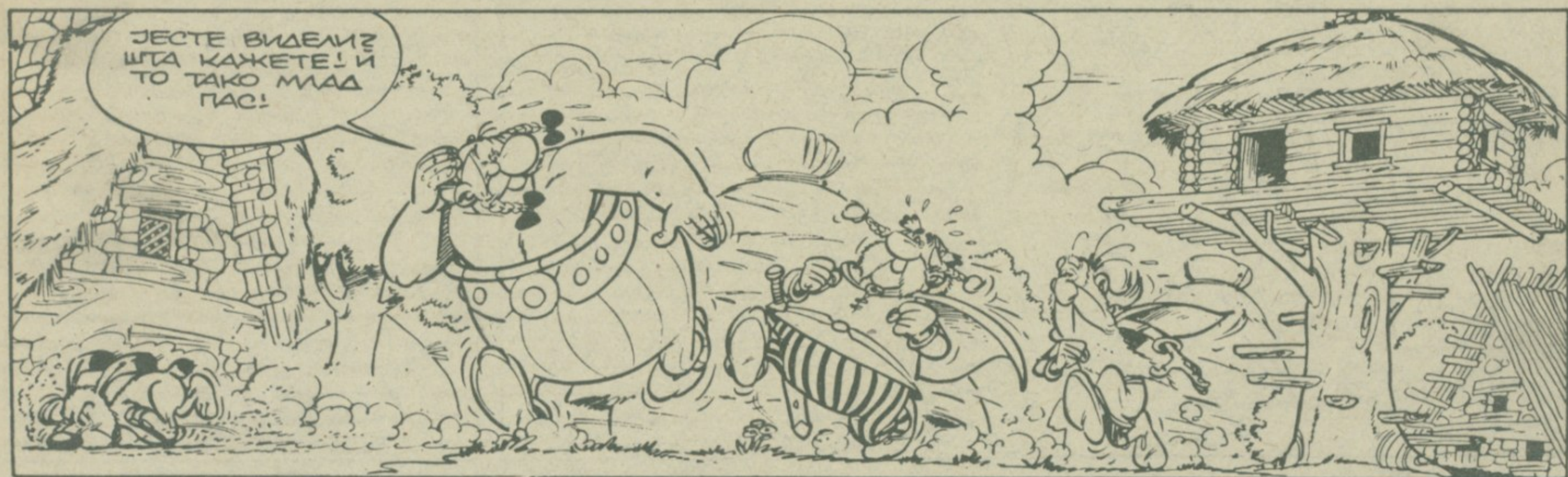
ПОНАШАШ СЕ САСВИМ КАО ХАРМОНИКС, НАШ ПЕВАЧ!

БАШ СИ ДУХОВИТ!

ЈЕ Л' ТЕ, ВАС ДВОЈИЦА! ДА ЛИ СЕ СЛУЧАЈНО СЕБЕТЕ ДА И ЈА ПОСТО-ЈИМ?

ДОК АСТЕРИКС
КАО ТАМНАЦ БОРА-
ВИ КОД НОРМАНА...

АМА, КО
СЕ БОЈИ!!!

НЕ БОЈ СЕ,
О' ЛАФЕ, ОБЕ-
ЛИКС РЕ СЕ
СИГУРНО ВРА-
ТИТИ!

...ОБЕЛИКС НЕУМОРНО
ХОДА ТРАЖЕЊИ ПЕВАЧА
ХАРМОНИКСА...

НЕ ТУТУЈ,
ИДЕФИКСЕ!
НАУЧИ ГИ ЈА
ТЕБЕ ДА БУДЕШ
ПРАВИ ПАС
ТРАГАЧ...

...УЗ ПУТ ПРЕГРИЗЕ
ПО КОЈЕГ ВЕПРА, ДА
ЗАВАРА ГЛАД...

С МОЈОМ
ПАМЕЊУ И
ТВОЈОМ СНАГОМ
БИЋЕМО
НЕПОБЕДИ-
ВИ!

...И МАЛЧИЦЕ ПРЕ-
МАТИ РИМСКЕ
ПАТРОЛЕ КОЈЕ ИМА-
ЈУ ЗЛУ СРЕЋУ ДА МУ
СЕ НАБУ НА ПУТУ...

УХ! МИСЛИМ
ДА НЕ ВРЕДИ
ДА ГА ГОНИМО!
ВРАТИМО СЕ
ДА НАПИШЕМО
ИЗВЕШТАЈ У
ТРИ ПРИ-
МЕРКА!

ПОСТАО СИ
ПРАВИ
КАНЦЕЛАРИЈС-
КИ ПАЦОВ!

ОООО!
СМИРИТЕ СЕ!
ПРЕВРЊУЋЕ-
ТЕ МИ
КОЛА!

СРЕЛИ СМО
НЕКОГ ЧОВЕКА
КОЈИ ЈЕ ГРОЗНО
УРААО... ПРЕПЛАШИО
МИ ЈЕ БОЛО-
ВЕ!

ВИДИШ, ИДЕФИКСЕ?
НА ДОБРОМ СМО
ТРАГУ!

ДА! СРЕО САМ
ЈЕДНОГ КОЊАНИ-
КА, АЛИ ПО ПЛАСУ,
ЈА БИХ ГА ПРЕ
НАЗВАО ДЕРАЧ
НЕГО ПЕВАЧ!

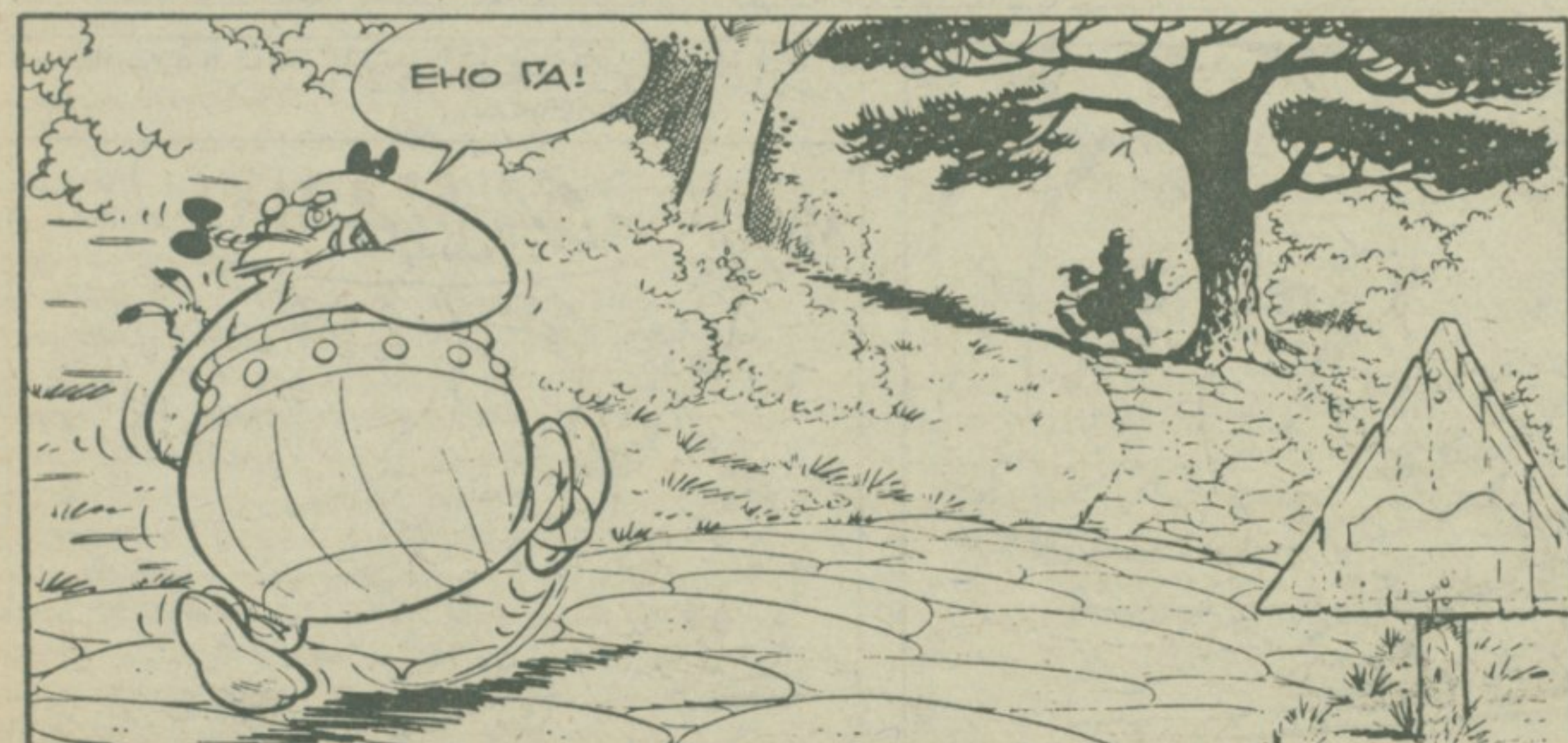
МУУУУ!

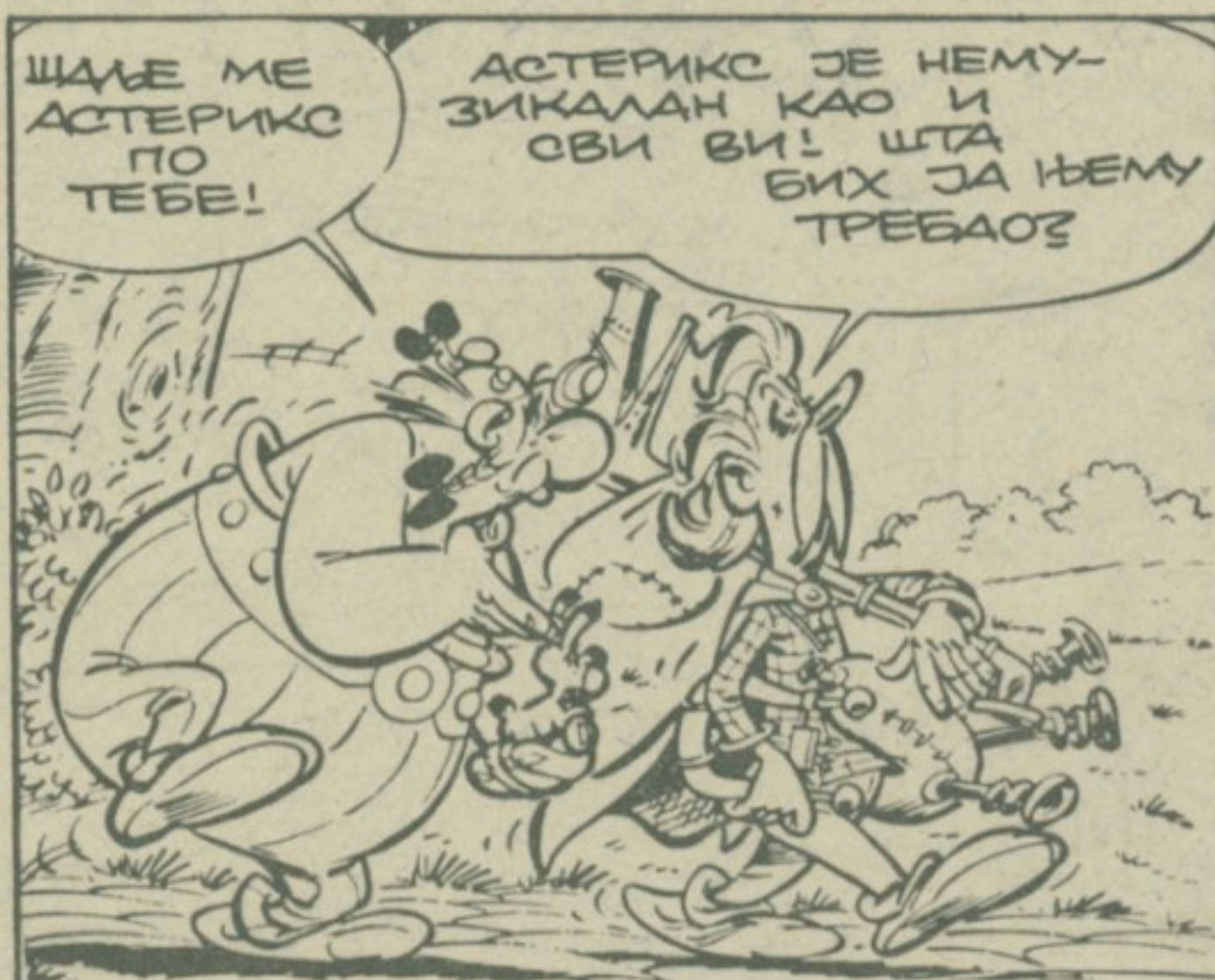
ПРОШАО ЈЕ
ОБУДА! ОТКАКО
ГА ЈЕ ЧУЛА, МО-
ЈА КРАВА ДАЈЕ
САМО КИСЕЛО
МЛЕКО!

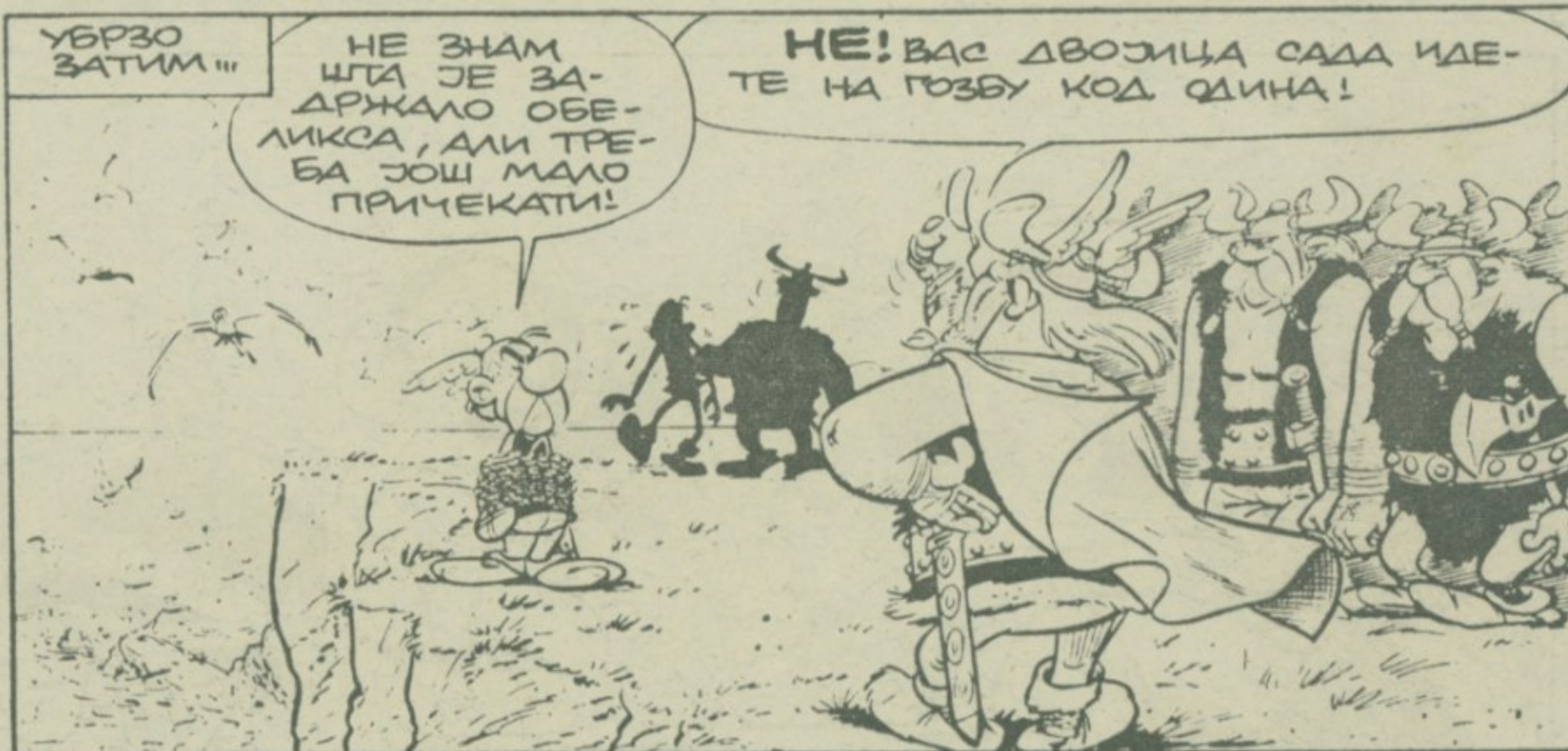

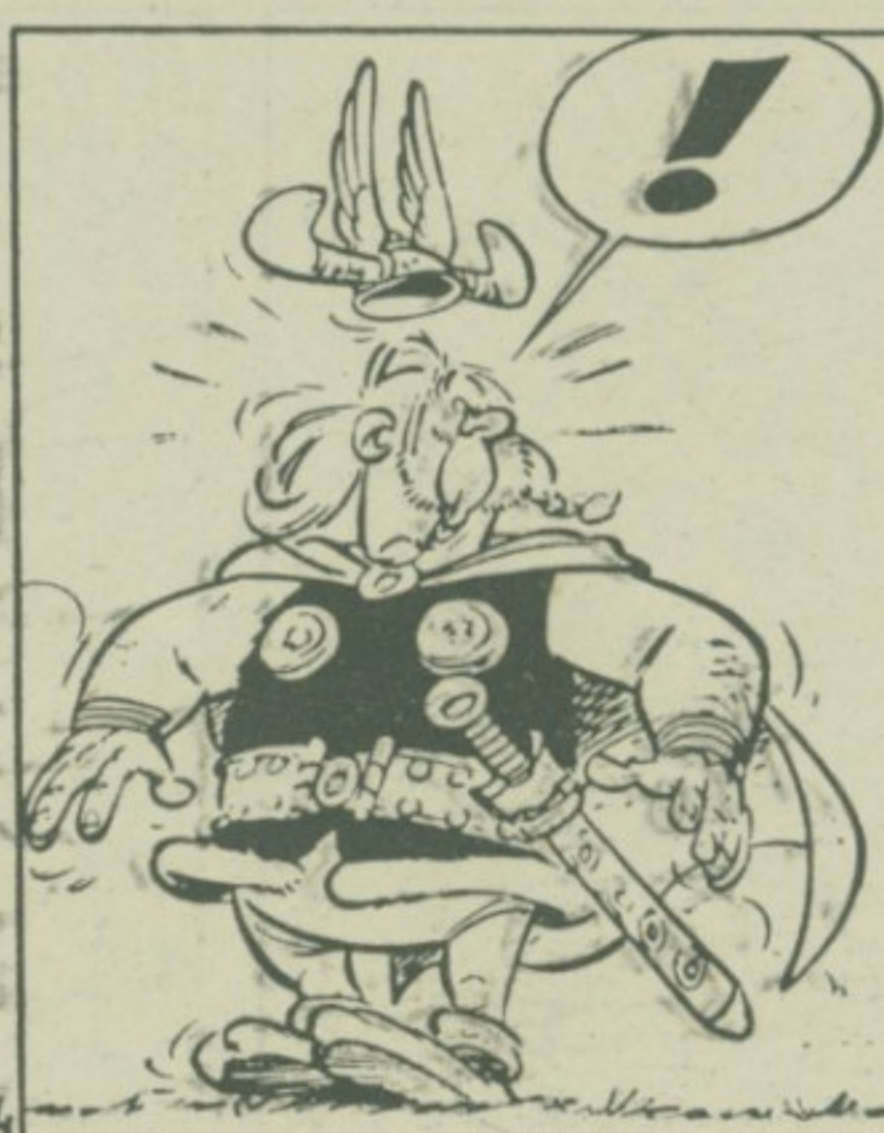
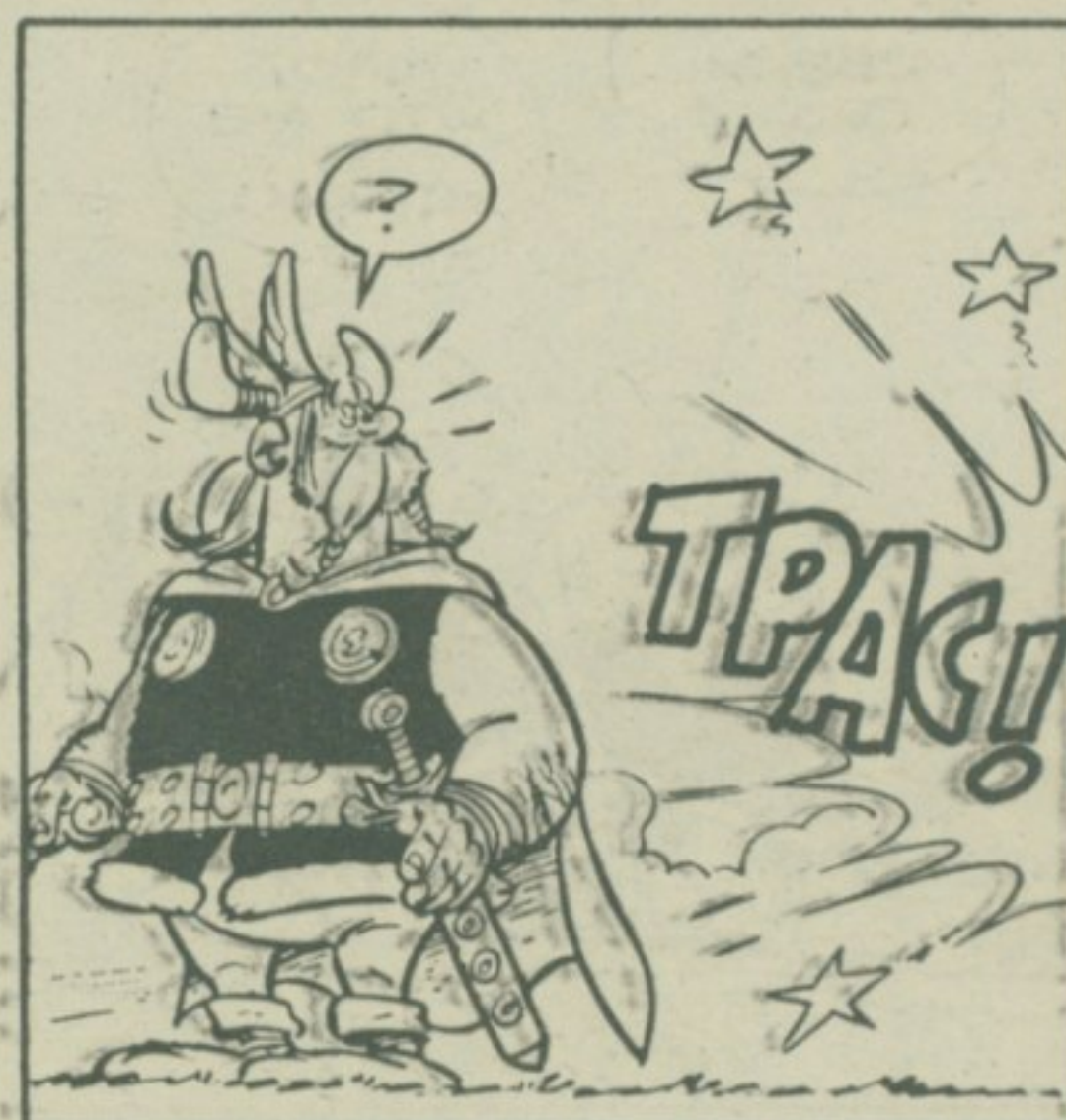
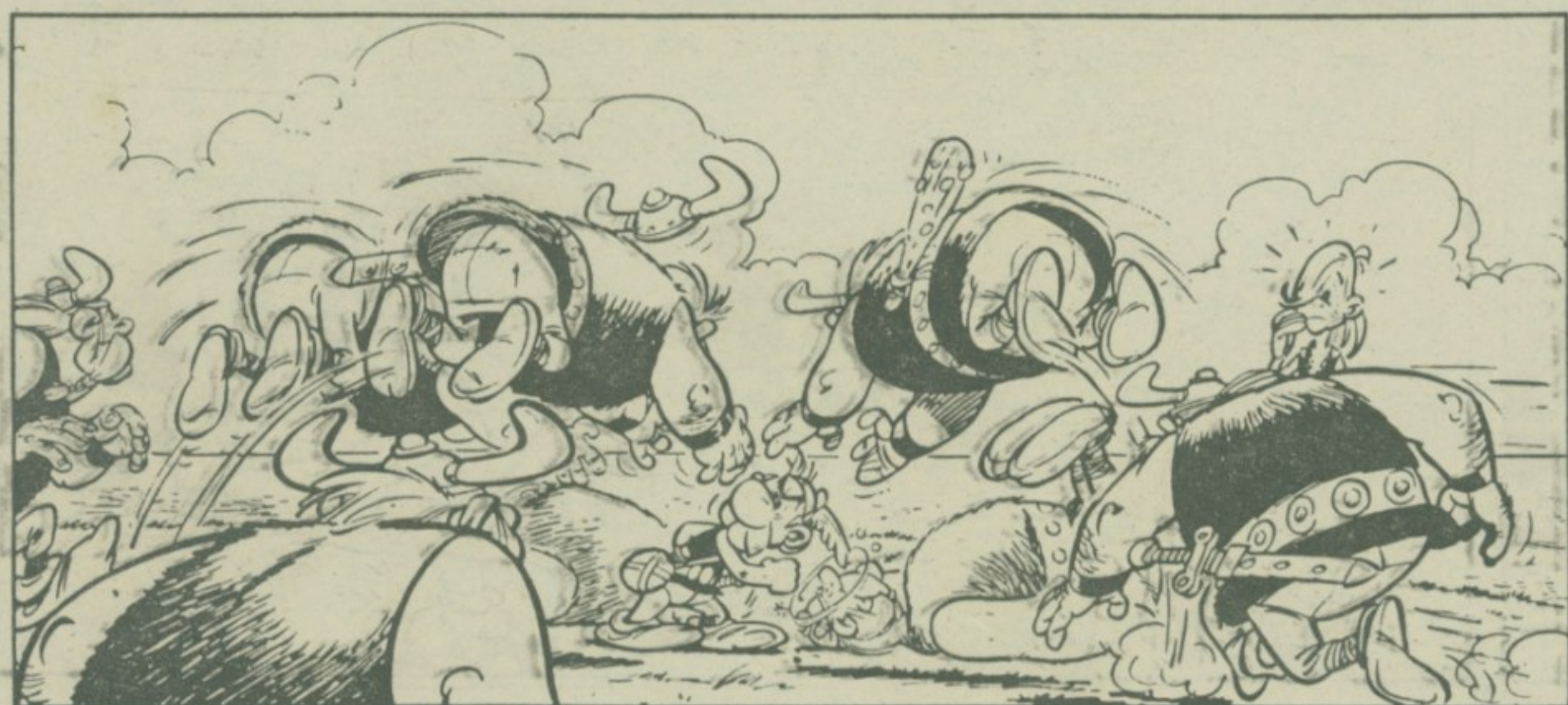
МАЛО
ДАЈЕ...

ХАРМОНИКСОВ
КОЊ! НАШИ СМО
ГА! ВИДИШ, ИДЕ-
ФИКСЕ... ТАКО СЕ
ОТКРИВАЈУ
ПЕВАЧИ!

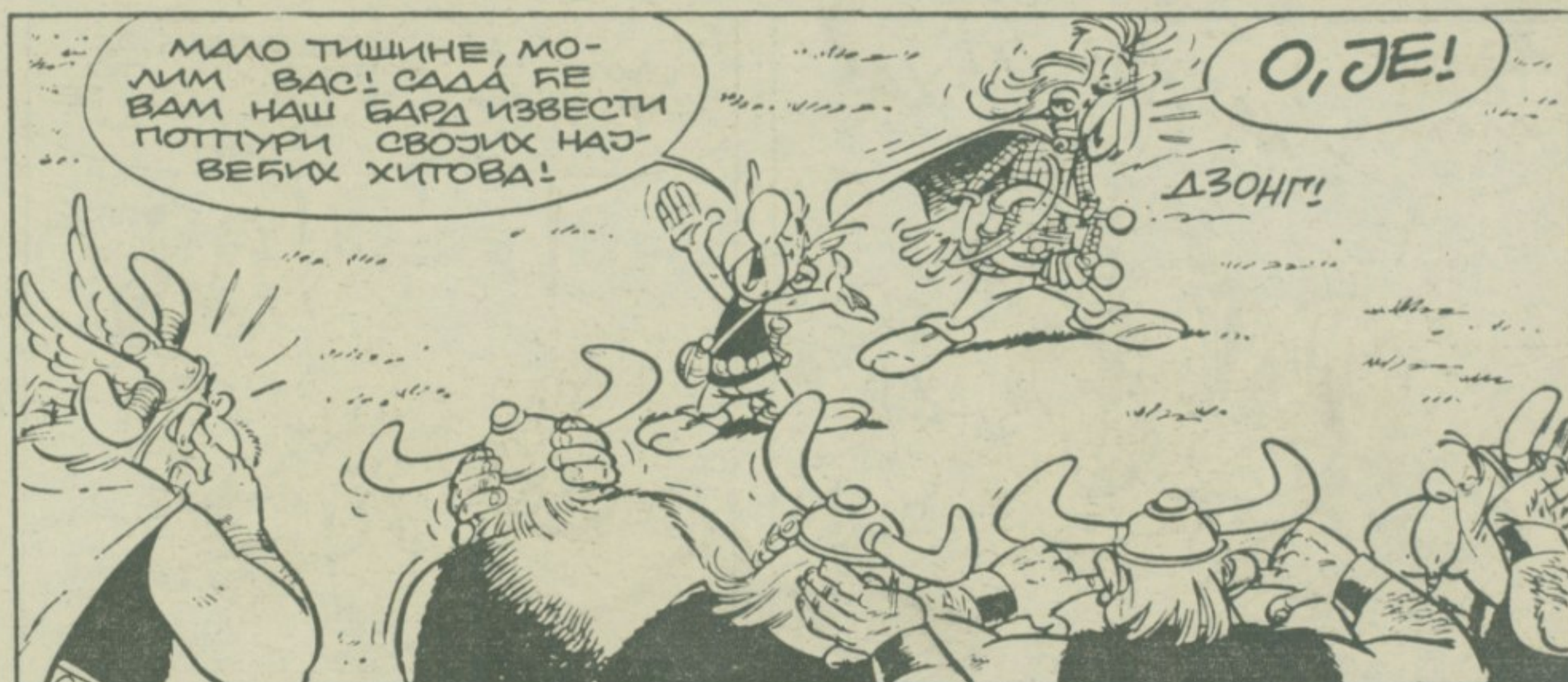
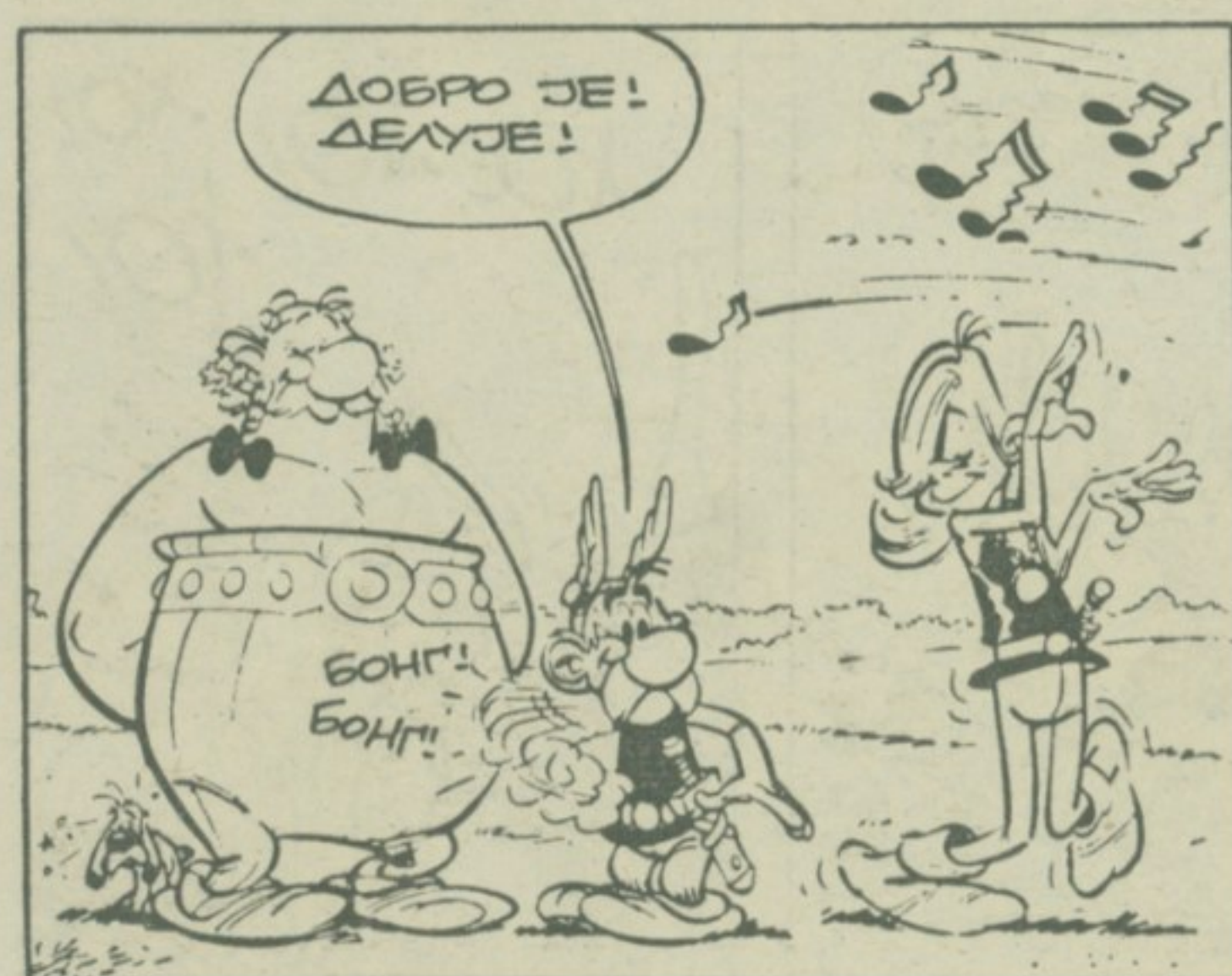
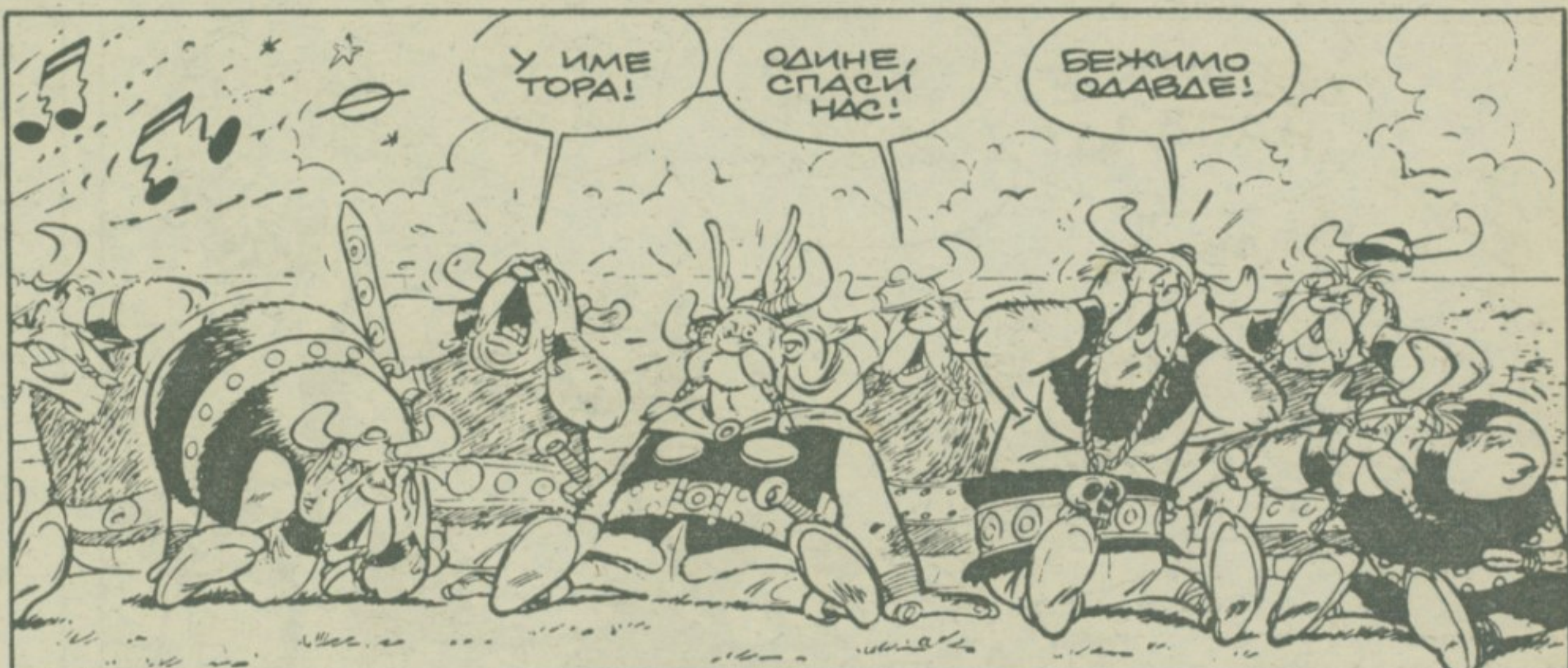

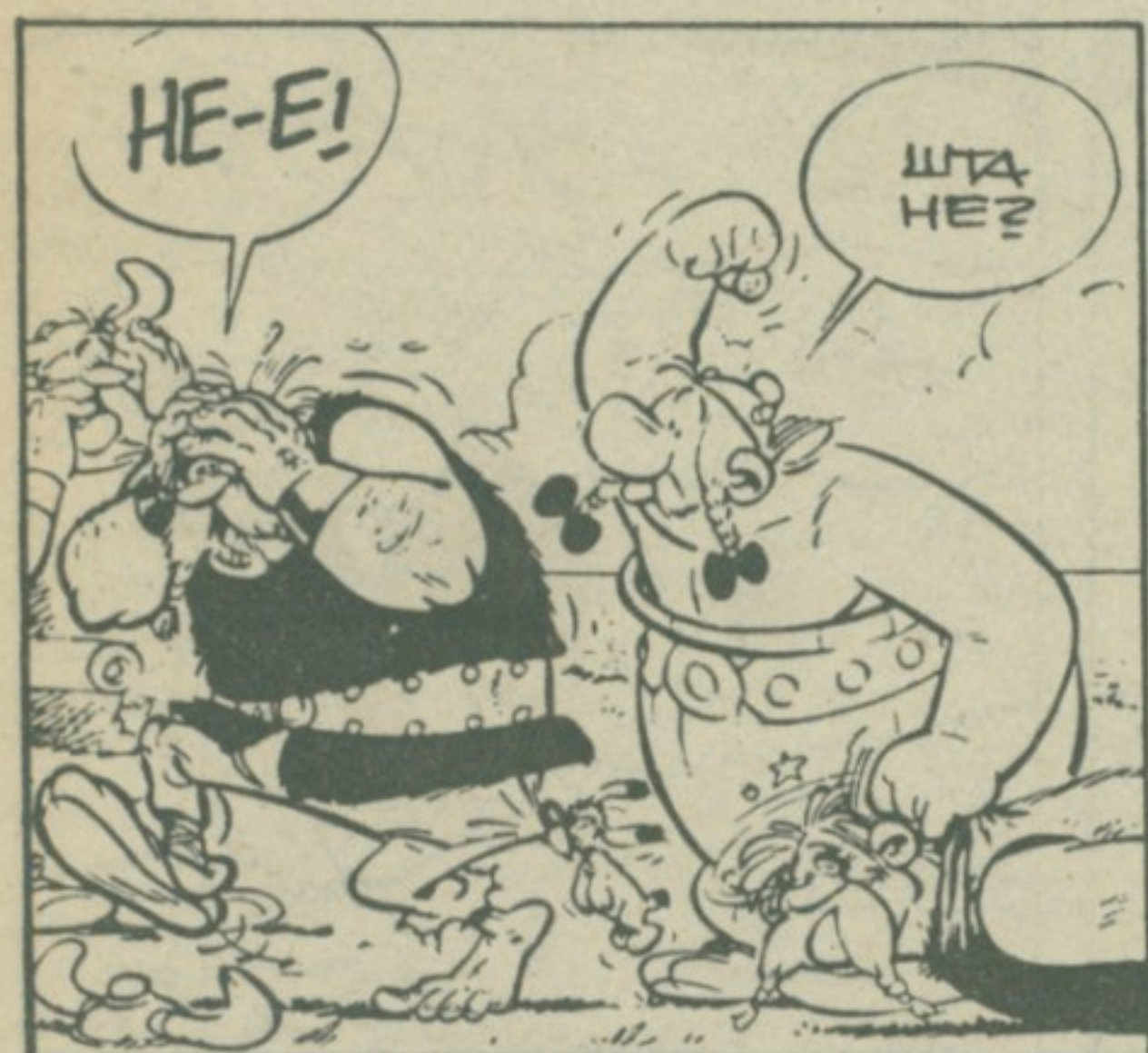
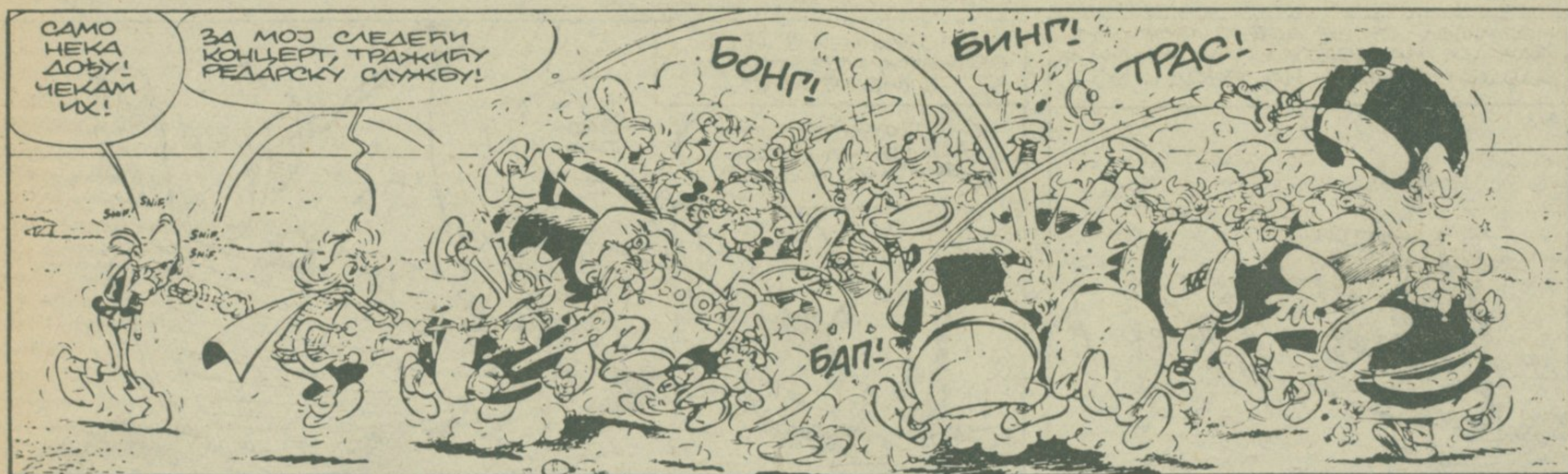

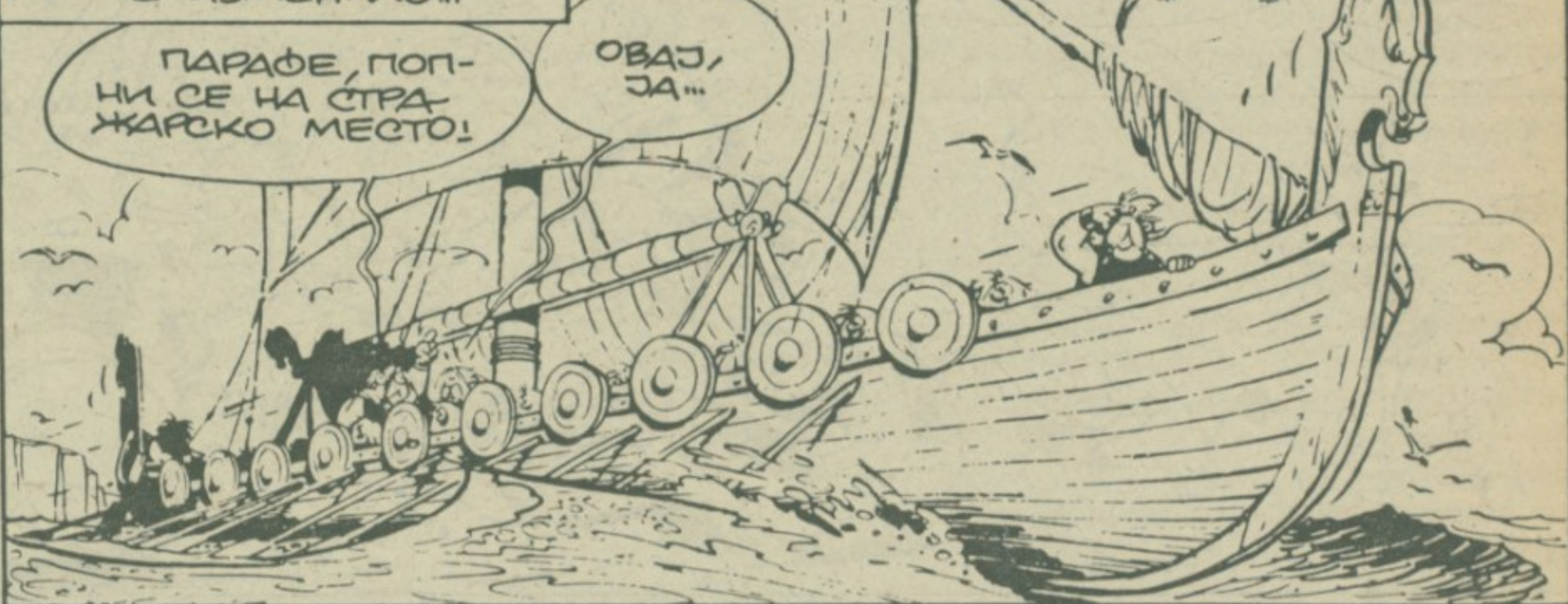

НОРМАНИ СУ СЕ ДОБРО ОКУПАЛИ,
АЛИ СУ НА КРАЈУ ИПАК ЖИВИ И
ЗДРАВИ СТИГЛИ НА БРОД...

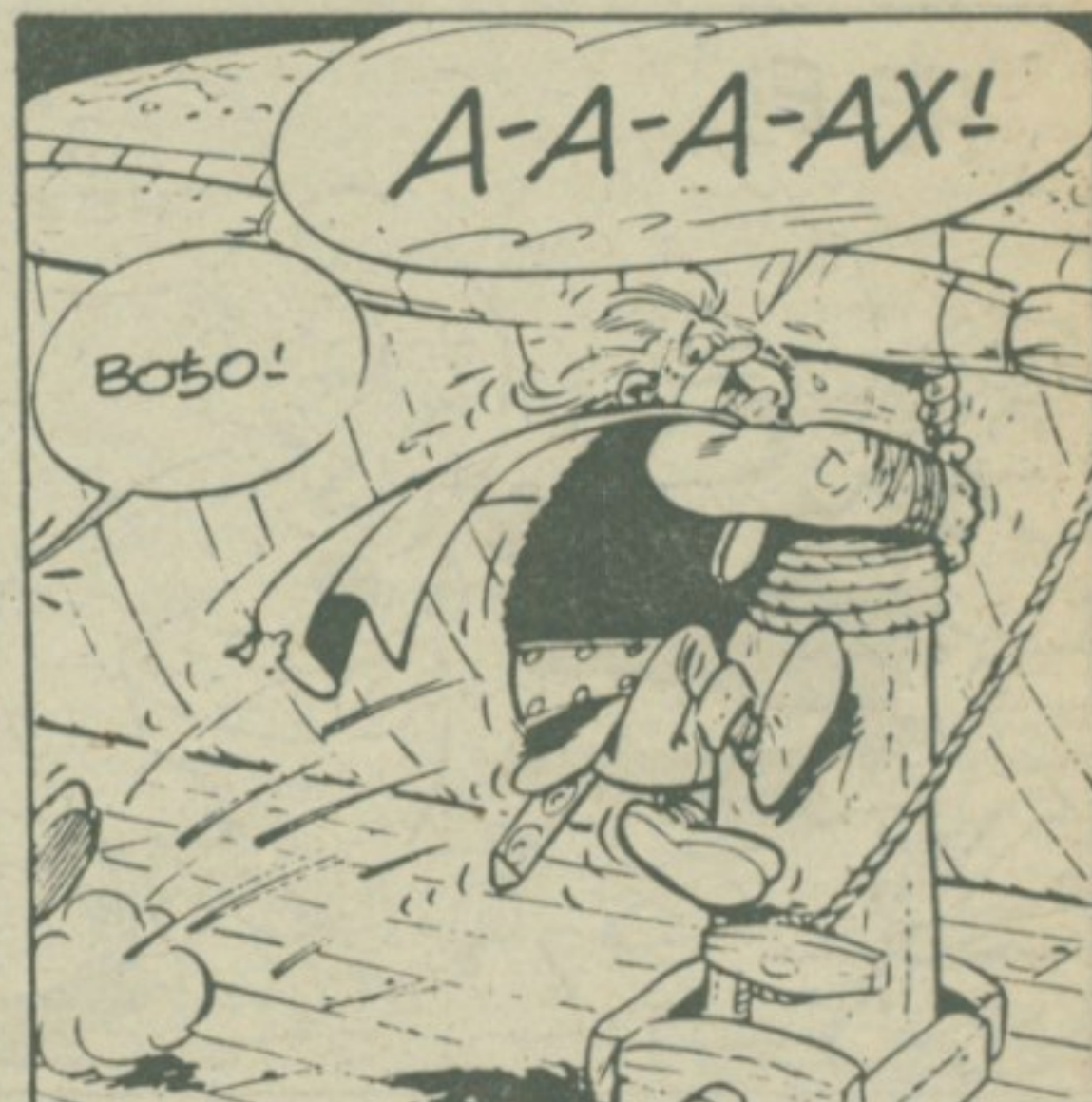
РАСПОЛОЖЕЊЕ НА
ДРАКАРУ, МЕЋУТИМ, БИ-
ЛО СЕ ИЗМЕНИЛО...

ШТА ТИ?
СТРАХ
МЕ ЈЕ САМОГ
ТАМО
ГОРЕ!

ПЕЊИ
СЕ!
РАЗУ-
МЕМ!

А-А-А-АХ!
БОГО!

НЕ ПРИ-
ЛАЗИ МИ
ВИШЕ ТАКО
НЕЧУЈНО,
ПРЕСТРАВИО
СИ МЕ! ШТА
ХОРЕШ?

ПА... МОМЦИ ВАС МО-
ЛЕ ДА НЕ ВИТЕТЕ
ТАКО... ТО ИХ ПЛАШИ!

ХМ... ЧИНИ МИ
СЕ ДА ЈЕ НАШЕ
ПУТОВАЊЕ
ПРЕВИШЕ
УСПЕЛО!

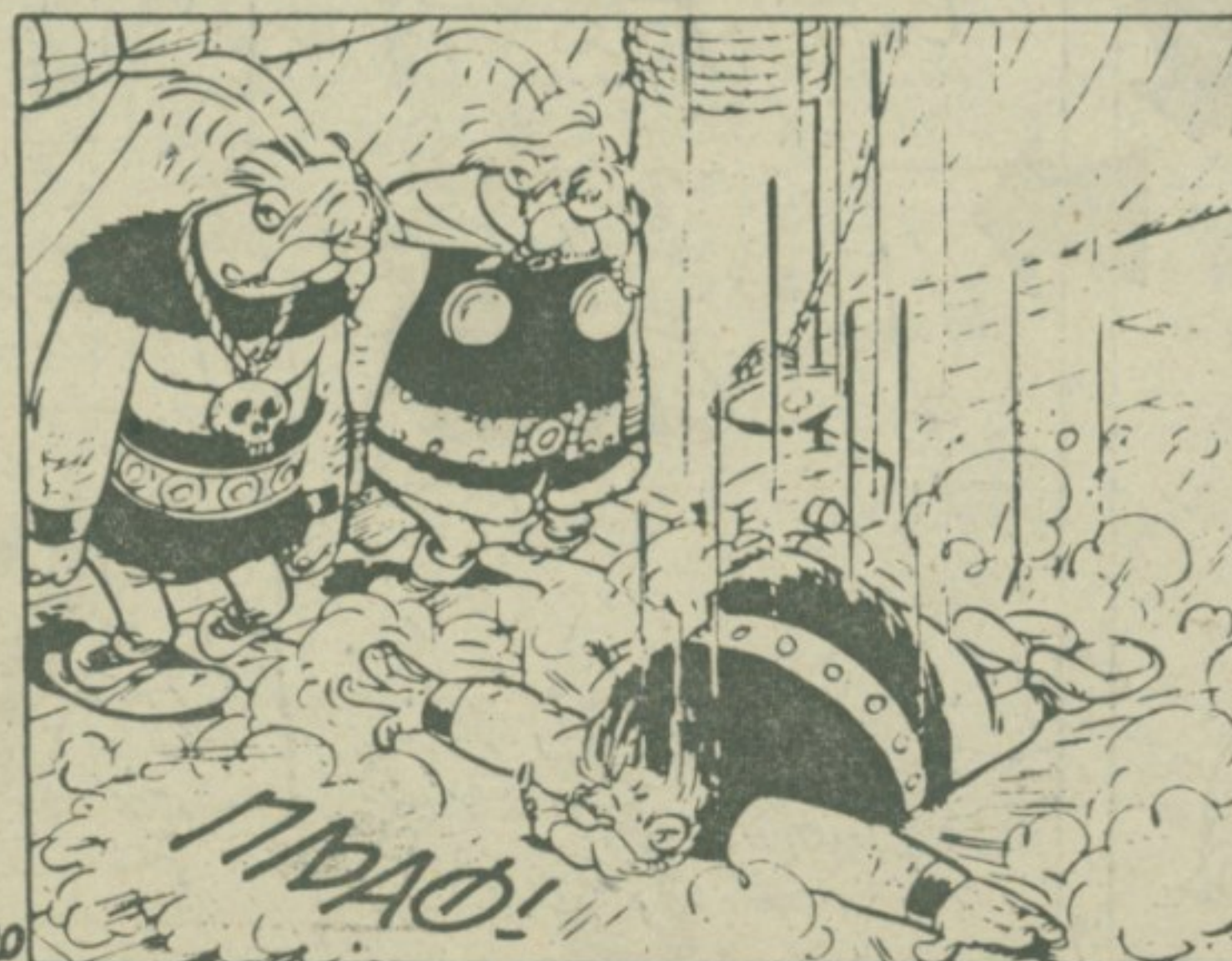
ЧЕШ!
ЧЕШ!

САМО, ШТО СЕ
ТИМЕ ЛЕТЕИДА...

ПАРАФЕ!
ПОЛЕТИ
МАЛО!
РАЗУ-
МЕМ!

ПРАФ!

МИСЛИТЕ...
ДА СУ НАС
ПРЕВАРИЛИ,
ВОЂО?
МОЖДА...
У СВАКОМ
СЛУЧАЈУ, УБУ-
ДНЕ ТРЕБА
ДОБРО ДА ПА-
ЗИМО!

ДАМА ИЗ ЊУ ОРЛЕАНСА

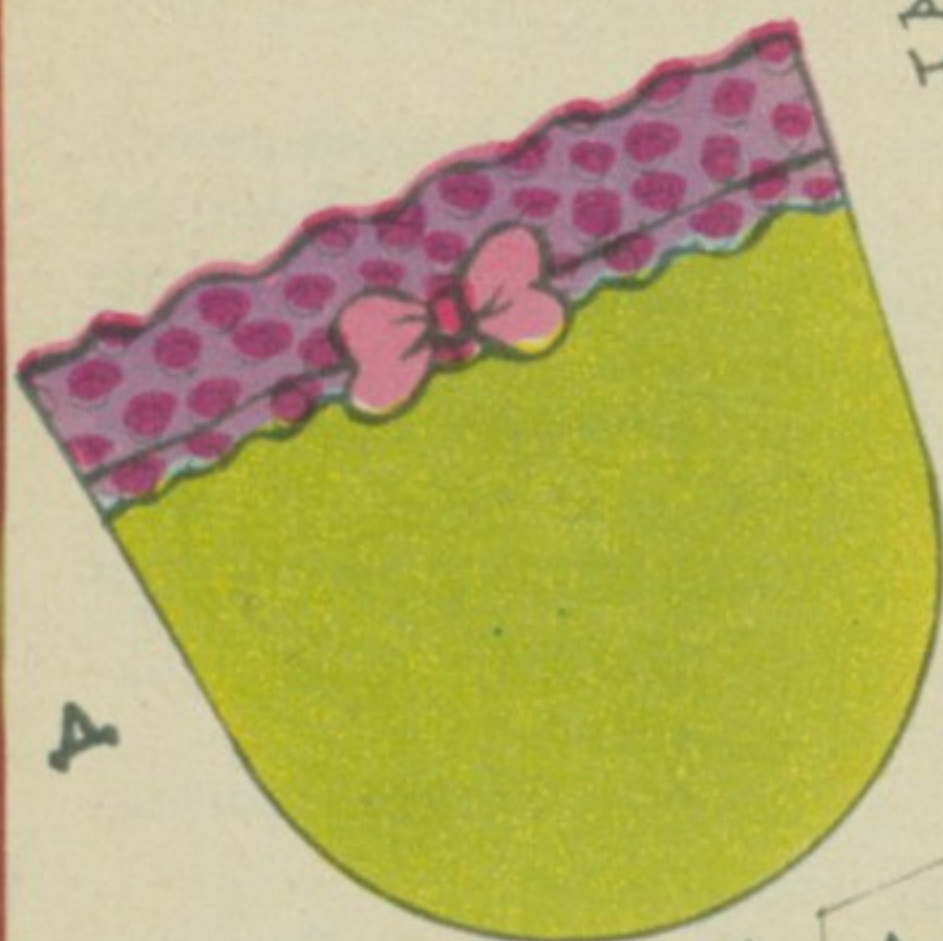
(1850)

УЗМИ ПИНГ-ПОНГ ЛОПТИЦУ, ОБОЈИ ЈЕ РОЗЕ ТЕМПЕРОМ И НАЦРТАЈ ОЧИ, НОС И УСТА. КАД БОЈИШ, ЧЕТКИЦУ НАЈПРЕ НАСАПУЋАЈ ДА БИ БОЈА ДОБРО ПРИАЉАЛА НА ЛОПТИЦУ.

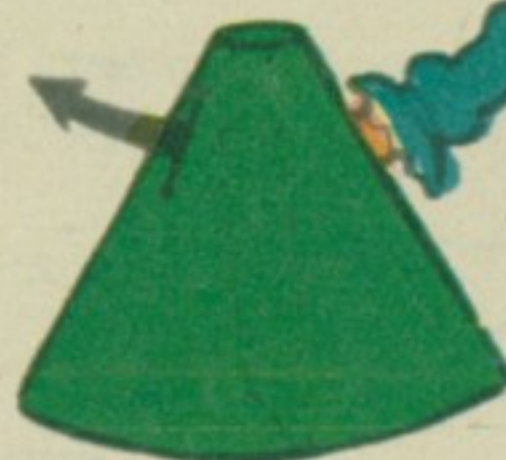

НАПРАВИ КОСУ ОД ВУНИЦЕ, МАЛО ДУЖЕ, УВИЈ ЈЕ У ПУЊУ И ЗАКАЧИ.

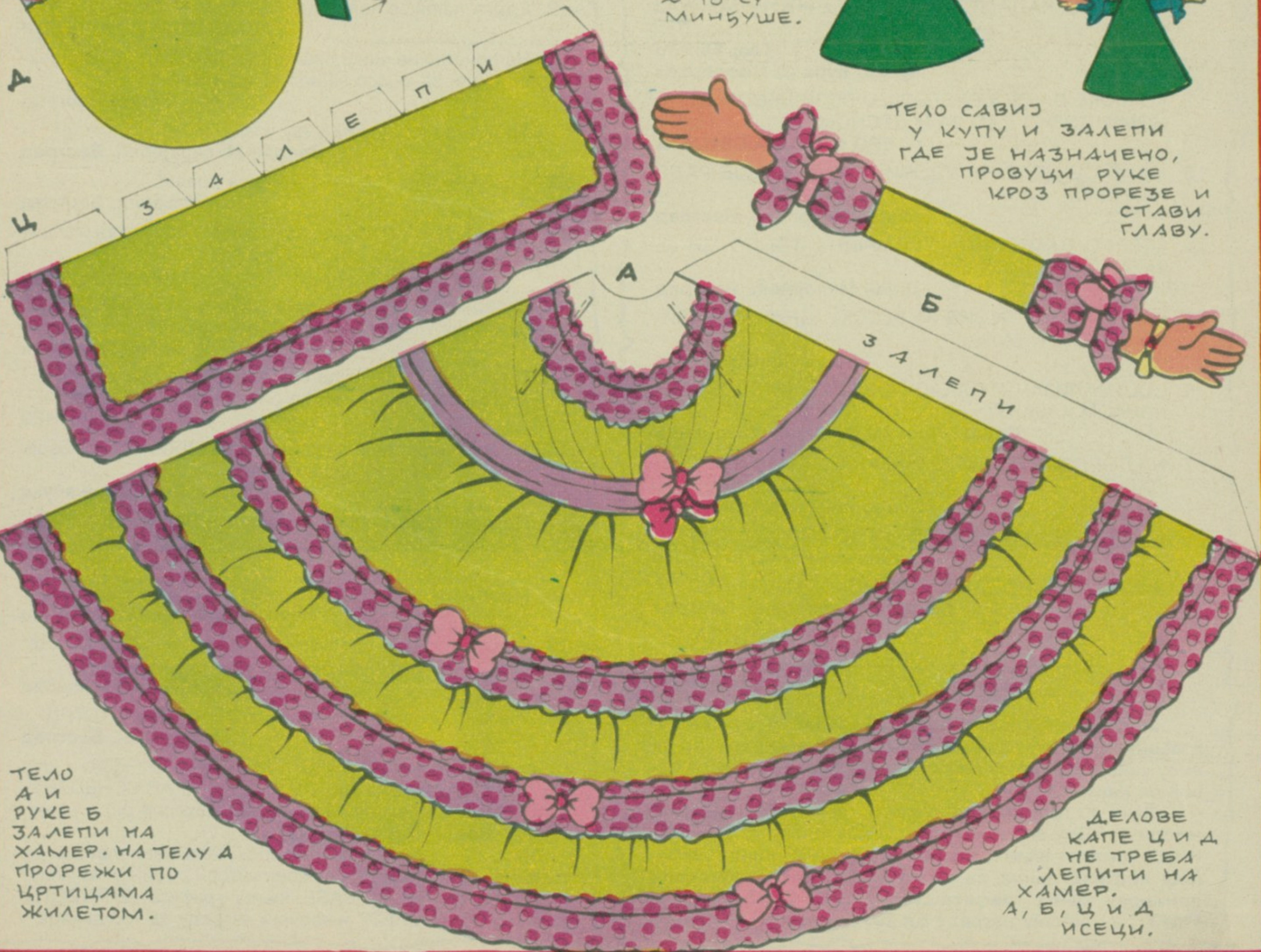
НА ДЕЛУ КАПЕ Ц САВИЈ КРИЛЦА ПО КОЈИМА СЕ ЛЕПИ И НА њИХ ЗАЛЕПИ ЗАДЊИ ДЕО КАПЕ Д. КАПУ СТАВИ НА ГЛАВУ, ЗАЛЕПИ ЈЕ ЗА КОСУ ИЛИ ЗАКАЧИ ЧИОДАМА.

У ГЛАВУ УВОДИ ЧИОДЕ ~ ТО СУ МИЊУШЕ.

ТЕЛО САВИЈ У КУПУ И ЗАЛЕПИ ГДЕ ЈЕ НАЗНАЧЕНО, ПРОВУЦИ РУКЕ КРОЗ ПРОРЕЗЕ И СТАВИ ГЛАВУ.

ТЕЛО А И РУКЕ Б ЗАЛЕПИ НА ХАМЕР. НА ТЕЛУ А ПРОРЕЖИ ПО ЦРТИЦАМА ЖИЛЕТОМ.

ДЕЛОВЕ КАПЕ Ц И Д НЕ ТРЕБА ЛЕПИТИ НА ХАМЕР. А, Б, Ц И Д ИСЕЦИ.

Графити 89.

До 1. марта ове године на адресу „ОЗОНА“ стигло је преко 90 хиљада графита (довољних за два и по Кинеска зида) најразличитије садржине. Позната су имена 4232 аутора који су смишљали и слали нам графите, али је стигло и више хиљада непотписаних писама иза којих се крије бар хиљаду непознатих „графитофила“. Рекордери су Душица Милетић из Сомбора, Дејан Матијашевић из Крагујевца, Милорад Кнежевић из Нових Козараца, као и још десетак учесника игре који су нам сами послали на стотине (чак и на хиљаде) својих графита. Стизали су нам и графити из иностранства (пре свега СССР-а и СР Немачке). Жири у саставу: Петар Лазић, Александар Баљак и Дра-

гослав Андрић – прегледао је графите и међу њима нашао оне чији су аутори заслужили награде. Награђене графите објављујемо у овом броју „ЗАБАВНИКА“, а идућег петка моћи ћете да прочитате и неке графите који су освојили специјалне награде, као и ужи избор „бисера“ који ће се наћи у књизи најбољих графита насталих у овој игри. Књига под називом „ЕПРУВЕТО, СРЕЋАН ТИ 8. МАРТ!“ требало би да изађе из штампе за месец дана и обухватиће, осим избора најбољих графита из наше игре, и најбоље „поруке личне природе“ из последње три године „ОЗОНА“, најбоље „доскочице“ настале у другим редовним рубрикама ове емисије и још нека изненађења.

ПРВОНАГРАЂЕНИ ГРАФИТИ

По избору жирија, ових 10 графита освојили су прву награду у игри „ЗАБАВНИКА“ и „ОЗОНА“:

1. ПИНОКИО, КАДА УСТАНЕШ, ДОРУЧКУЈ И ЛАКИРАЈ СЕ!
Твој Ђепето
аутор: Ђура из Смедерева
2. КО КАЖЕ ДА СЕ У ЕНГЛЕСКОЈ ВОЗИ ЛЕВОМ СТРАНОМ!? ВОЗИО САМ ЈА И ДЕСНОМ!
ЕРО С ОНОГА СВИЈЕТА
3. ЖЕНЕ СЕ ДЕЛЕ НА УДОВИЦЕ И ОНЕ КОЈЕ РАДЕ НА ТОМЕ!
Милан Митровић, Београд
4. ОТЕРАО САМ ЕДИПА У МАЈЧИНУ. ТОПЛО МИ ЈЕ ЗАХВАЛИО.
Дејан Милојевић, Београд
5. НАЈЛЕПШИ ЈЕ ПОЗИВ ЗА ВОЈСКУ. ДРУГИ ДЕО ВИЦА ЈЕ ВОЈНА ТАЈНА!
Бојан Поповић, Ниш
6. СОЦИЈАЛИЗАМ И ПАКАО ПОВЕЗУЈЕ МИТ О ЗАЈЕДНИЧКОМ КАЗАНУ!
Драган Протић, Сремска Митровица
7. НАЈТВРДОГЛАВИЈИ ЈЕ МАГАРАЦ. ОН ЈЕ ТВРДОГЛАВ ГОТОВО К'О МАЗГА!
Слободан Трпковић, Земун
8. И СРБИ СУ ИМАЛИ МОРЕ – ОКО ГОЛОГ ОТОКА!
Звонко Илић, Прокупље
9. ЖЕНА ЈЕ ЖИВО БИЋЕ ОРГАНСКОГ ПОРЕКЛА!
Миодраг Малиновић, Београд
10. ЖУРКА ЈЕ УСПЕЛА КАДА НИКО ИЗ ДРУШТВА НЕМА ЖЕЉУ ДА ТЕ ВИДИ СЛЕДЕЋИХ МЕСЕЦ ДАНА.
КИЗА

Молимо КИЗУ и ЕРУ С ОНОГА СВИЈЕТА, ауторе награђених графита, да нам пошаљу своје адресе јер то нису учинили када су нам послали „бисере“ који су освојили награду.

Ових 10 графита равноправно дели ПРВО место и аутори добијају следећу награду: претплату на „ЗАБАВНИК“, комплет књига, видео касету BASF, књигу најбољих кратких прича са конкурса „ОЗОНА“, ауторски примерак књиге графита „ЕПРУВЕТО, СРЕЋАН ТИ 8. МАРТ!“ и новчану награду од 200 динара.

20 ГРАФИТА КОЈИ СУ ОСВОЈИЛИ ДРУГУ НАГРАДУ

1. Модерна клетва: ДАБОГДА ТЕ МАЈКА ТРАЖИЛА ГАЈГЕРОВИМ БРОЈАЧЕМ!
Небојша Мисковић, Земун
2. Своје најбоље године провео сам у мајчином стомаку!
Предраг Ласица, Нови Сад
3. Није све тако црно, рече целат, само су ти завезане очи!
Милан Петрић, Београд
4. Инцест је породични плеј-оф!
КАМИСЛАВСКИ
5. Није важно бити први. Важно је стићи пре другог.
МЕРСО, Светозарево
6. Жене носе високе штикле да им се језик не би вукао по земљи!
ОБЈЕCTION
7. Успех је када збариш женску, а неуспех ако ти загор!
- Гордана Јевић, Београд
8. Идеалан графит за атомско склониште: АКО НЕЋЕТЕ НА НЕБО, ИДИТЕ ПОД ЗЕМЉУ!!!
Недељко Танкосић, Крајишник
9. Едипа највише копка да није можда усвојен?
АВАХ НЕПРЕДВИДЉИВИ
10. На почетку не знаш ништа. На крају опет не знаш ништа, али са много животног искуства.
Ана Матић, Београд
11. Ко пре девојци, сам у њу упада!
Владан Миливојевић, Београд
12. Поштени људи су некада мање крали.
Дин Угљанин, Београд
13. Неки људи чак ни у свом животу не играју главну улогу.
Борис, Београд
14. Ексер може да се похвали да су његови преци играли важну улогу у животу Исуса Христа!
Бобан Петровић
15. Лоша вест: Земља ће се распасти на два дела!
Добра вест: Наш део ће бити већи!
КИНЕЗ
16. Американци своје људе шаљу на МЕСЕЦ, а ми своје и на МЕСЕЦ и на више година.
Дарко Бајић, Бањалука
17. Идеалан графит за Кинески зид: УЛАЗ ИЗ ДВОРИШТА!
Петар Стојковић, Ниш
18. Мостови служе да би се рибе сакриле од кише!
Иван Јовановић, Младеновац
19. Кроз мој живот пролазе многе будале. Само ја остајем.
Весна Штимац, Баково
20. Идеална дефиниција секса: ОПП, ПРЦ, АХ, ШТРЦ!
Дин Угљанин, Београд

Молимо КАМИСЛАВСКОГ, МЕРСОА, КИНЕЗА и оне који су се потписали као ОБЈЕCTION. и АВАХ НЕПРЕДВИДЉИВИ да нам пошаљу адресе што пре ради уручења награда.

Ових 20 графита које сте прочитали равноправно су освојили друго место и њихови аутори добијају: комплет књига, видео касету BASF, књигу графита „ЕПРУВЕТО, СРЕЋАН ТИ 8. МАРТ!“ и новчану награду од 150 динара.

30 ГРАФИТА КОЈИ СУ ОСВОЈИЛИ ТРЕЋУ НАГРАДУ:

1. Вода је мокра зато што се рибе зноје!
Предраг Ласица, Нови Сад
2. У мени се боре будала и геније. Плашим се да паметнији не попусти!
Жарко, Шабац
3. Најзначајнији проналазак је телевизор – да њега нема, не бих знала где да држим бочицу са мастилом.
Санда Ђорђевић, Београд
4. Лепо васпитан чачка нос само у бираном друштву!
Јелена Маслаћ, Чачак
5. Добро је кад имаш све, боље је кад имаш више од тога, а најбоље је ако те никада не ухвате.
Дејан Матијашевић, Крагујевац
6. Не чекајте Годоа – има пролив!
Александра Зринушић, Осијек

7. Најлепша љубавна изјава: БАШ ТИ ЗАВИДИМ ШТО СИ СА МНОМ!
Снежана Кинђић, Панчево
8. Разлика између кајсије и крокодила је у томе што се кајсија завршава на АЈСИЈА, а крокодил на РОКОДИЛ!
Ксенија Младеновић, Смед. Паланка
9. Лако је постати бесмртан. Тешко је то и остати.
Дејан Матијашевић, Крагујевац
10. Животна жеља сваког мушкарца је да нађе жену која ће поверовати да он сваког викенда мора да иде на службени пут. Животна жеља сваке жене је да нађе мушкарца који ће сваког викенда ићи на службени пут!
Небојша Ковачевић, Опово
11. Срећа у несрећи је када паднеш са „Београђанке“, али успеш да се ухватиш за ивичњак тротоара!
Ирена Кошчец, Земун
12. Када папагају окренете главу за 360°, он заборавља да прича!
Небојша Мисковић, Земун

13. Руса има много, а Американаца сасвим довољно!
ПЛАВИ РОСК
14. Разлика између песника и милиционера је у томе што увек знамо шта је милиционер хтео да каже!
ВЕЛЕСЛАЛОМАШ ИЗ ГАРМИШПАРТЕНКИРХЕНА
15. Осигурајте станове од пожара – поплавите их!
Милан Јарић, Нови Сад
16. Срећа у несрећи је када ти неко измакне електричну столицу!
Небојша Мицковић, Земун
17. Лоше је кад те боли један зуб, лошије је када те боле два, а најлошије када те не боли ниједан јер имаш вештачку вилицу!
Жарко Медар, Нови Сад
18. Секс је настао када је Адама заболела рука!
Младен Јаковљевић, Нови Сад
19. Волим живот. Умирем за њим!
Драгана Маличевић, Панчево
20. Погледај у огледало и видећеш да ниси најружнији на свету!
Предраг Ласица, Нови Сад
21. Европа је колевка цивилизације. Само је мало расклимана.
Драган Огњановић, Прокупље
22. Обожавам банане, али ми смета то што имају велику коштицу!
Јанко Валенчик, Нови Сад
23. Смешно је гледати неког како трчи за аутобусом, смешније је ако не успе да га стигне, а најсмешније је ако си ти возач аутобуса!
Милан Митровић, Београд
24. Ако не можете да живите једно без другог, венчајте се па ћете моћи!
Татјана Ивковић, Смед. Паланка
25. Голицљиви људи треба да избегавају шкакљиве теме!
Дејан
26. Идеалан мушкарац је онај који не пије, не коцка се, не окреће се за другим женама, не препире се и – не постоји!
Марџори Морнингстар, Београд
27. Највећи дипломата био је Тито – имао је највише диплома!
Милорад Кнежевић, Нови Козарци
28. Вриштаћу ако ништа не покушаш!
Кобра 7227
29. Бити дама значи пропуштати много шта. Бити центлмен значи не дозволити да дама нешто пропусти!
Јасна Шоптрајанова, Скопље
30. **NE PISMEJIMA KRISTUP ZAVJANJEN!**
Младен Врховац, Панчево

Молимо ауторе графита који су се потписали као: КОБРА 7227, МАРЏОРИ МОРНИНГСТАР, Дејан, Жарко из Шапца, ПЛАВИ РОСК и ВЕЛЕСЛАЛОМАШ ИЗ ГАРМИШПАРТЕНКИРХЕНА – да нам пошаљу своје адресе што пре.

Ових 30 графита равноправно су освојили треће место и њихови аутори добили су следећу награду: примерак књиге графита и новчану награду од 100 динара.

Уколико неко од вас жели да набави ову ПРВУ антологију југословенских графита, може да је наручи на адресу „ОЗОНА“: РАДИО-БЕОГРАД 202, Хиландарска 2, за „ОЗОН“, 11000 Београд. Књига „ЕПРУВЕТО, СРЕЋАН ТИ 8. МАРТ!“ у претплати ће коштати 80 динара. Ако је наручите, платићете је поузећем, када вам стигне поштом.

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

НОВЕ АВАНТУРЕ ХИ-МЕНА И ЊЕГОВИХ ДРУГОВА УБУДУКЕ ПОТРАЖИТЕ У СПЕЦИЈАЛНОМ ИЗДАЊУ „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

Уређује
др Зоран Живковић

10

ВЕЛИЧАНСТВЕНИХ

● ИСАК АСИМОВ (Asimov, Isaac)

Амерички писац. Рођен 2. јануара 1920. у месту Петровић, у СССР-у. Три године касније емигрира са родитељима у САД. На универзитету Колумбија дипломира 1939, затим магистрира 1941. и коначно докторира 1948. на теми из хемије. Запошљава се као предавач на Бостонском универзитету где 1955. стиче звање професора биохемије. Године 1958. напушта овај посао и потпуно се посвећује писању научно-популарних и научнофантастичних дела.

Асимов је један од најзначајнијих америчких писаца научне фантастике. Аутор је готово четири стотине књига, од чега приближно једна деветина отпада на SF жанр, док су остало углавном научнопопуларна дела. Прву причу објавио је 1939. године у мартовском броју часописа „Амазинг Сториес“. Ускоро постаје један од водећих сарадника „Астоундинга“, пристајући да пише по обрасцима Џона Кембела, али и одступајући од њих кад год му се за то указала прилика. Главна Асимовљева романијерска фаза је педесетих година, када настају његова понајбоља дела која му доносе популарност. Следи пауза од преко две деценије, када – уз свега два романесна изузетка – објављује само збирке прича без много нових дела. Асимов ће се у пуном замаху вратити научној фантастици тек почетком осамдесетих година када у низу наставака оживљава своје циклусе од пре три деценије, са очигледном тежњом да готово сва SF дела повеже у јединствену серију.

Хирург је подигао главу и упитао:
– Је ли спреман?

– Ми смо спремни – одговорио је медицински инжењер – а он је узнемирен.

– Сви су увек узнемирени... Није ни чудо, то је озбиљна операција.

– Озбиљна или не, треба да нам је захвалан. Изабран је међу толиким пацијентима, а, да будем искрен, нисам сигуран да...

– Немој тако – казао је хирург. – Није наше да доносимо одлуке.

– Прихватили смо одлуку, али не морамо да се слажемо с њом.

СРЦЕ

ЗА

Исак Асимов

СЕНАТОРА

– Морамо – рекао је хирург хладно. – Операција је исувише сложена да бисмо јој прилазили са било каквом уздржаношћу. Овај човек је доказао своју вредност на много начина... Поразговараћу насамом с њим.

– Не вреди. Већ је донео одлуку. Хоће метално... као и сви остали.

– Ма, шта нас брига! – рекао је инжењер равнодушно. – Ако жели метално, нека му буде!

– Ипак ћу покушати да га одвратим.

Брзим покретом руке, у коме није било ни трунке нестрпљења или нервозе, хирург је показао колеги да жели да остане сам. Затим је притиснуо дугме и двострука врата отворила су се без шума. Пацијент је ушао у колицима поред којих је жустро корачала болничарка.

– Можете ићи, сестро – казао је хирург. – Позваћу вас касније.

Човек у колицима гледао је око себе. Врат му је био мршав, а око очију мноштво ситних бора. Пошто је био важан пацијент, о њему су се брижно старали: лице му је било свеже избријано, нокти уређени.

– Хоћемо ли данас, најзад, почети!? – упитао је.

– Да, сенаторе. Данас после подне.

– Биће потребно да прођу недеље...

– За операцију није потребно много – прекинуо га је хирург – али треба решити и неке успутне проблеме који нису једноставни: обнова крвотока и хормонско прилагођавање.

– Је ли то опасно?

– Све је опасно. Ми чинимо што је у нашој моћи да операција успе. Велика група лекара неуморно ради на том послу, а вама је свакако познато да само мали број људи може да...

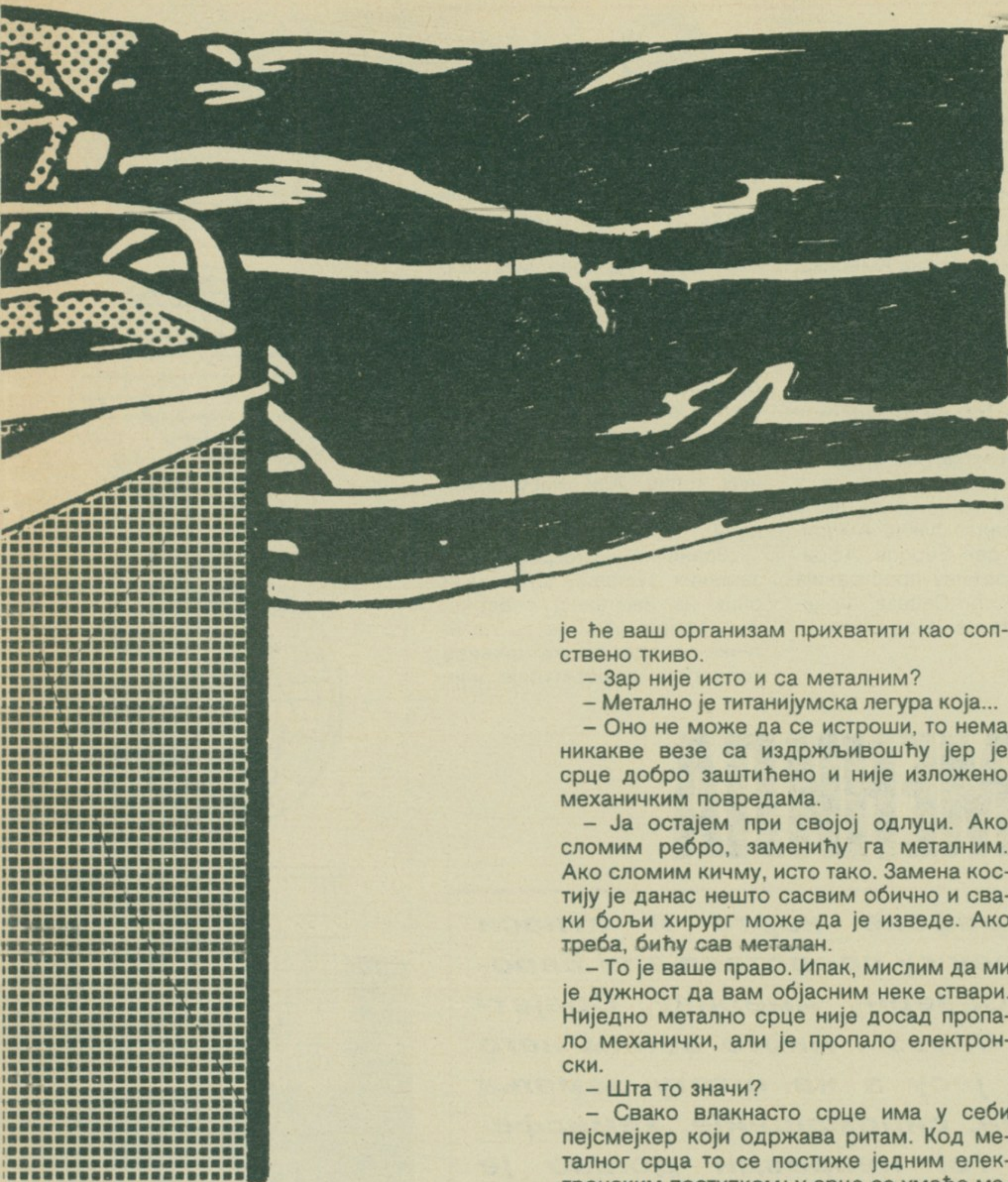
– Знам – нервозно је одмахнуо руком. – Ја за то нисам крив. Или можда хоћете да кажете да избор није био праведан?

– Далеко од тога, сенаторе. Ми не сумњамо у одлуку Министарства. Желим само да кажем да улажемо велики труд да смањимо ризик при операцијама, поред осталог и зато што само мали број људи, оних најзаслужнијих, има право на њих.

– И моја је жеља да операција успе – рекао је пацијент.

– Желео бих да се пре тога нешто договоримо. Ви можете да бирате између две врсте вештачког срца: металног и...

– Пластичног! – узвикнуо је човек изнервиран. – То ћете да ми предложите, зар не?

је ће ваш организам прихватити као сопствено ткиво.

– Зар није исто и са металним?

– Метално је титанијумска легура која...

– Оно не може да се истроши, то нема никакве везе са издржљивошћу јер је срце добро заштићено и није изложено механичким повредама.

– Ја остајем при својој одлуци. Ако сломим ребро, заменићу га металним. Ако сломим кичму, исто тако. Замена костију је данас нешто сасвим обично и сваки бољи хирург може да је изведе. Ако треба, бићу сав металан.

– То је ваше право. Ипак, мислим да ми је дужност да вам објасним неке ствари. Ниједно метално срце није досад пропало механички, али је пропало електронски.

– Шта то значи?

– Свако влакнасто срце има у себи пејсмејкер који одржава ритам. Код металног срца то се постиже једним електронским поступком: у срце се умеће мала батерија која се подешава тако да учесталост откуцаја одговара емоционалном и физичком стању особе која га носи. Понекад нешто затаји и човек умре пре него што се установи шта није у реду.

– То се често дешава?

– Напротив, дешава се веома ретко.

– Шта онда има да се размишља? Ја преузимам ризик... А како је с пластичним срцем? Рекли сте да оно има пејсмејкер.

– Да, али хемијски састав влакнастог срца је толико сличан људском ткиву да оно одговара на јонске и хормонске импулсе самог организма. Уопште, цео ме-

ханизам је много једноставнији него код металног срца.

– Али, зар пластично срце никад не изда?

– Такав случај још није забележен.

– Зато што је тек однедавно у употреби, зар не?

– Па... тачно је.

– Ето видите! Него, реците ми, докторе, у чему је невоља? Плашите ли се да ћу се претворити у робота, у Металка, како их називају откако су добили право грађанства?

– Немам ја ништа против металних бића, као што сте рекли, она су сада равноправни грађани. Али, ви нисте Металко. Ви сте људско биће. Зашто да то и не останете?

– Зато што хоћу најбоље, а то је метално срце. Захтевам да се моја жеља поштује!

– У реду – одговорио је лекар помирљиво. – Потписаћете изјаву да пристајете на операцију и добићете метално срце.

– Ви ћете ме оперисати, зар не? Чујем да сте најбољи.

– Учинићу све што могу да ту промену што лакше поднесете.

На хирургов позив, у собу је ушла болничарка и извела пацијента. Одмах потом вратио се медицински инжењер и радознао се загледао у хирурга.

– Јеси ли га убедио?

– Не. Био си у праву: хоће метално – казао је хирург.

– Па, она и јесу боља.

– Само је искуство с њима веће. Него, људе је захватила манија откако су роботи добили сва права... хоће и они да буду метални. Чини им се да ће тако бити јак и вечито здрави.

– Није манија захватила само људе, докторе. Ви не радите са роботима па не знате, али ја знам. Последња два пацијента тражила су да им неке металне делове заменим влакнастим.

– Јеси ли им испунио жељу?

– Само једноме. У питању је била замена тетиве, а ту није важно да ли је метална или влакнаста. Други је тражио крвни систем или нешто слично. Рекао сам му да је то немогуће без целокупне измене органа. Међутим, надам се да ће то једног дана бити могуће. Имаћемо онда роботе који нису баш роботи, а нису ни људи.

– И теби то неће сметати?

– Зашто би ми сметало? Сада на Земљи имамо две врсте интелигенције... а шта ће нам две? Нека се приближе, нека постану толико слични да више не можемо да их разликујемо. Тако ће бити спојено све најбоље из два света: предности човека комбиноване са предностима робота.

– Тако ћеш добити хибрид – рекао је хирург гласом из којег је избијало незадовољство. – То значи: ни човек ни робот. Али, нису сви такви. Има их који су сувише поносни на своје порекло да би пристали на било какве промене. Ја мислим да треба да останемо оно што јесмо. Не бих на себи променио ни делић, а ако би баш било неопходно тражио бих да то што више одговара мојој природи.

Више није имао шта да каже и почео је припреме за операцију. Увукао је своје снажне руке у апарат за стерилизацију и чекао да се загреју до усијања. И поред темпераментног говора, његово метално лице остало је потпуно хладно.

– Али...

– Ја сам донео одлуку. Зар се нисмо договорили да ће бити онако како сам одлучим?

– Тачно. Одлуку доноси пацијент кад постоје две могућности потпуно равноправне са медицинске тачке гледишта. Међутим, ја не мислим да су ова два предлога једнака.

– Хоћете да кажете да је пластично срце боље? – зачкиљио је човек.

– Зависи од пацијента. По мом мишљењу, за вас је боље ово друго које ја не називам пластичним. То је влакнасто вештачко срце.

– За мене је пластично – остао је пацијент при своме.

– Сенаторе – обратио му се лекар веома стрпљиво – то јесте вештачки материјал, али никако не може да се каже да је пластика јер је много сложенији од обичне пластике. То је влакно слично протеинима, начињено тако да подражава људско срце.

– Да. А срце које сада имам у грудима већ је потпуно истрошено иако немам ни шездесет година. Још једно такво није ми потребно. Хвала. Хоћу нешто боље.

– Ја мислим да је то влакнасто срце ко-

МАПА КОЈА

ЈЕ СВЕТ

Седамдесеттворогодишњи Арно Петерс може слободно да каже да је променио свет и начинио га мало праведнијим. То је, истина, урађено само на папиру, али представља револуцију која ће изменити наш начин посматрања стварности.

Петерс, рођени Берлинац, по занимању је историчар и у свом родном граду је декан Института опште историје, по љубави је математичар, а картограф је постао из потребе која се претворила у страст. И баш у тој области он је срушио једно културно и научно стање које је трајало вековима. Он је творац нове географске карте која нам први пут приказује стварне величине континената и земаља.

„Тек сад“, каже Петерс, „почињемо да схватамо какве су праве димензије континената. Географске карте које су још у употреби варају нас приказујући изобличене површине наше планете. Од око две стотине разних мапа које су картографи саставили током векова ниједна не приказује верно односе између континената.

Само погледајте било који атлас или карту, на пример Меркаторову са упоредницама и подневцима. То је најраспрострањенија карта света какву сви знамо. На њој се јасно види да је острво Гренланд веће од Кине. У средишту мапе шепури се Европа велика колико и Јужна Америка. Совјетски Савез трипут је већи од читаве Африке, Француска је као Египат.

Све је то обичан фалсификат. Довољно је проверити површине тих континената и земаља у квадратним километрима и чека нас огромно изненађење. Јер, Кина је у стварности четири пута већа од Гренланда, Јужна Америка износи две Европе, Африка је за трећину пространија од Совјетског Савеза, Француска упола мања од Египта!”

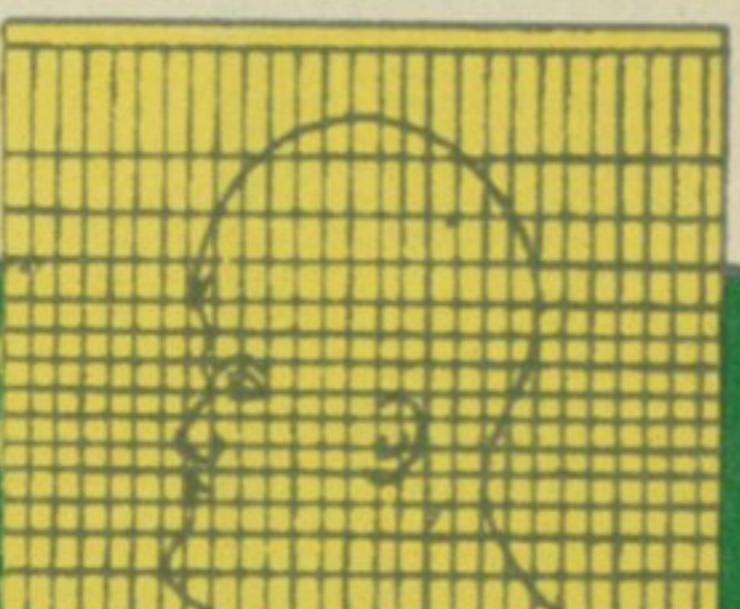
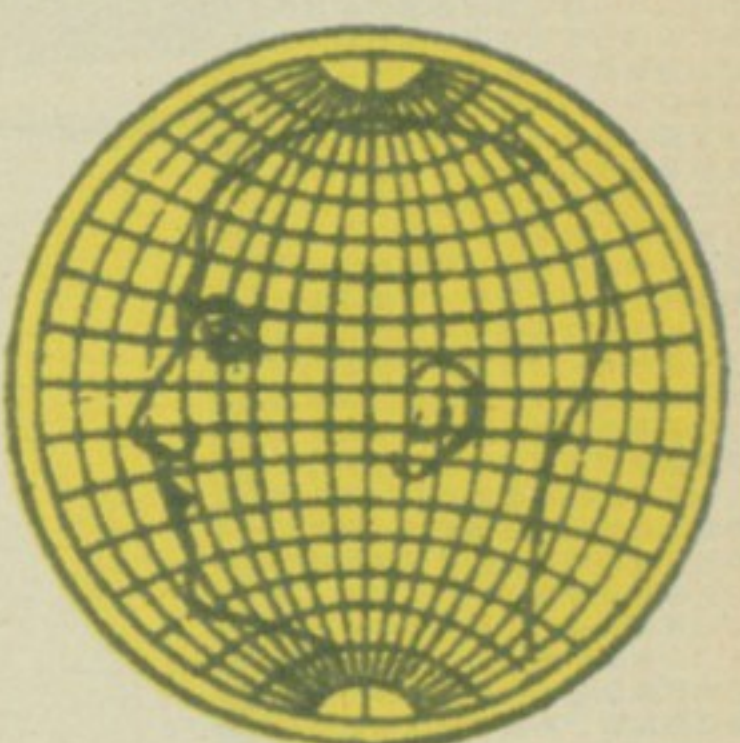
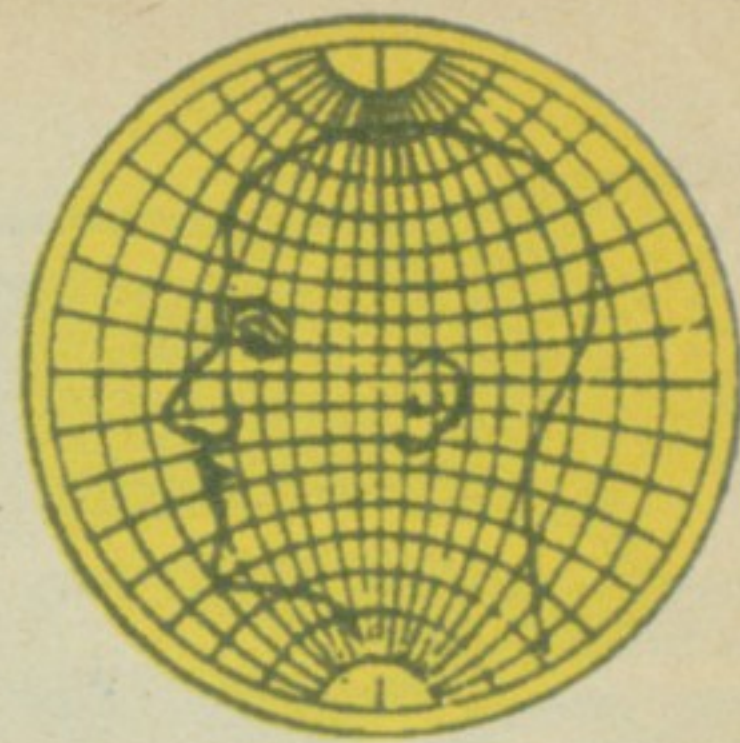
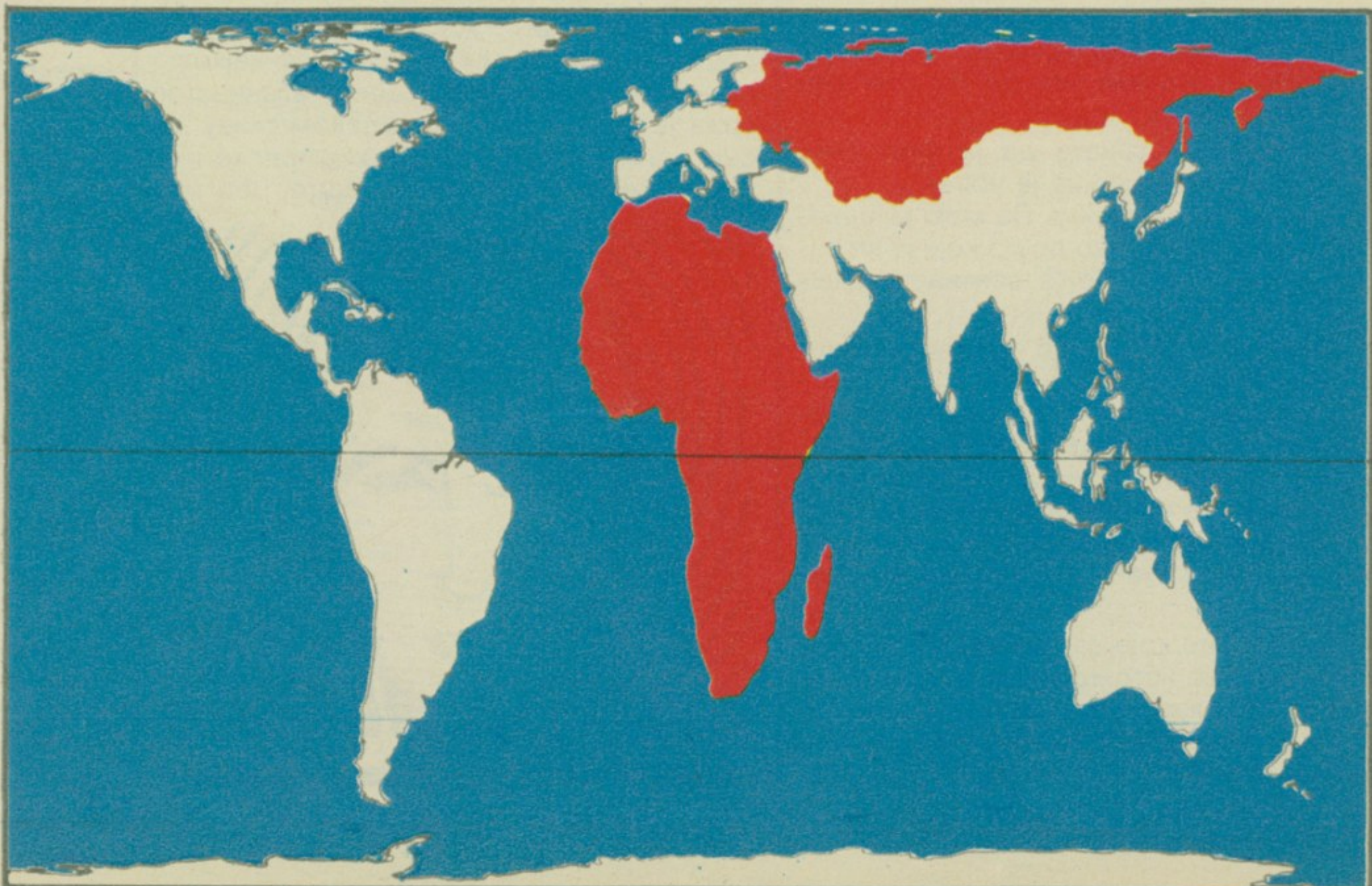

До оваквих грешака долази, пре свега, из геометријских разлога и картографи тврде да се оне углавном не могу избећи. Када се на раван пројектује површина лопте – каква је Земља – неизбежно долази до искривљења стварности која се приказује и то без обзира који је геометријски систем примењен. Све географске карте, без и једног јединог изузетка, на овај или онај начин изобличују копна. Али, нису криви само крути геометријски закони.

„Званична картографија развијених земаља, што значи оних на Земљиној северној хемисфери, увек је за политичке и идеолошке циљеве користила деформације чије

Географске карте и атласи одувек су представљали Европу, Северну Америку, Совјетски Савез... много већим него што јесу а на штету земаља јужне, сиромашније, хемисфере. Тој неправди дошао је крај, само се треба привићи

Петерсова мапа, прва и једина на којој су континенти приказани у правој величини, али су им, зато, облици искривљени

Разне пројекције исте глале. Одозго на доле: глобуларна, ортографска, стереографска и Меркаторова. Слика је дата као најједноставнији пример изобличења до којих долази када се лоптасто тело, зависно од изабране пројекције, преноси на раван

су жртве континенти пренесени на географске карте", тврди Арно Петерс.

"Политичари су желели", наставља он, "да њихове земље изгледају веће и моћније него у стварности. Сиромашне земље Трећег света нису ни могле ни умеле да им се супротставе истом мером. Другим речима, картографија је увек представљала колонијалистички менталитет богатих.

Направити географску пројекцију, то јест карту, сложен је и тежак посао. Ту не може много да се измишља јер су геометријска правила веома строга, али није тачно да картограф не може да учини ништа да би избегао грубе деформације, увек има макар мало простора да се интервенише", тврди Петерс.

Да би се направила савршена географска карта, неопходно је држати се шест такозваних "верности" оригиналу. То су: верност облика, верност раздаљине између две тачке, верност углова, верност величина, осна верност (север мора увек да се налази тачно изнад југа) и верност положаја (области са истом климом морају се налазити на истој линији паралелној екватору, то јест, на истом упореднику).

Пошто не постоји ништа савршено, при прављењу географске карте могуће је поштовати само верност величина, верност положаја и осну верност. Преостале три — раздаљине, облик и углови — не могу се истовремено и тачно пренети на целу мапу. Ту картограф одлучује у избору средњег решења.

"Постоји и додатна невоља", тврди Петерс. "Ако се картограф труди да верно прикаже раздаљине, онда ће искривити површине копна и углове под којима се укрштају упоредници и подневци. Уколико задржи верност углова, изгубиће верност раздаљина и величина, и тако даље. Картограф, према томе, мора да одлучи које ће информације ублажити а које нагласити и на ком делу мапе ће та изобличења највише да дођу до изражаја."

Научнополитичка побуна Арна Петерса уперена је нарочито против Меркатора, фламанског картографа из 16. века који је нацртао прву строго научну географску карту и први атлас света. Фламански картограф се, иначе,

Меркаторова карта коју знамо из школских клупа и која се и данас употребљава

звао Герхард Кремер али је, по тадашњем обичају, узео латинско име Меркатор. Његовим атласом служимо се и данас.

То је било доба великих географских открића и Меркатор је, пре свега, имао на уму морепловце. За мапу је изабрао цилиндричну изогону пројекцију с растућим географским ширинама. То значи да је површину Земљине кугле пројцирао на цилиндар који ју је обухватао почевши од екватора. Последица тога је да се линеарна растојања и површине прогресивно повећавају с растом северне и јужне географске ширине.

Иначе, Меркаторова пројекција на мапи верно репродукује углове између било ког сегмента који спаја две тачке на Земљиној површини и подневака и упоредника које сече. Баш по томе се и види да је мапу правио за морепловце јер се маршруте бродова одређују и рачунају према тим угловима.

Невоља с Меркаторовом пројекцијом је што су географски облици верни стварности на екватору, али постају све већи идући према половима. На северној хемисфери та увећавања нарочито деформишу Европу, Северну Америку и Совјетски Савез. Изобличења су мање упадљива на јужној хемисфери јер се тамо углавном налазе оке-

ани и земље које у Меркаторово време нису имале никакв економски или политички значај.

Из тих разлога је фламански картограф, који је морао имати евроцентричну визију света, на мапи величином пренагласио моћ Европе. Због тога је и линију екватора сместио доста испод средине карте тако да њене две трећине заузима северна хемисфера док су континенти на оној једној трећини поклоњеној јужној хемисфери морали да се стисну.

Ова превара на снази је и дан-данас, само смо на њу навикли па и не обраћамо пажњу.

Поред Меркаторове постоје и мало познате мапе других картографа који су живели после њега: Моливајдова, Ајтофова, Ван дер Гринтенова, Винкелова. На њима су Меркаторова изобличења ублажена, али на штету верности угла, положаја и осе.

Због тога је Арно Петерс, не наштавши задовољавајућу географску карту за своја историјска истраживања, морао сам да је нацрта и на тај начин постави свет у равнотежу. На том послу радио је двадесет година.

Да би добио оно што је желео, Петерс се одрекао традиционалне картографске мреже састављене од 360 подневака и 180 упоредника и, уместо ње, направио мрежу с децималном поделом површине Земље на 10 хиљада једнаких делова. Одбацио је, такође традиционалну, линеарну меру базирану на односу раздаљина и увео мерну скалу према простору површина.

Нулти меридијан (подневак) који званично пролази кроз лондонско предграђе Гринич преместио је усред Беринговог теснаца тако да пролази само кроз океане и не припада ниједној држави.

"Учинило ми се", каже Петерс, "да је нултом меридијану, од кога се рачунају сви остали, потребно неко природније место. Крајем прошлог века свака земља с развијеном астрономијом имала је свој нулти меридијан који је пролазио кроз главну опсерваторију све док 1884. године није одлучено да се заведе ред и да за све важи нулти меридијан који пролази кроз опсерваторију у Гриничу.

У то време Гриничка опсерваторија била је далеко најбоља на свету, а Велика Британија највећа светска сила која је поседовала више од четвртине Земље и имала апсолутну поморску превласт. Али, времена су се промени-

ла, Британска империја одавно више не постоји, а и чувена опсерваторија у Гриничу претворена је у музеј. Због чега би нулти меридијан још пролазио баш туда?"

Резултат Петерсовог двадесетогодишњег труда је мапа каква никада раније није постојала. То је, пре свега, прва географска карта која истовремено поштује верност величине површине, осну верност и верност положаја. Захваљујући новој мерној скали на њој је могуће упоредити величине било којих делова Земље: једном квадратном сантиметру на мапи стандардне величине (113×72 центиметра) увек одговара око 63.500 квадратних километара површине Земље.

Петерс је екватор преместио на његово право место, то јест у центар мапе тако да дели Земљу на два једнака дела. Захваљујући томе Европа више не заузима централну област географске карте, како смо из школских кљупа навикли да је гледамо, већ се налази северније где и јесте. На праву меру и место сведене су и Северна Америка и Совјетски Савез док се средином протеже огромна Северна Африка, коју, најзад, сагледавамо у правој величини.

Ни Петерсова карта није савршена што и није могуће када се лоптасто тело преноси на раван. Да би сачувао верност величине површина, он је платио високу цену – морао је да жртвује тачан облик континената, односно верност облика, нарочито у екваторијалној и у поларним зонама.

Противници му пребацују искривљења континената по вертикали, али и нетачност у растојањима између две тачке Земљине површине. Многи сматрају да се он, својом мапом, бори за равноправност такозваног Трећег света и да је у томе мало претерао.

Било како било, Петерсова мапа веома је тражена у свим крајевима света и досад је продато преко 16 милиона примерака. У међувремену је направио и веома леп атлас у коме се, такође, држи свих принципа примењених на карти света. Пре свега стварних величина сваке земље. А и то је један мали, али значајан корак према равноправности.

Б. Дожић

ОВАН (21. 3 – 20. 4)

Бићеш лоше воље, неће ти ићи баш све од руке. Чиниће ти се да другови нешто шапућу иза твојих леђа, да те оговарају, па ћеш желети да предузмеш „мере“. Твоје сумње су неоправдане. На љубавном плану ништа ново. Могуће су мање невоље са родитељима, не треба да правиш сцене зато што мислиш да све треба да буде онако како ти замислиш.

БИК (21. 4 – 20. 5)

Сунце ће ући у твоје сазвежђе 21. априла што ће ти пружити сјајне могућности на свим пољима. Бићеш добре воље, све ће ти изгледати лакше и једноставније. Имаћеш изузетно леп дан за љубавне сусрете 22, а ако немаш симпатију, чека те велико изненађење. У школи ће све бити ОК. Ипак, припреми се за 25. април, наставник ће те изненада прозвати да одговараш.

БЛИЗАНЦИ (21. 5 – 21. 6)

Чека те узбудљива недеља у школи. Нећеш бити у свом елементу, па „угреј“ столицу ако желиш да избегнеш лоше оцене. Наљутићеш симпатију љубоморним примедбама, учиниће ти се да сувише гледа у забрањеном смеру. Код куће ће све бити добро, под условом да избегнеш свађе.

РАК (22. 6 – 22. 7)

Пред тобом је сјајан период, уживаћеш у пролећу, с лакоћом ћеш излазити на крај са свим обавезама. Симпатија ће ти често приређивати изненађења јер жели да ти каже колико јој је стало до тебе. Покушај да више пажње посветиш учењу, ово је право време за скупљање поена који ће ти много значити на крају године. Родитељи ће имати разумевања за твоје бубице, чак ће те и подржавати.

ЛАВ (23. 7 – 23. 8)

У школи мала криза коју треба некако да избегнеш. Осећаћеш се немоћно, учиниће ти се да и поред труда не иде како ваља.

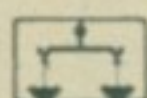
Пише: Елизабета Лукић-

ХОРОСКОП ЗА

♥ ОД 20. ДО 26. АПРИЛА ♥

падне нека лоша оцена. Родитељи ће ти припремити изненађење.

ВАГА (23. 9 – 22. 10)

На љубавном плану мале промене, на тренутак ће ти се учинити да твоја веза и није тако добра. Међутим, није тако. Бићеш лоше воље, а када ниси у „форми“, онда све губи драж. Једноставно, мрзи те да размишљаш о лепим стварима, понекад сумњаш да оне и постоје. Можда ћеш се ипак орасположити 21. априла. Тај дан посвети симпатији.

Покушај да пронађеш разумно решење, јер обично направиш хаос а после се кајеш. Не би било добро да се посвађаш са симпатијом, твоја џангризавост је последица лошег расположења.

ДЕВИЦА (24. 8 – 22. 9)

Дивно ћеш се забављати целе недеље. Учврстићеш своју везу са симпатијом, лудоваћеш са друштвом, а у школи ће ти све ићи на руку. Немој превише да се уздаш у срећну звезду 23. априла, имаћеш лош дан па можда

	ОВАН	БИК	БЛИЗАНЦИ	РАК	ЛЕВ	ДЕВИЦА	ВАГА	ШКОРПИОН	ОВАН	БИК	БЛИЗАНЦИ	РАК	ЛЕВ	ДЕВИЦА	ВАГА	ШКОРПИОН
Матерњи језик	○	△	☆	□	△	○	□	☆	△	□	△	☆	○	△	□	☆
Математика	△	□	△	☆	□	△	☆	△	○	☆	△	□	△	☆	□	△
Страни језик	△	□	○	△	☆	□	○	☆	□	△	☆	△	□	○	☆	△
Уметност	□	☆	□	△	□	☆	△	□	△	☆	○	□	☆	△	□	☆
Историја	☆	△	□	☆	△	□	☆	○	☆	△	□	☆	△	□	☆	○
Географија	□	☆	△	□	☆	○	□	△	□	☆	○	☆	△	□	☆	○
Друштвене науке	○	□	☆	○	△	□	△	☆	○	□	△	☆	○	□	△	☆
Физика	△	□	○	□	☆	△	□	△	☆	○	□	☆	△	□	○	△
Хемија	□	△	☆	△	□	○	△	☆	○	□	☆	△	□	○	☆	△
Биологија	☆	□	△	☆	△	□	☆	△	□	△	○	☆	△	□	○	☆
Техничке науке	△	☆	○	□	☆	△	□	△	□	☆	□	△	□	☆	□	△

☆ – Звезде су ти врло наклоњене, □ – Нећеш заблистати, △ – Извући ћеш се, ○ – Имаш мале шансе, x – Лоше ти се пише

МЛАДЕ

ШКОРПИОН (23. 10 – 22. 11)

Одличан положај звезда у односу на твој знак донеће ти више лепих догађаја. Симпатија ће те задивити својим шармом и духовитošћу. Све ће ти одједном изгледати лакше. Схватићеш, бар за неко време, да је смешно компликовати живот када је у суштини врло једноставан. Друга половина недеље биће посебно занимљива.

СТРЕЛАЦ (23. 11 – 21. 12)

Бићеш у одличној форми. Спортски ћеш се носити са свим невољама у школи, моћи ћеш да исправиш неке оцене, али уз велики труд. Понекад треба да мислиш о будућности која може да буде и неизвесна са твојим „лако ћемо“. Симпатија ће те разочарати љубоморним примедбама. Не треба да правиш фрку због тога, имај мало више стрпљења и разумевања за њене мане.

ЈАРАЦ (22. 12 – 20. 1)

У школи ћеш имати одличну недељу. Поправићеш неке оцене, а може чак да се деси да надмашиш своја очекивања и заблишаш у предметима који ти лоше иду. На љубавном плану све по старом, виђаћеш се са симпатијом чешће него обично, неће ти падати тешко да јој кажеш шта осећаш према њој јер ћеш схватити да нема ништа лакше од тога.

ВОДОЛИЈА (21. 1 – 19. 2)

Синуће ти сјајна идеја за куповину, али искрснуће невоље с новцем. Немој одмах да правиш позориште у кући него примени већ проверене методе, лакше ћеш остварити свој план. Са симпатијом ће бити уобичајено, мало ћеш се досађивати, али и то ти дође као промена, понекад врло корисна. Пријаће ти бављење хобијем, а време је и да се видиш са пријатељима.

РИБЕ (20. 2 – 20. 3)

Теби су звезде баш наклонене. Не треба да размишљаш и да се двоумиш око планова са симпатијом. Све је сјајно, само ти стално тражиш разлог за фрку, па зато обично упрскаш када је најлепше и када треба да уживаш. У школи ће бити супер, нећеш се узбуђивати око мањих невоља пошто знаш да ћеш их лако решити. Неповољан дан у школи имаћеш 23, добро се припреми.

Салон

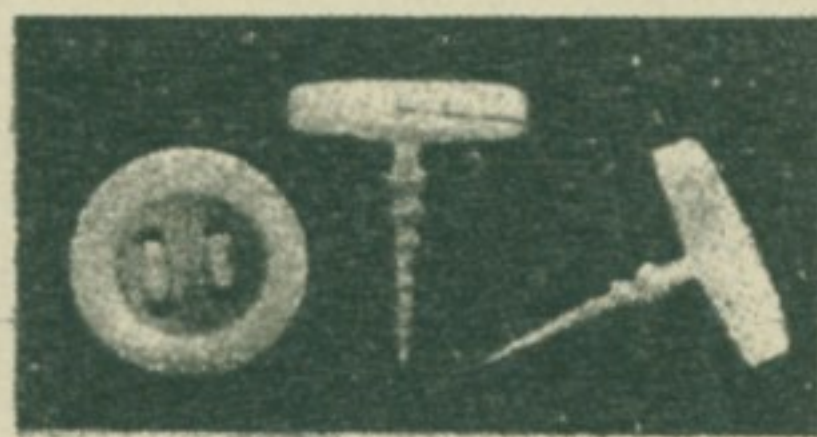
ПРОНАЛАЗАКА

ЗАШРАФИТЕ
ДУГМЕ!

Вајар Гудмар Олофсон из Швајцарске, који већ годинама живи у Паризу, измислио је дугме које се не пришива већ се шрафи за одећу. Ново дугме има дугачак „репић“ с навојем (види фотографију), дебео свега једну стотинку милиметра. Тај се врх забоду у тканину и уврне у њу неколико пута при чему се нити тканине не кидају већ се само размакну. „Репић“ се затим одломи и то по раније обележеном танком месту, а горњи, релативно широки навоји, остану да чврсто држе дугме.

Као уступак традицији с горње стране Олофсоновог пластичног дугмета направљени су украсни отвори с комадићима конца тако да дугме изгледа као пришивено. Зашрафљено дугме врло добро подноси прање, и на руке и у машини.

Олофсонов изум добио је Велику награду на Салону

проналазака у Женеви, патентиран је и већ откупљен у двадесет земаља широм света. За њега се занимају многе фирме поготово што се на исти начин могу правити и значке, бецеви, брошеви и сл.

Илустрвала: Драгана Јовчић

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зелковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Име и презиме америчке глумице са слике – Ознака за протон, 2. Баштовани, вртлари – Женско име, Емилија, 3. Словеначки композитор и диригент, Бојан – Имитација брилијанта, вештачки брилијант од стакла, 4. Гњурац – Канадски певач, Пол, 5. Град у Румунији – Име књижевника Хемингвеја, 6. Лична заменица – Свеза – Два иста слова, 7. Непозната у математици – Додатак пред именима католичких свештеника, 8. Град у Истри, 9. Велика група европских народа, 10. Радник на терену, 11. Редовница женског манастира.

УСПРАВНО: 1. Справе, направе – Троцифрен број, 2. Хемијски елемент – Красан, диван, 3. Ступе, мужари – Јединка за бесполно размножавање биљака бесцветница, 4. Велики грм – Страно женско име, 5. Хунски вођа, „бич божји“ – Име смучарке Шнајдер, 6. Манастир на Дрини код Бајине Баште – Коњ црне длаке, 7. Комедија Бранислава Нушића – Кост ноге од колена до глежња, 8. Град у Србији – Ознака за радијус, 9. Ознака за електрон – Боја лица, пут, 10. Пећнице, 11. Име немачког физичара Планка, 12. Ветар у екваторијалном појасу.

◆	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

ПОТРАГА ЗА ГРЕШКАМА

Ова два цртежа разликују се у осам детаља. Пронађите их.

Ново лице: НЕНЕ ЧЕРИ

КАКО ОДРЖАТИ СТИЛ

Иако изгледа да је на светску сцену ступила ниоткуда, њено неуобичајено порекло потврђује да је у свету рок бизниса малтене од рођења. Мајка јој је Швеђанка а отац западноафрички музичар и то перкусиониста. Одрасла је уз мајку и фри џез трубача Дона Черија сељакајући се од Њујорка до Шведске све док мајка није купила кућу у малом шведском месту желећи да побегне од гужве. Чери је још као тинејџерка научила да се прилагођава.

— Била сам једино црно дете у шведској школи — каже Нене. — Схватила сам да стално морам доказивати људима како сам снажна. Сада у Шведској има пуно црне деце и они се не срећу са невољама које сам ја имала. Сећам се да сам се сваки пут укочила од страха кад на улици сретнем пијане типове који су ми додиривали косу и питали ме: „Сестро, теби не треба уље за сунчање, а?“

Рођена је у Стокхолму а одрасла поред позорница многих светских метропола. У музици којом осваја топ-листе осећају се утицаји разних култура

Вративши се у Њујорк схватила је да се ту много боље осећа.

— Њујорк је одувек био моје склониште. Енергију коју даје носила сам са собом и она се осећа и у мојој музици. Али, док си у Њујорку, онте потпуно залуди. Да би у њему преживео, мораш бити агресиван, у њему влада правило: „Узми или остави“. Ако си без новца, не постоји ништа што може да ти пружи заштиту. Тамо сам провела последња четири месеца и видела да се Црнцима уопште не помаже.

Наоружана искуством Нене је кренула у борбу за своју личност. После путовања у Лондон са очухом крајем седамдесетих година поново се вратила у тај град 1980. да би се придружила очуху и његовој групи која се управо припремала за турнеју. У међувремену се повезала са саставима „Слитс“ и „Поп Гроуп“ које су такође занимала питања раса а затим са задовољством прихватила позив да се придружи новој и прилично откаченој групи „Rip Rig And Panic“ у којој је наступила као певачица и играчица. Иако су давали изузетно занимљиве концерте, њихова три албума, панкерска мешавина фри џеза и фанк музике, слабо су се продавала и група се угасила. Нене се удала за бубњара те групе Бруса Смита и добили су кћерку Наиму.

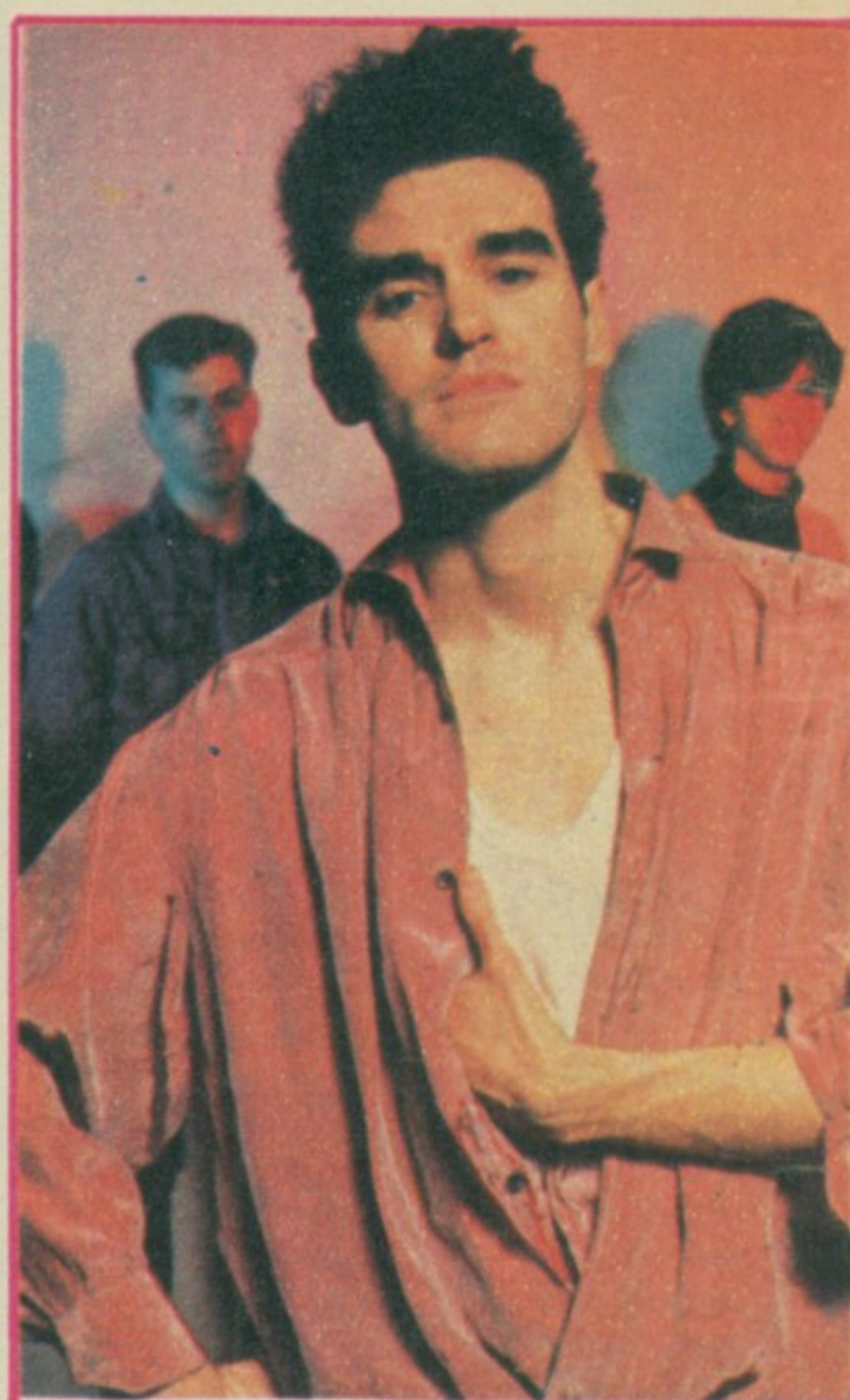
Средином осамдесетих довели су одлуку да смање број чланова у иначе бројној групи „Rip Rig And Panic“, изврше још неке промене и крену под именом „Float Up CP“, али без успеха. Нене је затим објавила сингл са песмом „Stop The War“ (Прекините рат) који је написала поводом рата на Фокландским острвима и почела све више самостално да компонује. У међувремену се пробијала као фото-модел. Окупила је екипу стручњака који су почели припреме за њену соло каријеру. Надахнута њујоршким рапом, музиком у стилу „Rip Rig And Panic“ и соул песмама детињства изградила је сопствени стил који јој је омогућио да се достојанствено представи јавности.

— Када се појавио рап, заиста сам се обрадовала. Уопште нисам морала да се трудим да га схватим. На неки начин, то је музика од које сам и сама кренула. Волим мелодије које могу да одведу у сасвим различите светове а рап је ту да би ствари спустио на земљу.

Првом плочом Нене је успела да се пробије у сам врх

топ-листа а њене песме често су емитоване на МТВ програму што је довољан показатељ успеха. Захваљујући томе што се у послу окружила пријатељима, успела је да одржи сопствени стил.

— Албум смо назвали „Raw Like Sushi“ јер је то прави почетак моје каријере. Када неко постане успешан, нарочито у Америци, појави се гомила људи који говоре шта треба радити да би успех потрајао. Да бисмо се заштитили од таквих саветника, одлучили смо да радимо у својој кући и искључиво са блиским пријатељима. То је боље него са познатим и цењеним именима која нам други предлажу.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Никада не слушам радио. Међутим, поп музика је стално у мом животу. Кад чујем песму „Pretty Flamingo“, увек се сетим времена када је била популарна. На неки начин чујем много песама које се налазе на топ листи 40 најпопуларнијих, али, да будем искрен, за већину извођача не знам ко су. Они најважнији прогурају се на телевизијске програме тако да их људи запамте, што је уобичајена појава осамдесетих година. Током седамдесетих поп музике уопште није било на телевизији“.

Морисеј

SWEET CHILD O'MINE

*She's got a smile that it seems
to me
Reminds me of childhood
memories
Where everything
Was as fresh as the bright
blue sky
Now and then when I see her
face
She takes me away to that
special place
And if I stared too long
I'd probably break down and
cry
Sweet child o'mine
Sweet love of mine
She's got eyes of the bluest
skies
As if they thought of rain
I hate to look into those eyes
And see an ounce of pain
Her hair reminds me of a
warm safe place
Where as a child I'd hide
And pray for the thunder
And the rain
To quietly pass me by
Sweet child o'mine
Sweet love of mine
Where do we go
Where do we go now
Where do we go
Sweet child o'mine*

Изводе: Guns N' Roses

ДРАГО МОЈЕ ДЕТЕ

*Њен осмех ми значи
Подсећа ме на дечачке
успомене
Када је све
Било чисто као светло,
плаво небо
И тада и сада када видим
Њено лице
Она ме води до тог посебног
места
И ако је предуго гледам
Највероватније ћу се
сломити и заплакати
Драго моје дете
Драга моја љубави
Њене очи су као најплавлје
небо
Чак и када мисле на кишу
Мрзим да погледам њене
очи
И видим макар грам бола
Њена коса ме подсећа
на топло, сигурно место
Где сам се као дете крио
И молио да гром
И киша
Тихо прођу крај мене
Драго моје дете
Драга моја љубави
Где да одемо
Где да одемо сада
Где да одемо
Драго моје дете
Текст и музика:
Guns N' Roses*

ХИТ ДЕЦЕНИЈЕ

Почетком фебруара у београдској хали „Пионир“, у организацији Радио-Београда 202, изабрана је хит песма деценије. Пред око седам и по хиљада глдалаца представиле су се групе „Бајага и Инструктори“, „Викторија“, „Зана“, „Ђаволи“, „Галија“, „YU“, „Безобразно зелено“, Чутура, Дејан Цукић и други. Захваљујући радио-преносу слушаоци су телефоном гласали и изабрали хит деценије. У оштрој конкуренцији страних и домаћих песама које су последњих десет година проглашаване хитовима Програма 202 победила је „Рибља чорба“ и песма „Погледај дом свој, анђеле“ док јој је „за петама“ био Бајага и „Плафи сафир“. Збор раније уговорених концерата по Шведској, „Рибља чорба“ није могла да се појави уживо, али су се зато Бајага и остали поштено одужили присутнима који су их упорно враћали на бис.

ОПТУЖЕНИ ОЗИ

Ози Осборн са супругом Шарон

Шарон Осборн, супруга и менаџер Озија, бившег певача групе „Black Sabbath“, изгубила је судску парницу против свог мужа. У оптужби је тврдила да је Ози напао 3. септембра прошле године претећи да ће је удавити. Претњу није извршио, али је довољно застрашио да га преда суду. За време суђења Ози се налазио у луксузном рехабилитационом центру где је, по налогу полиције, смештен због свог иначе уобичајеног агресивног понашања. То је изгледа судбина већине бивших хеви метал јунака.

ПАРТИБРЕЈКЕРС

ЖЕСТОКИ МОМЦИ

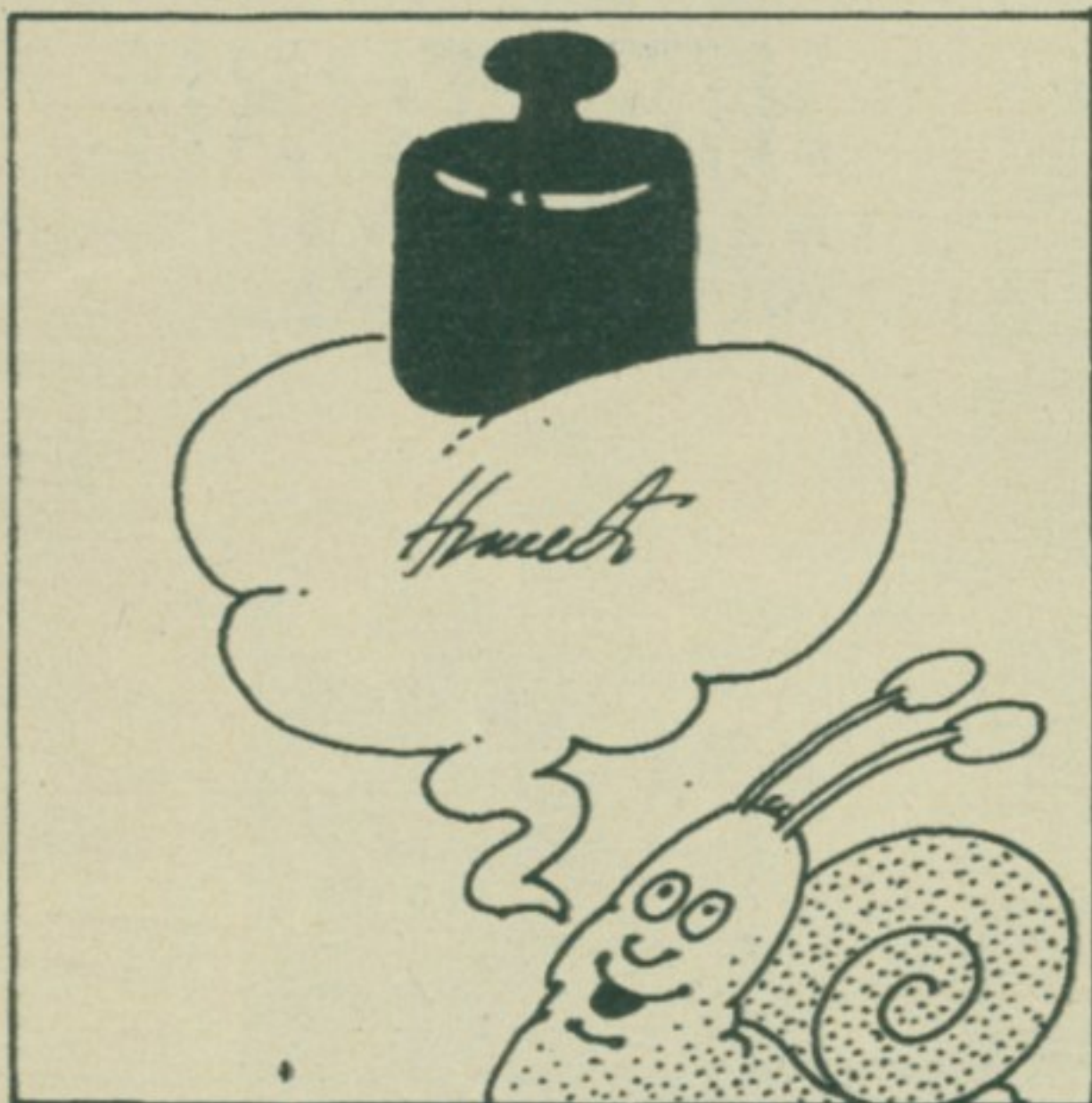
● Пошто су крајем прошле године објавили трећи албум, „Партибрејкери“ доживљавају највећу популарност у својој дугогодишњој каријери. Иако су, судећи по занимању публике, прерасли клупске свирке, они и даље најрадије свирају у оваквим просторима тако да, као по правилу, много заинтересованих остаје пред вратима. Њихов прштав звук одлично се уклапа у нове правце на америчкој рок сцени а ослањање на ритам и блуз традицију гарантује им продужен рок трајања. Пошто се не баве социјалним или политичким темама, занимљиви су публици широм земље тако да представљају једну од ретких група за коју не постоје републичке границе. Новом плочом нису много мењали стил који су утврдили на другом албуму, али су своју звучну слику местимично појачали усном хармоником коју је одсвирао Пера Џое, легенда београдске блуз сцене. Нова плоча донела им је и нове хитове од којих се највише издвајају „Крени према мени“ и „Хипнотисана гомила“.

Уређује: Диего Варагић

Снага речи

Свима који ми пошаљу лепу мисао, изреку или песму послаћу књижицу.

цу „Дођи са звијездом својом” у којој су сакупљене најлепше мисли, изреке и песме.

ВЛАДО ПШЕНКО
Филиповићева 30-а
Загреб

Идеја је добра. Ево и нашег доприноса: „Без познавања снаге речи немогуће је познавати људе!” – Конфуције.

Киндер-банка

Где се налази банка за децу у Новом Саду?

ЖАРКО
(Поштари су заборавили да ударе печат!)

Адреса је Сутјеска 2, а телефон: 021/27-497.

ДРАГИ ЗАБАВНИЧЕ
Занима ме где
могу да набавим или
купим наставнички
дневник.
Зашто мени се чуди
дневник? ригурно
да се играм учитеља
МНОГО ВОЛИМ
ИГРАМ УЧИТЕЉА
МИЛАН АНДРИЋ
из БЕОГРАДА

Јави се Ђурђи Јелић у продавници
Савремене администрације у Кнез-Михаиловој 30, на телефон 636-664 или
лично, и подсети је да смо се договорили да ти наручи један именик...

Делфин на Пунти Марјана

Где се у мом граду налазе клубови ронилаца и где могу да купим одело и приручник за роњење и подводни риболов?

ИВИЦА МИХАЧИЋ
Сплит

У твом граду – како да не знаш! – постоје четири клуба ронилаца: „Морнар” – у лучици Лабуд на Сустјепану, „Делфин” – на Пунти Марјана (Оцеанографски институт), „Зента” – у лучици Зента и „Лучица” – у лучици Марјан.

Што се опреме тиче, можеш да је набавиш у продавници „Рибоматеријала” или у некој продавници спортске опреме, затим у робној кући, на одељењу спортске опреме, или у неком од фришопова.

Тачка обележава циљ

Која је пушка најпрецизнија?
ДУШАН ГОЛУБОВИЋ
Бранка Гаговића 66
Фоча

За дневно гађање најпрецизнија је пушка са снајпером, а ноћу с ласерским нишаном. У овом случају није чак ни потребно да се гледа кроз нишан јер ласерски уређај шаље на циљ светлосну тачку која може да види и са раздаљине од близу пола километра.

Папир из давнина

Где могу да набавим пергамент?
ЗЛАТКО
Пореч

Пергамент домаће производње набавићеш преко откупне станице „Дерма” у Зелини (41280). Адреса: Топничка 7.

Увозни италијански пергамент продаје „Графоимпекс” из Загреба, Улица Прешћанског 4.

Музика у драгстору

Петком увече од 20 сати Радио-Београд 202 емитује „Драгстор забавне музике“. Желим да им пишем, али не знам адресу.

МАРИЈА ЖИВКОВИЋ

Војводе Танкосића 41
Ниш

Пиши на Хиландарску 2.

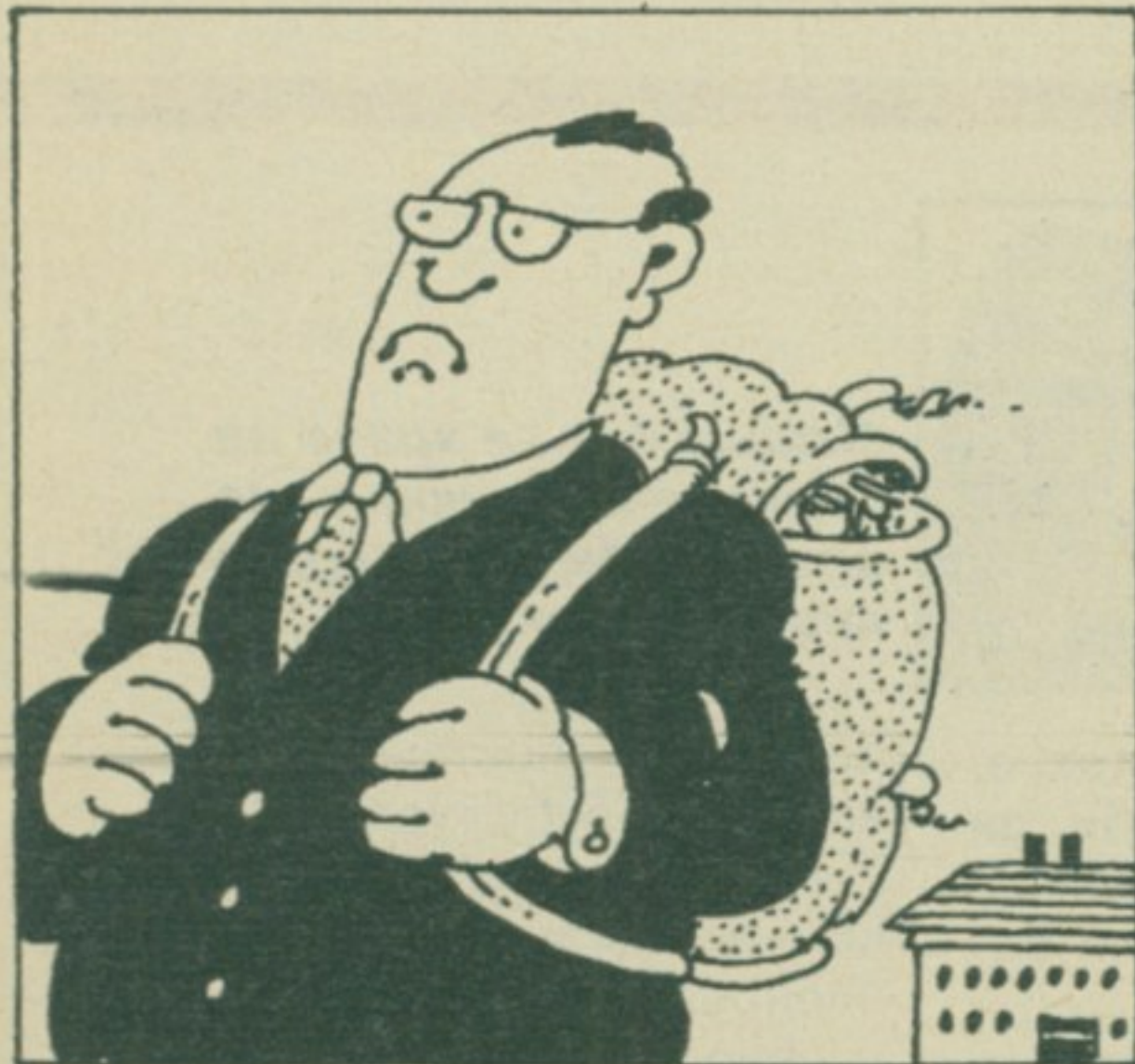
Наука организовања

Молим вас да ми кажете нешто о школи за менаџере у Београду.

ДРАГАН ИЗ ТИТОГРАДА

и
ФИЛИП ИЗ МАЈДАНПЕКА

Школа за менаџере коју је организовала Привредна комора Србије није стална школа и намењена је само за посленима.

Институт за новинарство, Привредна комора Београда и Сава центар организују школу за пропагандисте. За услове можете да се распитате преко телефона: 011/542-489.

Економски факултет у Београду (тел. 642-670) такође организује течајеве ове врсте, а треба да знате и то да су сви свршени студенти Факултета организационих наука оспособљени да се баве маркетингом.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Дарка Градинић, Маршала Тита 180, 21425 Селенча – 14 година, воли музику, спорт и дописивање, сакупља постере.

Дијана Јеркић, ЈНА 72, 74450 Босански Брод – 16 година, воли музику и „Политикин Забавник“.

Јасмина Милошевић, Боже Петровића 27/18, 34000 Крагујевац – 11 година, сакупља постере и слике певача и певачица, воли кошарку, навија за Партизан.

Жељко Јовановић, Јаше Игњатовића 25, 11000 Београд – 11 година, сакупља значке и марке.

Бојана Ристић, 29. новембра 1, 15000 Шабац – 13 година, воли музику, путовања и дописивање, сакупља постере Тома Круза, салвете, значке и налепнице.

Маја Петровић, Јосипа Рачића 2, 51000 Ријека – 13 година, воли музику, плес и путовања, сакупља постере и разгледнице.

Eric Omari Asiamah, c/o Stephen Ansah, P. O. Box 607, Mamprobi – Accra, Ghana – воли фудбал, тенис и дописивање, језик дописивања енглески.

Дејан Спасески, Булевар Јане Сандански 51/5, 91000 Скопље – 16 година, жели да се дописује са филателистима и да размењује марке.

Весна Гашић, Ива Војновића 81, 50000 Дубровник – 10 година, воли музику, сакупља сличице „Животињско царство“, значке и постере. Виолета Павловић, Бевкова 12, 65270 Ајдовшчина – 13 година, воли музику, сакупља све о Сандри.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: Ава Гарднер, п, повртари, Ема Адамич, штрас, ронилац, Енка, Анина, Ернест, ти, а, вв, икс, фра, Пиран, Словени, теренац, опатица.

ПОТРАГА ЗА
ГРЕШКАМА:

видите цртеж!

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1999

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Њајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кеџић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 33,20 динара, тромесечна 99,60 динара, полугодишња 199,20 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 66,40 динара, тромесечна 199,20 динара, полугодишња 398,40 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА ЗА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

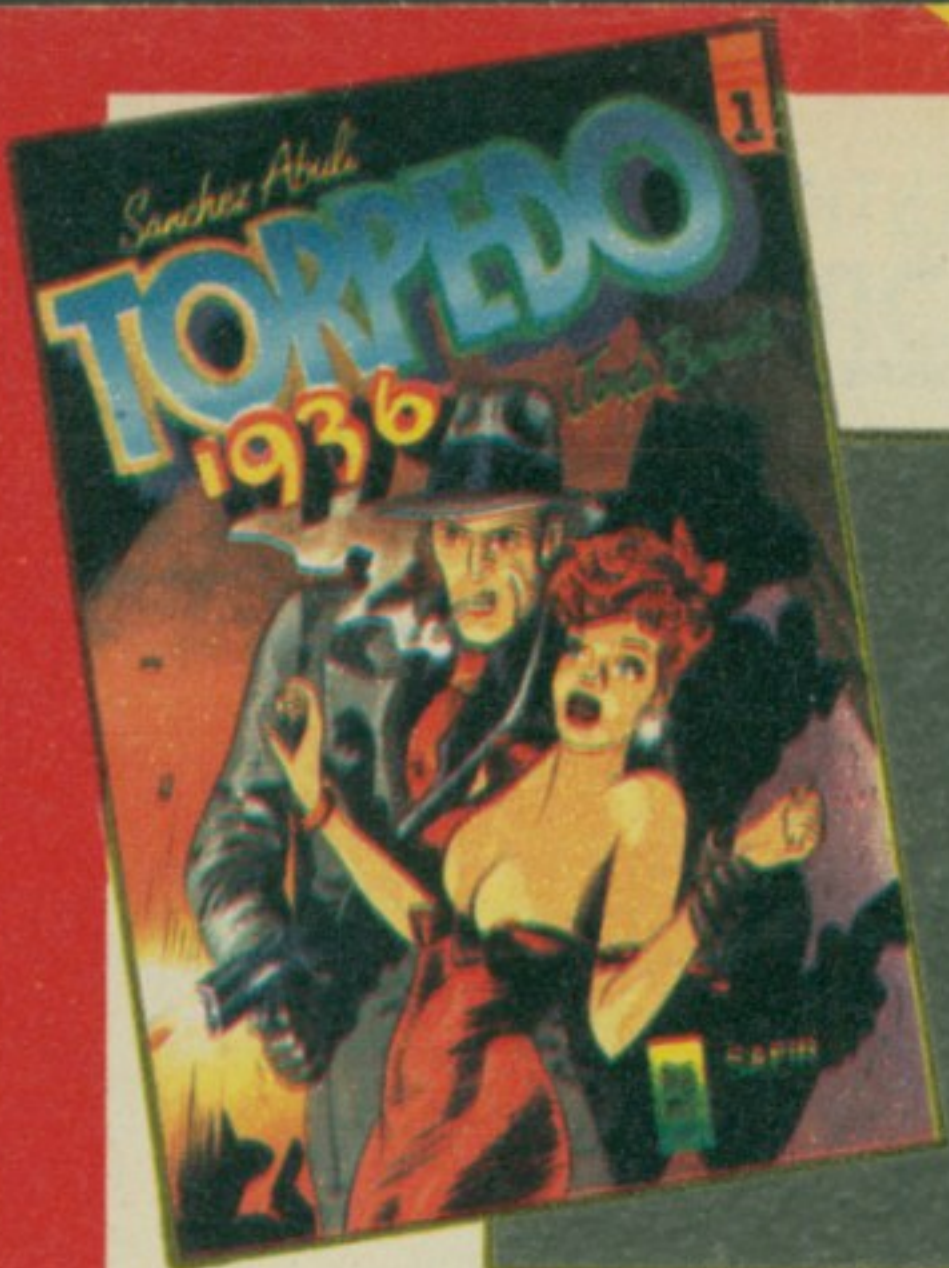
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	34.-
СР НЕМАЧКА	DEM	56.-
ШВЕДСКА	SEK	207.-
ФРАНЦУСКА	FRF	193.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	51.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ деоничарско друштво, главна филијала „ИНВЕСТБАНКА“ – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

СТРИП-АЛБУМИ „САФИР”

Албуме библиотеке „Сафир” не можете наћи у књижарама. Продаја се врши искључиво путем поште – поузећем. До сада је у овој библиотеци објављено укупно седам албума:

1. Херман: ТОРЊЕВИ БОА-МОРИЈА 1 – „Бабет”

Сељанчица Бабет и зидар Жермен се воле. Али, када је неко роб, он не располаже својим телом... Пошто је убио племића који је обљубио његову драгану, Жермен је бачен у тамницу. И док витез Ејмар успева да спасе Жермена, Бабетина породица, сматрајући се осрамоћеном, премлати је на смрт. (48 страна у боји – 70,00 дин.)

2. Херман: ТОРЊЕВИ БОА-МОРИЈА 2 – „Елоиз”

Ејмар од Боа-Морија никако не може да заборави нежност коју му је пружила млада и лепа Елоиз једне зимске ноћи... А Елоиз је једина особа која познаје вођу разбојника који пустоше села. Уз помоћ Ејмара и шачице просјака она ће се сукобити са том

3. Херман: ТОРЊЕВИ БОА-МОРИЈА 3 – „Жермен”

Ево опет Жермена, бившег градитеља катедрала, а сада разбојника. Док Ејмар прати један пар ходочасника на путу за светилиште Сен Жак, Жермен и његови компаноји пљачкају трезор једне опатије испред носа чувара Фаварда који одлучује да се освети и поврати плен. (48 страна у боји – 70,00 дин.)

4. Херман: ТОРЊЕВИ БОА-МОРИЈА 4 – „Рајнхард”

Пролазећи кроз Шпанију, на путу за Француску, ходочасници из Сен Жака, под заштитом Ејмара, срећу Рајнхарда. Тај горди и напрасити крсташ враћа се кући да наследи посед свога оца. Али, Рајнхардов брат Манфред и његов уклето пратилац Хуго

никако не прихватају такво решење. (48 страна у боји – 70,00 дин.)

5. Барнс и Лодевајк: ЗЕТАРИ 1 – „Манастир снова”

Кетвок Фамаут унајмљује групу плаћеника да опљачкају златну библиотеку Манастира снова, у чијим су књигама записани снови богова. Опати из манастира немају новца да плате одбрану. Фамаутовим плаћеницима се супротставља само један ратник – паклена жена Зетари. (48 страна у боји – 70,00 дин.)

6. Бернет и Абули: ТОРПЕДО 1936

Тридесете године у САД-године очаја и беде – оживљавају моделе ТОРПЕДА 1936. Лука Торели, унајмљени револвераш, наш је антихерој и водич кроз тај црно-бели свет политичке корупције, апсолутне превласти криминала, бруталности полиције и

расизма. (100 црно-белих страна – 90,00 дин.)

7. Ервин Рустемагић: ПРОФЕСИОНАЛНЕ ТАЈНЕ СТРИПА

„Професионалне тајне стрипа” су јединствен уџбеник за цртаче стрипова и уједно прво југословенско издање о стрипу уопште. До сада су изашла четири издања ове књиге, а прво је објављено 1974. године. (52 црно-беле стране – 50,00 дин.)

Албуме можете наручити писмом или дописницом на адресу:

„САФИР”, пошт. фак. 38, 71210 Илиџа.

Наручене албуме испоручићемо вам одмах, а поштом ћете платити поштару приликом преузимања – поузећем. За сваку поштом (пакет) обрачунавамо трошкове паковања и поштарине у износу од 10,00 дин.

КРАТАК ЖИВОТ

– ЗБОГ ЗУБА

Колико живе слонове? Преко сто година, понеки двеста, у изузетним случајевима чак и до 500. Такви подаци могли су доскора да се прочитају и у веома озбиљним приручницима из зоологије. У ствари, то су била пука нагађања: знало се да велике животиње живе дуже него оне ситније, па је „израчунато” да слонове морају бити изузетно дуговечни.

Звучи фантастично: негде, можда, још живи слон који је био савременик Кристифора Колумба! На жалост, непосредних запажања која би то поткрепила није било. У при-

роди још ниједан научник није пратио одређеног слона од рођења па све док овај не угине од старости. А у зоолошким вртovima широм света нема ниједног сурлаша који је рођен у 19. веку – о онима из 15. века да се и не говори.

Данас научници кажу, на основу искустава из зоолошких вртова, да слон – било афрички или азијски – само изузетно живи дуже од шездесет година. Апсолутни рекорд у дуговечности износи 78 година. Већ и код педесетогодишњака запажају се несумњиви знаци старости и оронутости. У природи слонове живе и знатно краће – просек је тек негде око 40 година.

Та разлика је разумљива ако знамо чему су ове животиње у природи изложене: променама годишњих доба,

Мекана биљна храна на обалама афричких река штеди зубе, што слоновима продужава живот

честим nestaшицама хране, суши, поплавама, борби за превласт у чопору, ловцима, заразама, разним другим болестима. Ипак, оно што дебе-локошцима највише ограничава живот јесу – зуби.

Тежак по пет тона и више, слон мора сваког дана да узима најмање по сто килограма хране. То је претежно тврда и жилава храна као што је сува трава, стабљике, гранчице. Да би је самлео, слон има снажне кутњаке, велике као црепове, састављене од наизменичних тврђих и мекших слојева, услед чега им

површина постаје неравна, налик на грубу турпију.

Пошто се зуби у том тешком послу много хабају, код слона се током еволуције развио својеврстан систем „жвакања на смену”. Шест кутњака, колико има у свакој половини вилице, нису истовремено у употреби; него се прво користи један пар, кад се он истроши прелази се на други и тако редом. Када се излиже и последњи пар кутњака – а то бива готово увек између 60. и 70. године живота – и слону је крај јер више не може да једе.

BATMAN

WITH ROBIN

BY BOB KANE

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

